

**UCHWAŁA NR III/18/24
RADY GMINY W PAWŁOWIE**

z dnia 24 czerwca 2024 r.

w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”.

Na podstawie art. 10f ust. 4 oraz art. 10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r., poz. 609 z późn. zm.) w związku z art. 3 pkt 3 i art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz.U. 2023 r., poz. 1259, 1273 z późn.zm), uchwala się co następuje:

§ 1.

1. Zatwierdza się i przyjmuje do realizacji „Strategię Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”.

2. „Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”, o której mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pawłów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Sieniek

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Załącznik nr 1 do

Uchwała Nr III/18/24

Rady Gminy Pawłów

z dnia 24 czerwca 2024 roku w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Pawłów, maj 2024

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Wnioski z diagnozy społeczno - gospodarczo – przestrzennej	5
1. Wnioski z diagnozy przestrzennej.....	6
2. Wnioski z diagnozy społecznej.....	19
3. Wnioski z diagnozy gospodarczej.....	28
4. Kluczowe wyzwania	35
II. Cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.....	36
III. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych oraz oczekiwane rezultaty	38
IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	61
V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	70
VI. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038), wraz z zakresem planowanych działań.....	86
VII. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań	88
VIII. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	91
IX. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	94
X. Zgodność z dokumentami strategicznymi.....	97
XI. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych.....	109
Spis tabel	113
Spis map	113

Wstęp

Strategię rozwoju gminy można określić jako długookresowy proces wytyczania (i następnie realizacji) celów wspólnoty samorządowej, który określa kierunki działania, dążenia i kluczowe preferencje rozwoju społeczno-gospodarczego gminy oraz ukazuje sposoby i narzędzia wdrożeniowe. W związku z tym „Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030” jest priorytetowym dokumentem planistycznym, który poprzez swój zakres, a także sposób dochodzenia do ujętych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o gminie, określa długoletnie kierunki jej rozwoju oraz wskazuje działania, których wykonanie przyczyni się do rozwoju newralgicznych obszarów rozwojowych dla samorządu w najbliższych latach. Strategia stanowi dokument bazowy, który definiuje jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój gminy (przede wszystkim w sferze infrastrukturalnej, społecznej i gospodarczej, ale także te, które będą wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej) z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu wzięto pod uwagę założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj. m.in.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+,
- Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Starachowickiego na lata 2014-2023.

Niniejsza *Strategia* stanowi również odpowiedź Gminy Pawłów na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię. Samo tworzenie strategii rozwoju, a następnie jej wdrożenie jest procesem bardzo złożonym, obejmującym kilka etapów, które zostały zdefiniowane przez Radę Gminy w Pawłowie w uchwale nr XXXIII/329/21 z dnia 30 listopada 2021r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”, w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Warto również podkreślić, że uchwalenie strategii nie zamyka możliwości wprowadzania zmian, prowadzenia konsultacji społecznych i składania propozycji działań inwestycyjnych zgodnie z pojawiającymi się uzasadnionymi potrzebami oraz dopasowywania jej zapisów do zmieniających się warunków zewnętrznych i potrzeb mieszkańców. Realizacja wyznaczonych celów pozwoli m.in. na:

- osiągnięcie możliwie najlepszej efektywności wydatkowanych środków,
- stworzy odpowiednie warunki do zrównoważonego rozwoju gminy oraz
- wpłynie na ogólną poprawę poziomu życia społeczności lokalnej.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Ogólne założenia dotyczące dokumentu Strategii:

- perspektywa planowania: 2030r.
- cele i projekty zawarte w Strategii rozwoju służą mieszkańcom gminy,
- strategia jest priorytetowym dokumentem planistycznym Gminy Pawłów i zarazem nadrzędnym w stosunku do pozostałych dokumentów przyjętych przez władze lokalne,
- końcową akceptację Strategii podejmuje Rada Gminy w Pawłowie w drodze uchwały,
- przygotowanie Strategii i jej realizacja uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju,
- zadaniem Strategii rozwoju jest ułatwienie władzom samorządowym utrzymania głównych długookresowych kierunków rozwoju lokalnego,
- strategia wskazuje zadania wspólne partnerów społecznych, gospodarczych i samorządowych,
- realizacją Strategii kierują władze Gminy Pawłów – Rada Gminy oraz Wójt.

Opracowanie *Strategii Rozwoju* opierało się głównie na analizie zasobów, specyfiki i otoczenia gminy (rozdział I), w szczególności na podstawie danych z Urzędu Gminy, Głównego Urzędu Statystycznego oraz ogólnie dostępnych informacji i dokumentów dotyczących gminy Pawłów. Poza analizą czynników wewnętrznych dokonano także analizy czynników zewnętrznych, czyli tych nie zależnych od władz gminy. Ponadto, w celu uzupełnienia pozyskanych informacji i wyciągniętych wniosków, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne (zarówno diagnozy strategicznej jak i samej Strategii rozwoju). W dokumencie Strategii określono misję i wizję rozwoju Gminy Pawłów wraz z wykazem celów i projektów niezbędnych do jej realizacji. To co istotne, zostały one uzgodnione w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Osiągnięcie założonych celów wymaga regularnego monitorowania zmian wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie rozwoju samorządu. Wobec tego, w ramach niniejszej Strategii – opracowano koncepcję docelowego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii (rozdział VIII). Koncepcja ta uwzględnia przykłady wskaźników efektywności procesu realizacji założeń i celów strategicznych jakie zostały postawione do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

W procesie realizacji *Strategii* ważna jest jej kontrola oraz ocena uzyskanych efektów społecznych i gospodarczych, a także zmian w środowisku przyrodniczym. Zadanie to, mające charakter stały, nazywa się monitoringiem strategii. Pomiar i kontrola działań strategicznych w gminie powinna odpowiadać na dwa zasadnicze pytania:

- Czy *Strategia* jest faktycznie realizowana?
- Czy *Strategia* przynosi zamierzone efekty?

Monitoring wdrażania Strategii musi zatem dotyczyć:

- oceny procesu realizacji strategii tj. jej celów, programów i zadań,
- oceny osiągniętych efektów rozwoju społeczno-gospodarczego oraz stanu środowiska.

Taki monitoring realizacji zapisów Strategii ma zatem dwie funkcje: sprawdzającą i korygującą.

Monitoring *Strategii* umożliwi więc:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiaganie zamierzonych celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach wdrażania poszczególnych projektów realizujących cele strategiczne.

I. Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczo – przestrzennej

Podstawowym źródłem dla formułowania wniosków była analiza potencjałów i barier rozwojowych wynikających z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych Gminy Pawłów. Wykorzystano analizę poszczególnych czynników w sferze gospodarczej, społecznej, środowiskowej, a także przestrzennej. Drugim elementem było uwzględnienie uwarunkowań zewnętrznych, które mogą wspierać wykorzystanie atutów obszaru i przyspieszać pozytywne zmiany, ale mogą też stanowić zagrożenie dla rozwoju gminy. Do najistotniejszych uwarunkowań zewnętrznych należą:

- procesy globalne (zmiany klimatyczne oraz powiązane z tym zagadnieniem stan powietrza oraz kurczące się zasoby wody; zmiany technologiczne, w tym rewolucja cyfrowa, wpływające nie tylko na procesy gospodarcze, ale również funkcjonowanie społeczeństwa; rosnące nierówności społeczne; zjawiska kryzysowe typu pandemia SARS-COV-2 i jej skutki, ryzyko wojny w związku z agresją Rosji na Ukrainę, itp.),
- polityki Unii Europejskiej, w tym Nowy Zielony Ład oraz istotne z punktu widzenia gminy polityki wspierające rozwój jak Polityka Spójności, Wspólna Polityka Rolna;
- kierunki polityki rozwojowej kraju oraz województwa świętokrzyskiego.

W formułowaniu wniosków zastosowano podejście funkcjonalne. Podejmując dany wątek tematyczny nie odniesiono się wyłącznie do uwarunkowań wewnętrznych obszaru gminy, ale także do szans i zagrożeń wynikających z otoczenia zewnętrznego.

Pogłębiony materiał analityczny, będący podstawą dla sformułowania wniosków diagnostycznych, jest zawarty w dokumencie „Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej” dla „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030” zatwierdzonej zarządzeniem nr 158/2022 Wójta Gminy Pawłów z dnia 4 listopada 2022 r., a poddanej konsultacjom społecznym w dniach 11-25.10.2022¹.

---

¹ Na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Pawłów nr 140/2022 z dnia 3 października 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Diagnozy Strategicznej dla „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”

1. Wnioski z diagnozy przestrzennej

Gmina Pawłów obejmuje powierzchnię 137,4 km² i położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego w obrębie Staropolskiego Okręgu Przemysłowego i w południowej części powiatu starachowickiego. Gmina graniczy z 7 samorządami: Bodzentyn, Brody, Kunów, Nowa Słupia, Starachowice, Waśniów i Wąchock.

Mapa 1. Położenie Gminy Pawłów na tle województwa świętokrzyskiego

Źródło: opracowanie własne

Gmina Pawłów jest położona ok. 10 km od Starachowic, 28 km od Ostrowca Św., 30 km od Skarżyska-Kam., a 47 km od miasta wojewódzkiego – Kielce.

Gmina Pawłów jest gminą rolniczą. Uzupełnieniem działalności rolniczej jest działalność gospodarcza prowadzona przez przedsiębiorców na terenie gminy lub poza jej terenem. Na terenie gminy nie ma dużych zakładów produkcyjnych. Do najważniejszych usług świadczonych przez przedsiębiorców należą: handel i naprawy, transport, usługi remontowo - budowlane, usługi tartaczne, mechanika pojazdowa, blacharstwo i lakiernictwo, przemiał zboża.

Strukturę terytorialną gminy stanowi 35 sołectw: Ambrożów, Bronkowice, Brzezcie, Bukówka, Chybice, Dąbrowa, Godów, Grabków, Jadowniki, Kałków, Krajków, Łomno, Modrzewie, Nieczulice, Nowy Bostów, Nowy Jawór, Pawłów, Pokrzywnica, Radkowice, Radkowice Kolonia, Rzepin Drugi, Rzepin Kolonia, Rzepin Pierwszy, Rzepinek, Stary Bostów, Stary Jawór, Szeligi, Szerzawy, Świętomarz, Świślina, Tarczek, Trzeszków, Warszówek, Wawrzeńczyce, Wieloborowice, Zbrza.

Mapa 2. Podział Gminy Pawłów na sołectwa
Źródło: mapa z zasobów Urzędu Gminy w Pawłowie

Charakterystyka zabudowy

Zgodnie ze zmianą nr 2 Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pawłów, celem rozwoju mieszkalnictwa jest:

- zwiększenie atrakcyjności zamieszkania w gminie poprzez podniesienie standardu, czego efektem będzie zatrzymanie emigracji z gminy młodego pokolenia oraz napływ ludności z sąsiednich miast,
- ograniczenie rozproszenia budownictwa, poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącego zainwestowania oraz ich ewentualne rozszerzenie na tereny już obecnie obciążone zabudową rozproszoną.

Infrastruktura drogowa

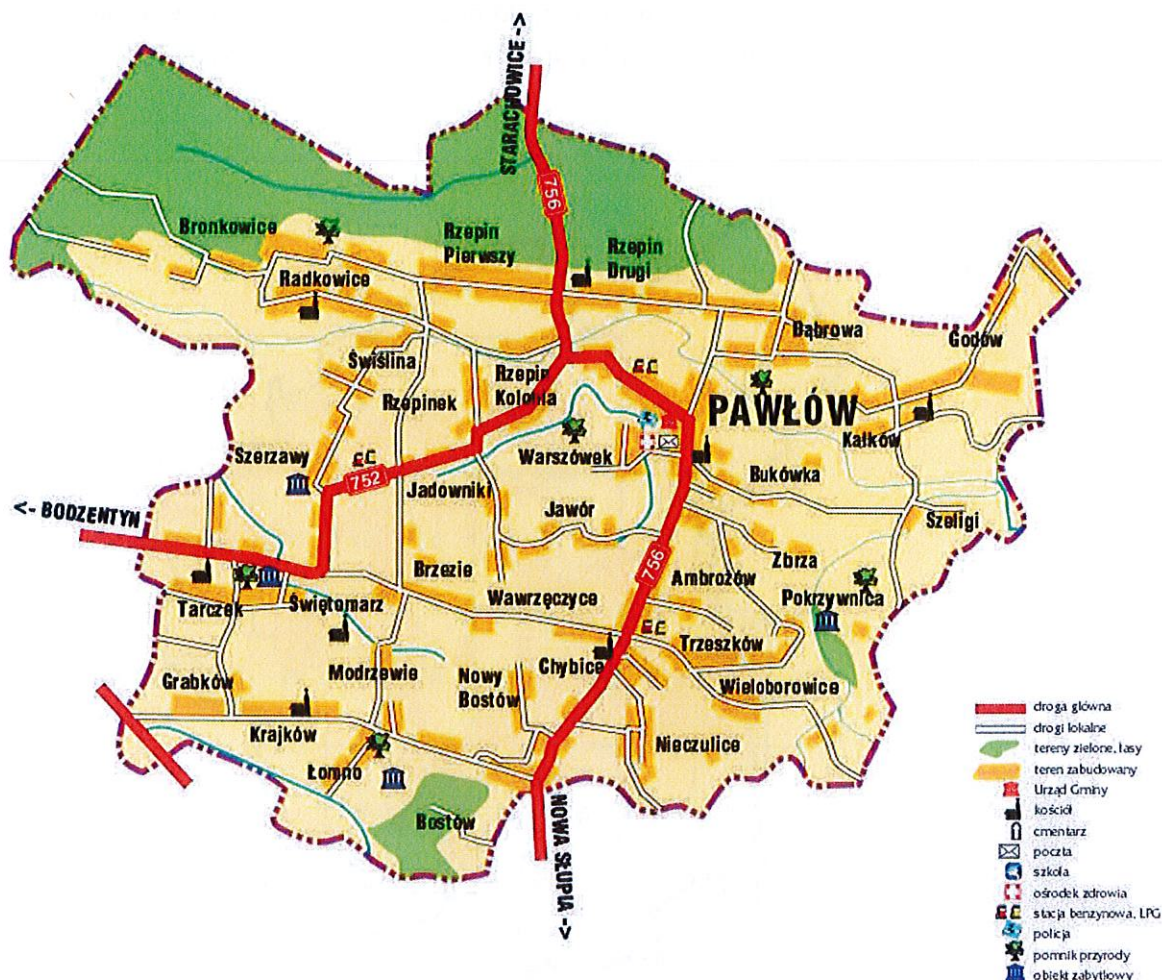
Przez teren Gminy Pawłów przebiegają drogi o znaczeniu gminnym, powiatowym oraz wojewódzkim:

- DW 751 relacji Suchedniów – Bodzentyn – Nowa Słupia – Ostrowiec Św. (długość całkowita 55 km, a w granicach gminy Pawłów 1,2 km),
- DW 752 relacji Górnó – Święta Katarzyna – Bodzentyn – Rzepin Pierwszy (długość całkowita 27 km, a w granicach gminy Pawłów 9,2 km),
- DW 756 relacji Starachowice – Pawłów – Nowa Słupia – Łagów – Raków – Stopnica (długość całkowita 74 km, a w granicach gminy Pawłów 13,6 km),

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

- 20 dróg powiatowych o łącznej długości 89,3 km,
- drogi gminne o długości 47,35 km,
- drogi dojazdowe do pól – 183,6 km.

Mapa 3. Układ drogowy na terenie Gminy Pawłów
Źródło: <https://pawlow.pl/mapa-gminy/>

Większość dróg na terenie gminy jest w dobrym stanie. Kluczowa w tym kontekście jest poprawa nawierzchni dróg powiatowych m.in. nr 0606T na odcinku Szerzawy-Świślina czy nr 0604T na odcinku Jadowniki – Ambroźów. Na terenie gminy brak jest obecnie ścieżek rowerowych².

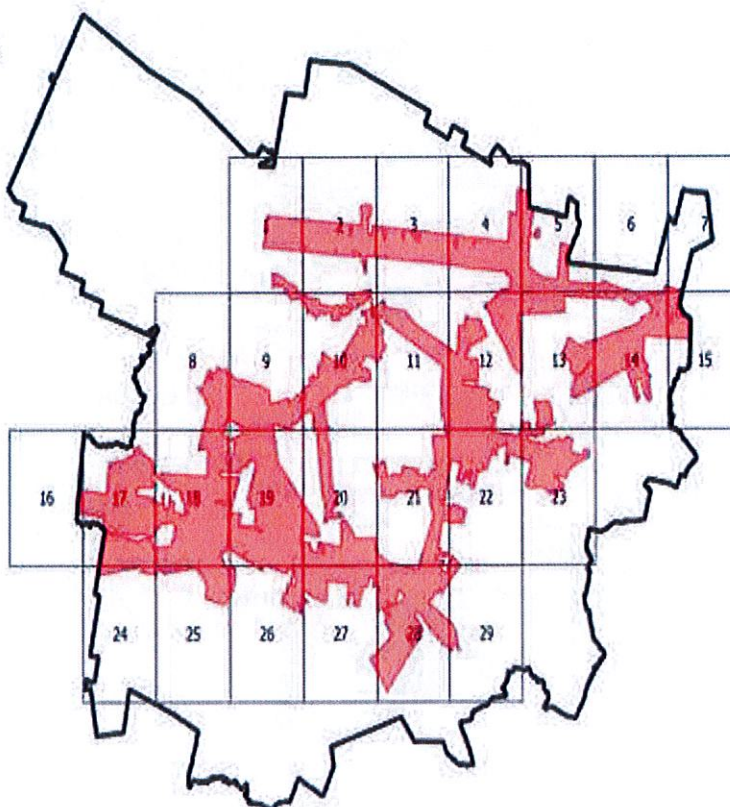
Na terenie gminy jest dostęp do internetu, który dostarczają prywatni dostawcy. Jakość internetu jest dobra, w wielu miejscowościach dostępny jest już internet światłowodowy. Stan zwodociągowania gminy wynosi 99,7%. Sieć (229,52 km) i urządzenia wodociągowe – w większości przypadków - znajdują się w dobrym stanie technicznym pod względem funkcjonalnym i są na dzień dzisiejszy wystarczające dla zaspokajania potrzeb związanych z dostarczeniem wody dla mieszkańców oraz przedsiębiorstw, którzy mają dostęp do sieci wodociągowej. Stan skanalizowania

² Przewodnik „Rowerowe Świętokrzyskie – propozycje tras i wycieczek rowerowych” z 2020r. uwzględnia w jednej z tras gminę Pawłów, ale jej przebieg jest wzdłuż dróg publicznych (niewytyczonych oficjalnie tras rowerowych). „Śladami Zabytków Techniki Doliny Kamiennej”, bo tak nazywa się ta trasa, obejmuje na swej 64,3 km trasie – miejscowość Kałków (na 44,4 kilometrze).

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

gminy wynosi 46,3%, długość sieci kanalizacyjnej 178,5 km (2003 szt. przyłączy kanalizacyjnych). Dla miejscowości, w których nie ma jeszcze sieci kanalizacyjnej – w najbliższych latach – planuje się wykonanie takiej sieci lub budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (w miejscowościach, w których budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna). Rada Gminy w Pawłowie w dniu 10.12.2020r. podjęła uchwałę nr XXIII/231/20 Rady Gminy w Pawłowie wyznaczono obszar i granice aglomeracji Pawłów.

Skorowidz do map 1:10 000
Aglomeracja Pawłów

Mapa 4. Aglomeracja Pawłów

Źródło: Załącznik nr 2 do uchwały nr XXIII/231/20 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Pawłów

Łączna przepustowość oczyszczalni wynosi 1125 m³ /d (średniodobowo) i mogą one przyjąć ładunek zanieczyszczeń do 10 053 RLM. Wielkość aglomeracji Pawłów wynosi 9259 RLM. Poziom skanalizowania aglomeracji wynosi 89,92%. Na terenie gminy zlokalizowane są 4 oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia Pawłów – obsługująca miejscowości: Ambrożów, Warszówek, Nowy Jawór, Pawłów, Jadowniki, Rzepin Kolonia, Chybice, Bukówka,
- oczyszczalnia Godów – obsługująca miejscowości: Godów, Kałków, Dąbrowa, Rzepin I, Rzepin II,
- oczyszczalnia Tarczek – obsługująca miejscowości: Tarczek, Szerzawy, Świętomarz, Brzezie, Wawrzeńczyce,
- oczyszczalnia Łomno – obsługująca miejscowość Łomno.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Poniższa tabela prezentuje dostęp poszczególnych sołectw do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.

Tabela 1. Dostęp poszczególnych miejscowości do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej wg stanu na 30.09.2022 r.

Lp.	Sołectwo	WODOCIĄG	KANALIZACJA	GAZ
1.	Ambrożów	tak	tak	tak
2.	Bronkowice	tak	nie	tak
3.	Brzezcie	tak	tak	tak
4.	Bukówka-Zbrza	tak	Bukówka – tak Zbrza – w trakcie	tak
5.	Chybice	tak	tak	tak
6.	Dąbrowa	tak	tak	tak
7.	Godów	tak	tak	tak
8.	Grabków	tak	tak	tak
9.	Jadowniki	tak	nie	tak
10.	Kałków	tak	tak	tak
11.	Krajków	tak	tak	tak
12.	Łomno	tak	tak	tak
13.	Modrzewie	tak	nie	nie
14.	Nieczulice	tak	nie	tak
15.	Nowy Bostów	tak	w trakcie	tak
16.	Pawłów	tak	tak	tak
17.	Pokrzywnica	tak	nie	tak
18.	Radkowiec Wieś	tak	nie	tak
19.	Radkowiec-Kolonia	tak	nie	tak
20.	Rzepinek	tak	nie	tak
21.	Rzepin Drugi	tak	tak	tak
22.	Rzepin Pierwszy	tak	tak	tak
23.	Rzepin-Kolonia	tak	w trakcie	tak
24.	Stary Bostów	tak	tak	tak
25.	Nowy + Stary Jawor	tak	Nowy Jawor - tak Stary Jawor -nie	tak
26.	Szeligi	tak	nie	tak
27.	Szerzawy	tak	tak	tak
28.	Świętomarz	tak	tak	tak
29.	Świślina	tak	nie	tak
30.	Tarczek	tak	tak	tak
31.	Tarczek Górny	tak	tak	tak
32.	Trzeszków	tak	tak	tak
33.	Warszówek	tak	nie	tak
34.	Wawrzeńczyce	tak	tak	tak
35.	Wieloborowice	tak	nie	tak

Źródło: dane Urzędu Gminy w Pawłowie

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Stożenie zgazyfikowania wynosi 29,1%. Szczegółowe dane o sieci gazowej przedstawiono w tabeli.

Tabela 2. Stan sieci gazowej na terenie Gminy Pawłów w latach 2015- 2021

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
długość czynnej sieci ogółem w m	185 595	192 338	192 338	192 691	192 822	192 840	194 983
długość czynnej sieci przesyłowej w m	0	0	0	0	0	0	0
długość czynnej sieci dystrybucyjnej w m	185 595	192 338	192 338	192 691	192 822	192 840	194 983
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	2 238	2 368	2 439	2 462	2 494	2 560	2 623
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	2 199	2 321	2 304	2 327	2 317	2 383	2 446
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	625	697	787	896	945	1 137	1 271
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	236	288	363	466	513	699	947
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w MWh	3 540,0	4 197,3	4 767,5	7 199,3	8 628,2	10 611,0	13 052,7
ludność korzystająca z sieci gazowej	2 544	2 802	3 140	3 557	3 704	4 412	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS

Podsumowując temat infrastruktury technicznej warto również zwrócić uwagę na % mieszkańców, którzy korzystają z różnego rodzaju instalacji.

Tabela 3. Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (wyrażona w %)

Pawłów - Korzystający z instalacji [%]	2015	2016	2017	2018	2019	2020
wodociągowej	99.7	99.7	99.7	99.7	99.7	99.7
kanalizacyjnej	42.5	43.3	43.4	43.9	46.2	46.3
gazowej	16.6	18.4	20.6	23.2	24.3	29.1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

GOSPODARKA ODPADAMI

Niestety co roku wzrasta masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (nie tylko na terenie gminy Pawłów, ale całego województwa świętokrzyskiego).

Tabela 4. Masa wytworzony odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca na terenie Gminy Pawłów

w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Gmina Pawłów ogółem (w kg)	149	154	176
Województwo świętokrzyskie ogółem (w kg)	232	256	270

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna dostępna na terenie gminy Pawłów przedstawiona została w poniższej tabeli:

Tabela 5 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna na terenie gminy Pawłów

Lp.	Rodzaj (hala sportowa/boisko, itp.)	Miejscowości
1.	Boiska	Ambrożów, Brzezcie, Chybice, Dąbrowa, Godów, Grabków, Jadowniki, Kałków, Łomno, Pawłów, Radkowice-Kolonia, Rzepinek, Rzepin Drugi, Stary Bostów, Szerzawy, Tarczek
2.	Siłownie wewnętrzne	Pawłów
3.	Siłownie zewnętrzne	Chybice, Godów, Kałków, Pawłów, Rzepin Drugi, Rzepin Pierwszy, Stary Bostów, Szerzawy
4.	Place zabaw	Chybice, Kałków, Łomno, Pawłów, Rzepin Drugi, Nowy Jawór, Szerzawy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Pawłowie

W 2018r. oddano w Pawłowie Halę Sportową obejmującą pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej, kort tenisowy oraz trzy boiska do piłki siatkowej.

Zdjęcie 1 Hala Sportowa w Pawłowie (z zewnątrz)

Źródło: <https://www.swietokrzyskie.pro/>

W 2018 r. oddano do użytkowania kompleks boisk w Szerzawach, zaś w 2020r. w Pawłowie pełnowymiarowe boisko o wymiarach olimpijskich (uzupełnione w 2022r. zadaszonymi trybunami - mecze może na nich oglądać ponad 600 osób). Z boiska w Pawłowie korzysta także amatorski klub – Arka Pawłów. Nieco wcześniej wybudowana boiska przy szkołach w Łomnie i Rzepinie oraz halę sportową w Chybicach.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

OBSZARY CHRONIONE

Na terenie gminy występują obszary prawnie chronione są to:

Obszar chroniony	Powierzchnia na terenie gminy Pawłów
Sieradowicki Park Krajobrazowy	8285,0 ha
Sierdowski Obszar Chronionego Krajobrazu	j.w.
Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	1240,0 ha
NATURA 2000 - Ostoja Sieradowicka	1143,0 ha
NATURA 2000 - Wzgórza Kunowskie	409,0 ha
NATURA 2000 – Łysogóry	10,0 ha
Użytek ekologiczny Zespół Parkowy w Pokrzywnicy	4,2 ha
Stanowisko dokumentacyjne „Wąwóz Sitki” w Szerzawach	1,0 ha
Otulina Świętokrzyskiego Parku Narodowego	Brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Poza tym na terenie gminy znajdują się pomniki przyrody:

Tabela 6 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Pawłów

Lp.	nr w rej.woj. kons. przyrody	rodzaj pomnika przyrody	opis pomnika			określenie położenia pomnika	rok ustanowienia
			Obwód (cm)	Wysokość (m)	Wiek (lata)		
1.	46	Lipa - 2 szt.	320 - 450	30	300	Tarczek - na terenie cmentarza kościelnego	1955
		Topola - 1 szt.	358	30	200		
2.	61	Lipa - 4 szt.	250 - 360	21	300	Łomno - w parku	1958
3.	62	Dąb - 4 szt. w grupie i 1 szt. osobno	220 - 375	25	150	Łomno - w parku	1958
4.	63	Dąb - 3 szt.	390	24	250	Tarczek - w parku	1958
5.	65	Lipa	320	27	150	Pokrzywnica - w parku	1958
6.	104	Lipa	430	20	350	Tarczek, przy kościele	1986
7.	107	Lipa	716	25	400	Bukówka - Zapniów	1986
8.	370	Grupa drzew - trzy modrzewie europejskie i cztery kasztanowce zwyczajne	229-302	19-27	bd	Pokrzywnica - w parku	1996
9.		Dąb Michał	311	99	160	Rzepin Pierwszy	2020
10.		Dąb Zbyszko	386	25	220	Bronkowice	2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru pomników przyrody województwa świętokrzyskiego

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Tabela 7. Analiza SWOT Gminy Pawłów w obszarze przestrzennym³

Mocne strony	Słabe strony
<p>Położenie</p> <ul style="list-style-type: none"> + bliska odległość do miasta powiatowego – Starachowice 10 km oraz niewielka do 2 innych dużych miast – Ostrowiec Św. (28 km) oraz Skarżysko-Kamienne (30 km), + obszary chronione na terenie gminy Pawłów zajmują 13 712,24 ha, tj. 99,91% powierzchni gminy, + 3 obszary NATURA 2000 - Ostoja Sieradowicka, Wzgórze Kunowskie, Łysogóry, + różnorodne formy ochrony: 10 pomników przyrody, użytek ekologiczny Zespół Parkowy w Pokrzywnicy, stanowisko dokumentacyjne „Wąwóz Siłki” w Szerzawach, <p>Zasoby naturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> + umiarkowany klimat, + rzeki w granicach gminy to: Pokrzywanica, Świślina i Psarka, Szczębrza, Jaworki, Gozdówka, Czarna Woda <p>Infrastruktura drogowa</p> <ul style="list-style-type: none"> + bardzo dobrze rozwinięta sieć drogowa na terenie gminy: 24 km dróg wojewódzkich, 89,7 km dróg powiatowych oraz 47,35 km dróg gminnych, + w ostatnich latach kompleksowo wymieniono oświetlenie uliczne na LEDowe, <p>Infrastruktura wod-kan</p> <ul style="list-style-type: none"> + aż 99,7% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, 46,3% z sieci kanalizacyjnej, zaś 29,1% z sieci gazowej, + 230 km sieci wodociągowej, 4 ujęcia wody, + 178,5 km sieci kanalizacyjnej, 4 oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Godów, Pawłów, Łomno i Tarczek + aglomeracja Pawłów 9259 RLM, w 89,92% skanalizowana <p>Gospodarka odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> + stałe zmniejszanie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy <p>Infrastruktura gazowa</p> <ul style="list-style-type: none"> + długość sieci gazowej (na 31.12.2021r.) wynosi 229,43 km 	<p>Położenie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dość znaczna odległość od Kielc (miasta wojewódzkiego) ok. 50 km, <p>Ochrona powietrza</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy świątokrzyskiej do której należy Gmina Pawłów, <p>Zasoby naturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - aż 6 z 8 jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach gminy Pawłów oznacza się stanem ogólnym określonym jako zły, - według klasyfikacji zagrożenia suszą na terenie gminy Pawłów występują obszary: umiarkowanego, silnego zagrożenia suszą oraz ekstremalnego zagrożenia suszą. <p>Infrastruktura drogowa</p> <ul style="list-style-type: none"> - słaba jakość części dróg przebiegających przez teren gminy (głównie powiatowych – ok. 40 km wymaga modernizacji/przebudowy), - niewielka ilość chodników oraz brak (oficjalnych) ścieżek rowerowych na terenie gminy, <p>Infrastruktura wod-kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 oczyszczalnie ścieków wymagają modernizacji - brak skanalizowania Aglomeracji Pawłów w 100% <ul style="list-style-type: none"> - brak ujęcia wody w Tarczku - potrzeba rozwiązania problemu z gospodarką ściekową w sołectwach: Bronkowiec, Jadowniki, Modrzewie, Nieczulice, Pokrzywnica, Radkowiec-Wieś, Radkowiec-Kolonia, Rzepinek, Szeligi, Świślina, Warszówek, Wieloborowice oraz w miejscowościach: Zbrza i Stary Jawor <p>Zagospodarowanie przestrzenne na terenie gminy</p> <p>Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla przeważającej części sołectw</p>

³ Część danych na podstawie Diagnozy strategicznej przyjętej zarządzenie Wójta Gminy Pawłów nr 158/2022 z 4 listopada 2022r.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

<p>75% gminy jest już zgazyfikowana; sieć gazowa rozdzielcza występuje w następujących miejscowościach gminy: Dąbrowa, Pawłów, Rzepin Pierwszy, Rzepin Drugi, Chybice, Ambrożów, Wawrzeńczyce, Brzezie, Szerzawy, Świślina, Radkowice Kolonia, Radkowice, Bronkowice, Bukówka, Zbrza, Warszówek, Nowy Jawor, Stary Jawor, Rzepin Kolonia, Tarczek Dolny, Tarczek Górny, Świętomarz, Rzepinek, Krajków, Grabków, Trzeszków, Jadowniki</p> <p style="text-align: center;">Dostęp do internetu</p> <p>Dobry dostęp do internetu (w tym szerokopasmowego)</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura sportowo-rekreacyjna</p> <p>Bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo- rekreacyjna</p> <p style="text-align: center;">Zagospodarowanie przestrzenne na terenie gminy</p> <p>Obowiązujące Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla 14 sołectw</p>	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <p>Warunki atmosferyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - susze, powodzie, trąby powietrzne, ulewne deszcze, itp. <p>Infrastruktura wod-kan</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak uporządkowania w pełni gospodarki ściekowej ogranicza możliwości rozwoju gminy i niesie ryzyka np. kar administracyjnych w zakresie niewykonania aglomeracji <p>Gospodarka odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> - stale zwiększają się ilość zbieranych odpadów z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca (149 kg w 2019r., 176 kg w 2021r.) <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu KPO lub programów regionalnych z perspektywy unijnej na lata 2021-2027 <p>Środowisko naturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagrożeniem jest potencjalne coraz większe zanieczyszczenie środowiska w przypadku np. braku uporządkowania gospodarki ściekowej, - wiele obszarów narażonych na usuwanie się mas ziemi (na terenie gminy zlokalizowano 25 osuwisk oraz 25 terenów zagrożonych ruchami masowymi) <p>Zagrożenia makroregionalne</p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko „uwiktania” Polski w konflikt zbrojny w wyniku agresji Rosji na Ukrainę
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <p>Położenie</p> <p>+ aż 3 drogi wojewódzkie (nr 751 – 1,2 km, nr 752 – 9,2 km, nr 756 – 13,6 km) przechodzą przez teren gminy</p> <p>Zasoby naturalne</p> <p>+ korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa (grunty wysokiej klasy bonitacyjnej), długi okres bezprzymrozkowy, równomierne usłonecznienie i rozłożenie opadów</p> <p>Ochrona powietrza</p> <p>+ uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliwa</p> <p>Od 1 lipca 2026 r. na terenie województwa świętokrzyskiego będzie można użytkować tylko odnawialne bądź niskoemisyjne źródła ciepła takie jak: ciepło z sieci miejskiej, kotły na gaz lub olej opalowy, pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne</p> <ul style="list-style-type: none"> + termomodernizacja kolejnych budynków użyteczności publicznej, + wszelkie projekty związane ze zwiększeniem OZE (PV, pompy ciepła, solary) na terenie gminy, + udział w programach typu „Czyste powietrze” 	

<p>Infrastruktura wod-kan</p> <ul style="list-style-type: none"> + dokończenie procesu skanalizowania gminy to jeden z głównych czynników wzrostu atrakcyjności gminy dla obecnych i przyszłych mieszkańców, + budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nieopłacalna – z ekonomicznego punktu widzenia – jest budowa sieci kanalizacyjnej, + budowa ujęcia wody w Tarczku oraz przebudowa ujęcia wody w Szerzawach oraz połączenie ją magistralą z siecią wodociagową na terenie całej gminy,<ul style="list-style-type: none"> + modernizacja pompowni ścieków w ramach sieci kanalizacyjnej, + modernizacja oczyszczalni ścieków, <p>Rozwój internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną</p> <ul style="list-style-type: none"> + rozbudowa i upowszechnienie internetu szerokopasmowego, + wdrożenie większej ilości e-usług (Cyfrowy Urząd) oraz w zakresie e-zdrowia przez POZ <p>Infrastruktura gazowa</p> <ul style="list-style-type: none"> + dokończenie gazyfikacji gminy	
---	--

Źródło: Opracowanie własne

2. Wnioski z diagnozy społecznej

Na dzień 31.12.2021 r. Gminę Pawłów według danych GUS zamieszkiwało 14 912 osób, z czego:

- 49,58 % stanowiły kobiety (7394), a 50,42 % mężczyźni (7518),
- 59,9% mieszkańców gminy Pawłów jest w wieku produkcyjnym,
- 20,8% w wieku przedprodukcyjnym, a
- 19,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

W latach 2000-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 26 osób. Gęstość zaludnienia w 2021r. na terenie gminy wynosiła 109 os./km² i była niższa niż średnia dla powiatu starachowickiego (163 os na km²), ale wyższa niż średnia dla województwa (101 os./km²).

W 2021 r. Gmina Pawłów miała ujemny przyrost naturalny wynoszący -95. W 2021 roku urodziło się 141 dzieci, a zmarło 236 osób. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,60 i jest znacznie wyższy od średniej dla województwa (0,47) oraz niższy niż dla całego kraju (0,64).

Tabela 8. Przyrost naturalny w gminie Pawłów w latach 2015-2021

kategoria	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	151	163	198	187	179	141	141
Kobiet	85	93	104	89	82	70	70
Mężczyzn	66	70	94	98	97	71	71
Zgony ogółem	180	162	174	162	179	207	236
Kobiet	85	73	82	69	74	96	132
Mężczyzn	95	89	92	93	105	111	104
Zgony niemowląt	1	0	1	1	1	1	0
Kobiet	1	0	0	1	0	0	0
Mężczyzn	0	0	1	0	1	1	0
Przyrost naturalny	-29	1	24	25	0	-66	-95
Kobiet	0	20	22	20	8	-26	-62
Mężczyzn	-29	-19	2	5	-8	-40	-33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni wiek mieszkańców gminy Pawłów wynosi 39,7 lat i jest dużo mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego (43 lata) oraz średniego wieku mieszkańców całej Polski (42 lata). Szczegółowo podział wg struktur wiekowych i płci przedstawia poniższa tabela:

Tabela 9. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Pawłów w podziale na płeć na koniec 2021r.

Wyszczególnienie	Gmina Pawłów		
	M	K	Razem
0-4	432	417	849
5-9 lat	393	437	830
10-14 lat	483	440	923
15-19	416	426	842
20-24	464	421	885
25-29	551	444	995
30-34	568	522	1090
35-39	628	557	1185
40-44	549	501	1050
45-49	513	501	1014

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Wyszczególnienie	Gmina Pawłów		
	M	K	Razem
50-54	481	483	964
55-59	511	426	937
60-64	476	424	900
65-69	391	357	748
70-74	299	368	667
75-79	151	253	404
80-84	134	199	333
85 i więcej	78	218	296
RAZEM	7518	7394	14912

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z ogólnej liczby mieszkańców gminy 7,4 % to mieszkańcy miejscowości Pawłów (1141 osób).

Tabela 10. Podział miejscowości gminy Pawłów wg liczby mieszkańców wg stanu na 31.12.2021r.

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców na 31.12.2021r.
1.	Pawłów	1141
2.	Rzepin Drugi	860
3.	Dąbrowa	775
4.	Jadowniki	746
5.	Szerzawy	735
6.	Łomno	734
7.	Radkowiec Wieś	614
8.	Rzepin Pierwszy	601
9.	Godów	593
10.	Brzezcie	561
11.	Rzepin-Kolonia	539
12.	Kałków	519
13.	Warszówek	505
14.	Ambrożów	490
15.	Nieczulice	422
16.	Tarczek	413
17.	Stary Bostów	407
18.	Grabków	404
19.	Trzeszków	354
20.	Bronkowice	329
21.	Radkowiec-Kolonia	318
22.	Chybice	313
23.	Bukówka-Zbrza	298
24.	Wawrzeńczyce	290
25.	Wieloborowice	281
26.	Nowy + Stary Jawor	280
27.	Świślina	275
28.	Nowy Bostów	258
29.	Pokrzywnica	253
30.	Tarczek Górny	219
31.	Krajków	210

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców na 31.12.2021r.
32.	Modrzewie	198
33.	Rzepinek	139
34.	Świątomarz	108
35.	Szeligi	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Pawłowie

Prognoza demograficzna do 2050r. wskazuje, iż liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również powiatu starachowickiego będzie sukcesywnie spadać.

Tabela 11. Prognoza demograficzna dla powiatu starachowickiego i województwa świętokrzyskiego do roku 2050 r.

Wyszczególnienie	2030	2040	2050
Ogółem powiat starachowicki	82 875	75 507	67 496
Mężczyźni	40 445	37 028	33 433
Kobiety	42 430	38 479	34 063
Ogółem województwo świętokrzyskie	1 157 417	1 071 560	976 938
Mężczyźni	564 561	522 939	479 846
Kobiety	592 856	548 621	497 092

Źródło: opracowanie własne wg danych Głównego Urzędu Statystycznego

GUS prognozuje, że depopulacja będzie bardziej widoczna na terenie powiatu starachowickiego (spadek liczby ludności do 2050r. o 18,55%) niż na terenie całego regionu (spadek o 15,59%).

Jeżeli chodzi o Gminę Pawłów – to wg prognoz GUS do roku 2030 (względem 2020 r.) należy spodziewać się:

- spadku liczby ludności względem roku 2020 o 142 osoby tj. 1%. Według prognozy w 2030 roku teren gminy będzie zamieszkiwać 14 819 osób, w tym 7417 kobiet i 7402 mężczyzn,
- znacznego wzrostu liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 588 os.),
- spadku liczby osób w wieku produkcyjnym o 165 osób,
- znacznego spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym o 565 osób.

Tabela 12. Struktura ludności w Gminie Pawłów w roku 2020 i 2030 wg prognoz GUS w podziale na grupy ekonomiczne i płeć

Wyszczególnienie	Gmina Pawłów	
	2020	2030
Ogółem	14 961	14 819
Kobiet	7 446	7 417
Mężczyzn	7 515	7 402
SPADEK/WZROST	-142	
w wieku przedprodukcyjnym (do 17 r.ż.)	3 106	2 541
Kobiet	1 558	1 266
Mężczyzn	1 548	1 275
SPADEK/WZROST	- 565	
w wieku produkcyjnym: (18-59 lat dla kobiet, 18-64 lata dla mężczyzn)	9 001	8 836
Kobiet	4 048	4 077
Mężczyzn	4 953	4 759
SPADEK/WZROST	-165	

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Wyszczególnienie	Gmina Pawłów	
	2020	2030
w wieku poprodukcyjnym (60+dla kobiet, 65+ dla mężczyzn)	2 854	3 442
Kobiet	1 840	2 074
Mężczyzn	1 014	1 368
SPADEK/WZROST	588	

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablice wojewódzkie

Z analizy danych demograficznych ostatnich lat oraz danych prognozowanych przez GUS wynika, że do 2030 r. możemy się spodziewać:

- wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym, co przyspieszy zjawisko starzenia się społeczeństwa,
- dalszego spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym,
- ujemnego przyrostu naturalnego ludności,
- ujemnego salda migracji w całym okresie prognozowanym.

Pomoc społeczna na terenie gminy

Najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy ośrodka są: bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. To co istotne to na przestrzeni ostatnich lat spada liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej (co ilustruje poniższa tabela).

Tabela 13. Powody przyznawania pomocy społecznej⁴ przez GOPS w Pawłowie w 2017 i 2021 r.

Prześlanka ⁵	2017		2021	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Bezrobocie	352	177	292	151
Ubóstwo	267	126	70	51
Niepełnosprawność	327	190	205	132
Długotrwała lub ciężka choroba	373	215	285	172
Przemoc	45	12	7	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne	43	17	50	17
Trudności po opuszczeniu zakładów karnych	6	3	13	10
Alkoholizm	52	22	47	23
Sytuacja kryzysowa	41	13	3	1
Zdarzenia losowe	40	19	14	8

Źródło: dane GOPS w Pawłowie

Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej

Na terenie gminy funkcjonują: Ośrodek Zdrowia w Pawłowie oraz Ośrodki Zdrowia w Ambrożowie, Kałkowie, Radkowicach, Szerzawach i Grabkowie.

Według danych GUS na terenie gminy Pawłów w 2021r. udzielono 65 611 porad medycznych, a ich liczba w ostatnich latach wzrasta.

Tabela 14. Liczba udzielonych porad w latach 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021

⁴ Uwaga: dany Klient Ośrodka Pomocy Społecznej może mieć przyznaną pomoc z powodu więcej niż 1 powodu

⁵ Uwaga: rodziny i osoby mogą otrzymywać pomoc z uwagi na spełnienie kilku przesłanek równocześnie.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Ilość udzielanych porad	56 126	88 101	57 780	57 243	60 503	58 805	65 611
-------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Dostęp do edukacji

Na terenie gminy Pawłów funkcjonuje 9 Publicznych Szkół Podstawowych w:

- Dąbrowie – 60 uczniów,
- Chybicach – 253 uczniów,
- Godowie – 97 uczniów,
- Jadownikach – 83 uczniów,
- Łomnie – 87 uczniów,
- Radkowicach – 92 uczniów,
- Pawłowie – 171 uczniów,
- Rzepinie – 193 uczniów.
- Szerzawach – 232 uczniów

Razem w roku szkolnym 2021/2022: 1268 uczniów. Zjawiskiem negatywnym jest spadek liczby dzieci uczęszczających do szkół na terenie gminy, co obrazuje poniższa tabela:

Tabela 15. Liczba uczniów, dzieci w wieku przedszkolnym i żłobkowym na terenie Gminy Pawłów w roku szkolnym 2012/2013 oraz 2021/2022

	rok szkolny 2012/2013	rok szkolny 2021/2022	Różnica
Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez gminę	1 621	1,268	-353
Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w szkołach prowadzonych przez gminę	364	574	210
Liczba dzieci w wieku żłobkowym w żłobkach prowadzonych przez gminę	0	16	16

Źródło: dane Urzędu Gminy w Pawłowie

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym wzrosła na przestrzeni lat 2012-2021 o 210 osób, natomiast zmalała o 353 liczba uczniów⁶.

Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Pawłów funkcjonuje Punkt Przyjęć Interesantów obsługiwany przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Brodach. W 2021 roku w gminie stwierdzono 338 przestępstw, zaś wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Pawłów wynosi 78,1%.

Tabela 16. Liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych na terenie Gminy Pawłów

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Pawłów	357	234	326	241	299	361	338

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy funkcjonują 4 terenowe jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych wpisane do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (Ambrożów, Brzezcie, Kałków i Pawłów).

⁶ Uwaga: różnica w liczby uczniów w szkołach jest nieco zniekształcona z uwagi na fakt, że w roku szkolnym 2011/2022 istniały 3-letnie gimnazja i 6 klasowe szkoły podstawowe, a w roku szkolnym 2020/2021 – 8 klasowa szkoła podstawowa, bez szkół gimnazjalnych; pozostawiono jednak rok bazowy 2011/2012 z uwagi na to, że celem tych tabeli jest pokazanie tendencji w tym zakresie w dłuższym horyzoncie czasowym.

Dostęp do instytucji i obiektów kultury

Na terenie gminy Pawłów funkcjonują dwie instytucje kultury:

- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie (GOKSiR),
- Gminna Biblioteka w Pawłowie i filia biblioteczna w Tarczku.

GOKSiR zarządza budynkiem w Pawłowie (nr 45), halą sportową i boiskiem w Pawłowie oraz świetlicami w Pawłowie, Brzeziu, Kałkowie, Grabkowie, Pokrzywnicy, Tarczku oraz Nieczulicach.

Na 31 grudnia 2021 r. księgozbiór Biblioteki wyniósł 36 065 woluminów, a liczba aktywów czytelników 1302 osoby.

W GOKSiRze w 2021 r. działało 12 zespołów i pracowni artystycznych (łącznie ponad 100 osób):

- zespół „Mini Okrasa” dla dzieci w wieku 3-6 lat,
- zespół „Mała Okrasa” dla dzieci w wieku od 9 do 12 lat,
- zespół „Duża Okrasa” dla młodzieży i dorosłych w wieku 15-23 lata,
- zespół „Mała Nuta” dla dzieci w wieku 10-15 lat,
- zespół „Duża Nuta” dla osób w wieku 15-25 lat,
- zespół „Sołtyski” dla osób dorosłych,
- zespół „Kałkowiarki” dla osób dorosłych,
- zespół męski „Juchy Świętokrzyskie” dla osób dorosłych,
- zespół pieśni i tańca „Godziembianie” dla osób dorosłych,
- kabaret „Prosto z mostu”.

Poniższa tabela prezentuje dostęp do infrastruktury społecznej na terenie gminy:

Tabela 17. Dostęp poszczególnych sołectw w gminie do budynków typu strażnice OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 30.06.2022r.

Wyszczególnienie	Sołectwa
Świetlica wiejska	Ambroźów, Brzezie, Grabków, Kałków, Nieczulice, Pawłów, Pokrzywnica, Radkowice Wieś, Tarczek,
Remiza OSP	Ambroźów, Brzezie, Kałków, Nieczulice, Pawłów, Pokrzywnica, Radkowice Wieś, Tarczek,
Świetlica wiejska/remiza OSP stanowią jeden budynek	Ambroźów, Brzezie, Kałków, Nieczulice, Pawłów, Pokrzywnica, Radkowice Wieś,

Źródło: Urząd Gminy w Pawłowie

Organizacje społeczne

Obecnie na terenie Gminy Pawłów funkcjonuje **kilkadziesiąt organizacji społecznych** (pozarządowych i zorganizowanych grup nieformalnych), w tym koła gospodyń wiejskich, 8 Ochotniczych Straży Pożarnych (Ambroźów, Kałków, Brzezie, Nieczulice, Pokrzywnica, Pawłów, Radkowice, Tarczek) oraz inne stowarzyszenia i fundacje.

Warto podkreślić, że corocznie Koła Gospodyń Wiejskich aktywnie uczestniczą w organizacji imprez kulturalnych na terenie gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Tabela 18. Analiza SWOT Gminy Pawłów w obszarze społecznym

Mocne strony	Słabe strony
<p>Infrastruktura sportowo-rekreacyjna</p> <ul style="list-style-type: none"> + rozbudowa infrastruktura sportowo-rekreacyjna na terenie gminy, <p>Infrastruktura społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> + aż 9 sołectw dysponujemy budynkami remiz OSP/świetlic wiejskich: Ambrożów, Brzezie, Grabków, Kałków, Nieczulice, Pawłów, Pokrzywnica, Radkowice Wieś, Tarczek, <p>Potencjał ludnościowy</p> <ul style="list-style-type: none"> + 14 912 osób zamieszkiwało obszar gminy na 31.12.2021r., + w latach 2000-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 26 osób, + wysoka (jak na gminę wiejską) gęstość zaludnienia w 2021r. wynosiła 109 os./km² i była niższa niż średnia dla powiatu starachowickiego (163 os na km²), ale wyższa niż średnia dla województwa (101 os./km²). + współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,60 i jest zdecydowanie powyżej średniej dla województwa (0,47) oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju (0,64), + średni wiek mieszkańców gminy Pawłów w 2021r. wynosił 39,7 lat i jest zdecydowanie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla całego kraju, <p>Pomoc społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> + malejąca liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej + działalność świetlicy środowiskowej w Kałkowie działającej w strukturach GOPS, + spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, <p>Ochrona zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> + na terenie gminy funkcjonuje Ośrodek Zdrowia w Pawłowie oraz Ośrodek Zdrowia w Ambrożowie, Kałkowie, Radkowicach Szerzawach i Grabkowie, + bliska odległość do szpitala powiatowego w Starachowicach (ok. 12 km), + w 2021r. udzielono 65 611 porad medycznych (ich ilość wzrasta w ciągu ostatnich lat), + 45,3% mieszkańców (tj. 6730 osób) zaszczepionych przeciwko COVID-19 (na 20.03.2022r.) 	<p>Procesy demograficzne</p> <ul style="list-style-type: none"> - rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym - zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym - ujemny przyrost naturalny w roku 2015r. – 29, 2020 -66 os., 2021 -95 os. - emigracja młodych ludzi do większych miast (ujemne saldo migracji). <p>Ochrona zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> - mała liczba specjalistów oraz słaby dostęp do nich, - mała ilość e-usług w obszarze zdrowia, <p>Edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> - na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek liczby dzieci w wielu szkolnym. Od roku 2012/2013 w szkołach zmniejszyła się liczba uczniów o 353, <p>Bezpieczeństwo publiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - w roku 2020 odnotowano aż 361 przestępstw na terenie gminy <p>Opieka społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - (nadal mimo spadku) duży odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej GOPS, - niedostateczna liczba usług opiekuńczych dla seniorów,

<p>Edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> + na terenie gminy funkcjonuje aż 9 publicznych szkół podstawowych, <ul style="list-style-type: none"> + działalność żłobka w Pawłowie, Instytucje kultury <ul style="list-style-type: none"> + na terenie gminy działają dwie instytucje kultury: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie (GOKSiR), ▪ Gminna Biblioteka w Pawłowie i filia biblioteczna w Tarczku. + na koniec 2021 Gminna Biblioteka Publiczna w Pawłowie (wraz z filią w Tarczku) posiadała księgozbiór liczący 36 065 wolumenów <p>Bezpieczeństwo Publiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> + Punkt Przyjęć Interesantów funkcjonuje w Pawłowie obsługiwany przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Brodach, + na każdym 1000 mieszkańców odnotowano 22,19 przestępstw. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz nieznacznie większa od średniej dla całej Polski, + wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Pawłów wynosi 78,1% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski + aż 4 jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (OSP Ambrozów, OSP Brzezie, OSP Kałków, OSP Pawłów) <p>Organizacja pozarządowe</p> <ul style="list-style-type: none"> + na terenie gminy działa aż kilkadziesiąt organizacji społecznych (pozarządowe i zorganizowane grupy nieformalne) 	
SZANSE	
ZAGROŻENIA	
<p>Potencjał demograficzny</p> <ul style="list-style-type: none"> + napływ mieszkańców Ukrainy i ich ewentualna dobra asymilacja kulturowa w środowisku lokalnym, <p>Możliwe działania na rzecz wsparcia rosnącej grupy społecznej – seniorów</p> <ul style="list-style-type: none"> + wsparcie seniorów w różnych wymiarach 1 usługi opiekuńcze, 2 organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+, 3 posiłki z dowozem do domu, 4 pomoc sąsiadka, 5 lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii, 6 rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach. 	<p>Ryzyko w zakresie bezpieczeństwa gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko konfliktu zbrojnego z Federacją Rosyjską w wyniku jej agresji na Ukrainę, <p>Potencjał demograficzny</p> <ul style="list-style-type: none"> - niesprzyjające prognozy w zakresie przyszłej liczby mieszkańców; wg danych GUS przewiduje się na koniec 2030r. (względem 2020): <ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby mieszkańców gminy o 142 osoby, • znaczny wzrost liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym (o 588 osób), • spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym (o 165 osób),

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

<p>Edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> + zwiększenie ilości innowacji pedagogicznych i uatrakcyjnienie zajęć w szkołach podstawowych na terenie gminy, + wzrost kompetencji kadry nauczycielskiej (w szczególności w obsłudze urządzeń TIK), + wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży, tj. zatrudnienie psychologów dziecięcych, prowadzenie terapii oraz zajęć (grupowych i indywidualnych) dla uczniów, warsztaty i doradztwo dla rodziców, szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych. <p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> + zwiększenie oferty instytucji kultury oraz poprawa jakości infrastruktury kulturalno-sportecznej (świetlic, remiz OSP) + ponad 20 letnia tradycja organizacji imprezy „Dni Pawłowa”, <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - szybkie „wejście w życie” środków europejskich (w obszarze społecznym) z perspektywy 2021-2027 <p>Infrastruktura społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> + praktycznie wszystkie budynki pełniące funkcje kulturalne zostały w ostatnich latach poddane przebudowie lub termomodernizacji, 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczny spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym o 565 osób. - ubywanie mieszkańców zwłaszcza w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a zwiększanie się liczby seniorów w wieku poprodukcyjnym - najbardziej zagrożone 4 sołectwa w zakresie wyludniania się (poniżej 200 mieszkańców): Modrzewie, Rzepinek, Szeligi i Świętomarz. <ul style="list-style-type: none"> - częścicej notowane ujemne saldo migracji, <p>Pomoc społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - „uzależnienie się” części mieszkańców od pomocy społecznej, - z uwagi na starzenie się społeczeństwa jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba, <p>Ochrona zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> - w 2020r. 52,9% zgonów w gminie Pawłów spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 17,4% zgonów były nowotwory, a 4,4% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego, - COVID lub jego mutacje lub innego typu choroby zakaźne, - mała ilość lekarzy zainteresowana pracą w placówkach wiejskich POZ, <p>Infrastruktura społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagrożeniem jest zbyt duża ilość niedopasowanej do potrzeb przyszłych grup społecznych infrastruktury społecznej, <p>Edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolejne lock-down’y w ramach pandemii COVID-19 lub innych i problemy związane z alienacją uczniów, wzrostem epizodów depresyjnych co jest spowodowane ograniczeniem kontaktów społecznych, <p>Bezpieczeństwo publiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost zagrożeń związanych z przestępczością, <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu środków europejskich (w obszarze społecznym) w perspektywie 2021-2027
--	--

Źródło: opracowanie własne

3. Wnioski z diagnozy gospodarczej

Poziom przedsiębiorczości

W Gminie Pawłów na koniec 2021 w rejestrze REGON:

- zarejestrowanych było 998 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 855 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- zarejestrowano 131 nowych podmiotów, a 60 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Tabela 19. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2015-2021 na terenie Gminy Pawłów według klas wielkości

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	796	792	821	859	902	936	998
zatrudniająca do 9 pracowników	760	756	793	832	874	908	971
zatrudniająca od 10-49 pracowników	30	30	24	23	24	24	23
zatrudniająca od 50- 249 pracowników	6	6	4	4	4	4	4
zatrudniająca od 250- 999 pracowników	0	0	0	0	0	0	0
zatrudniająca od 1000 i więcej	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że **najwięcej (971) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników**. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Pawłów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwo.

Bezrobocie na terenie gminy

W latach 2016-2018 można zaobserwować tendencję spadkową bezrobocia w Gminie Pawłów. Natomiast w kolejnych dwóch latach tendencja się odwróciła i ponownie wzrosła. Szczegółowe informacje zawiera poniższa tabela.

Tabela 20. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Pawłów w latach 2016-2021

Pawłów	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	553	471	414	435	499	490
Kobiet	264	239	208	236	262	261
Mężczyzn	289	232	206	199	237	229

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bezrobocie na terenie gminy (na 31.12.2021 r.) wynosi 7%, województwo świętokrzyskie 7,3%, a w kraju 5,4%,

Jakość gleb oraz surowce mineralne

Na terenie gminy przeważają gleby wysokich klas bonitacyjnych – aż 91,8 % gruntów ornych stanowią gleby od II do IV klasy (z czego II i III klasa to 62,8%). Lasy zajmują ok. 17% ogólnej powierzchni gminy. Gmina Pawłów jest uboga w udokumentowane złoża surowców mineralnych. Na terenie gminy zlokalizowane są:

- niewielki fragment złoża piaskowców kwarcytowych "Doły Biskupie-Godów" (położone głównie na terenie gminy Kunów),
- złoża wapienie i dolomitów Godów (zasoby udokumentowane),
- złożo piaskowców kwarcytowych "Modrzewie" (zasoby szacunkowe),

Mapa 9. Regionalna trasa rowerowa nr 157

Źródło: „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

Tabela 21 Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Pawłów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego

Lp.	Miejscowość	Nr ewid. działki	Obiekt	Nr rejestru zabytków
1	Brzezie	204/1	Park Podworski, XVIII	A.807
2	Chybice	12	Kościół parafialny p.w. św. Małgorzaty	A.808/1-3
3	Chybice	45	Cmentarz kościelny w granicach ogrodzenia	A.808/2-3
4	Chybice	12	Ogrodzenie wraz z bramami i schodami, mur XIX/XX	A.808/3-3
5	Chybice	9/6	Park dworski, XVIII, XIX, XX	A.809
6	Łomno	83/40	Park podworski, XVIII, XIX	A.810
7	Pawłów	466	Cmentarz Parafialny „stary”	A.811
8	Pokrzywnica	233/5, 233/6	Park dworski, XVIII	A.812
9	Radkowice	162	Kościół Parafialny pw. MB Częstochowskiej	A.813
10	Radkowice		Chałupa nr 53, XIX	989
11	Radkowice - Kolonia	86/4	Park dworski, XVIII, XIX	A.814
12	Radkowice - Kolonia		Stodoła nr 1	561
13	Radkowice - Kolonia	123	Szkoła podstawowa	A.815
14	Świętomarz	3/1	Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	A.816/1-2

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Lp.	Miejscowość	Nr ewid. działki	Obiekt	Nr rejestru zabytków
15	Świątomarz	3/1	Dzwonnica kościoła parafialnego	A.816/2-2
16	Świątomarz	6/1	Cmentarz parafialny	A.817
17	Tarczek	188	Kościół parafialny p.w. św. Idziego opata	A.818
18	Tarczek	186	Cmentarz parafialny	A.819
19	Tarczek	198/6,198/4	Park dworski	A.820
20	Warszówek	421,426/2,426 /1,425,287/1	Park Podworski	A.821

Źródło: Rejestr zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Tabela 22. Analiza SWOT Gminy Pawłów - sytuacja gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<p><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <ul style="list-style-type: none"> + bardzo dobre powiązanie sieci drogowej oraz ich zadowalający stan + dobra infrastruktura techniczna i społeczna + niski poziom urbanizacji, niewielkie zanieczyszczenie środowiska naturalnego <p>Zasoby – zabytki</p> <ul style="list-style-type: none"> + 20 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych prowadzonego przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków – najważniejsze z nich to: <ol style="list-style-type: none"> 1 kościoły parafialne w Chybicach, Radkowicach, Tarczku, Świętomarzu, 2 parki podworskie m.in. w Brzeziu, Łomnie, Chybicach, Radkowicach-Kolonii, Tarczku oraz Warszówku, 3 cmentarze w Chybicach, Pawłowie, Tarczku i Świętomarzu, 4 Szkoła Podstawowa w Radkowicach. + wg opracowania „Diagnoza turystyki w Województwie Świętokrzyskim” (30.11.2020r.) gmina Pawłów stanowi lokalny węzeł turystyczny typu B Zasoby – szlaki turystyczne + 3 piesze szlaki turystyczne: czerwonny Kałków – Starachowice, zielony Starachowice – Bodzentyn, niebieski Tarłów – Św. Krzyż Zasoby turystyczne + zbiornik wodny „Wióry” Lokalna gospodarka + rosnąca ilość przedsiębiorstw działających na terenie gminy + w 2021r. działało na terenie gminy 998 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 855 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, + o 131 zwiększyła się liczba firm w 2021r. + wyraźny spadek bezrobocia w gminie w latach 2016-2021 (o 63 osoby), Zasoby mieszkaniowe + całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Pawłów to 3919 nieruchomości (na koniec 2020) + biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne: 90,07% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 76,68% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp splukiwany, 73,03% mieszkań posiada łazienkę, 76,65% korzysta z centralnego ogrzewania, a 24,14% z gazu sieciowego 	<p><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczne skanalizowanie gminy co utrudnia rozwój przedsiębiorczości, <p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - słabo opłacalne rolnictwo o niskiej przeciętnej powierzchni gospodarstw, - mała ilość punktów skupu produktów rolnych, ich niska opłacalność <p>Lokalna gospodarka</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeważają mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, - na koniec 2021r. PUP w Starachowicach odnotował 490 bezrobotnych mieszkańców gminy, - w 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Pawłów wynosiło 5 500,36 PLN, co odpowiada 91.70% przeciętne miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. <p>Zasoby mieszkaniowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - na 1000 mieszkańców przypada 258 mieszkań i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego (370,8) oraz średniej dla całej Polski (392,4) <p>Finanse samorządowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - na dzień 04.10.2023 r. zadłużenie Gminy wynosi 32 339 251,26 zł.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Szanse	Zagrożenia
<p><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>Turystyka</p> <ul style="list-style-type: none"> + korzystne warunki dla rozwoju turystyki w różnych obszarach (rowerowej, pieszej, wypoczynkowej) + przynależność gminy do Gór Świętokrzyskich, ujęcie obszarów Gminy Pawłów w ramach Regionalnej Trasy Rowerowej nr 157 oraz budowa łącznika „Góry Świętokrzyskie” od Green Velo (w „Koncepcji przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętej Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/22 z dnia 02.03.2022 r.) + stworzenie kalendarza imprez sezonowych, + współpraca z innymi gminami w ramach OSI Góry Świętokrzyskie oraz MOF Miasta Północy. <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych</p> <ul style="list-style-type: none"> + zakwalifikowanie Gminy Pawłów do OSI i MOF w ramach Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, + dostępność środków krajowych i unijnych, + rosnący popyt na usługi turystyczne, <p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> + tworzenie grup producenckich <p>Zarządzanie gminą</p> <ul style="list-style-type: none"> + dobrze zorganizowany Urząd Gminy, + rosnący poziom cywilizacyjny i wzrost poziomu życia mieszkańców, + wykorzystanie mocnych stron przy sprawnym zarządzaniu rozwojem gminy. <p style="text-align: right;">Źródło: opracowanie własne</p>	<p><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>Główne zagrożenia w obszarze gospodarczym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie niepewności geopolitycznej w regionie w związku z agresją Rosji na Ukrainę (problemy z dostępnością do części produktów, usług, wzrost inflacji, kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw, cen paliw i energii), - realizacja się prognozy GUS zakładającej spadek liczby mieszkańców do 2030r. (co z czasem będzie zmniejszać popyt wewnętrzny i przełoży się na poziom przedsiębiorczości na terenie gminy), - utrzymanie się niskiej dochodowości produkcji rolnej, - zwiększenie zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w tym także zaśmiecanie terenów zielonych, - brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu środków europejskich (w obszarze przedsiębiorczości) w perspektywie 2021-2027.

4. Kluczowe wyzwania

Główne wyzwania rozwojowe Gminy Pawłów:

1. podniesienie atrakcyjności zamieszkania na terenie gminy, szczególnie dla ludzi młodych (w wymiarze gospodarczym, społecznym i infrastrukturalnym),
2. zagospodarowanie turystyczne terenów wokół zbiornika Wióry,
3. zachowanie i poprawa walorów środowiskowych istotnych z punktu widzenia życia mieszkańców, działalności rolniczej oraz rozwoju turystyki;
4. dokończenie procesu skanalizowania gminy poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej w szczególności na terenie poza aglomeracją (na obszarach o rozproszonej zabudowie),
5. wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy,
6. zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych (społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki sportu i rekreacji) na terenie gminy (w tym zwłaszcza dla osób ze szczególnymi potrzebami),
7. budowanie kultury współpracy sprzyjającej podnoszeniu efektywności działań (w tym współpracy instytucjonalnej) m.in. w ramach OSI Góry Świętokrzyskie i MOF Miasta Pólnocy.

II. Wizja, misja oraz cele strategiczne i operacyjne

Formułując wizję i cele strategiczne wykorzystano podejście zintegrowane, łączące i grupujące różne wątki i obszary wyzwań zidentyfikowanych w trakcie procesu tworzenia dokumentu strategii.

Wizja przedstawia pożądany obraz w danym okresie i powinna być ona motywująca, określając pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania. Na ostateczny kształt wizji oraz celów wpłynęły:

- wyniki analizy danych społeczno-gospodarczych, które pokazały atuty gminy, ale i istniejące luki oraz potrzeby;
- opinie interesariuszy, w tym mieszkańców na temat tego w jakim otoczeniu chcieliby żyć i jakie aspekty wymagają istotnych i pilnych zmian;
- wnioski z dyskusji prowadzonych podczas tworzenia dokumentu.

Wizją gminy jest:

Osiągnięcie do 2030 roku pozycji lidera wśród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie świętokrzyskim w zakresie warunków do życia mieszkańców poprzez szereg inwestycji infrastrukturalnych, społecznych i gospodarczych realizowanych przy współudziale partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych.

Misja określa wspólne zobowiązania wobec przyszłości. Określenie misji gminy sprowadza się do sprecyzowania istoty działalności gminy ze względu na jej rolę i zasadnicze funkcje, jakie ma ona spełniać na rzecz społeczności gminnej i otoczenia gminy.

Misją Gminy Pawłów jest optymalne zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców poprzez wykonanie zadań publicznych z poszanowaniem środowiska i racjonalnym wykorzystaniem jego zasobów oraz wspieraniem tworzenia aktywnego ośrodka gospodarczego, kulturalnego oraz turystyczno-rekreacyjnego.

Cele strategiczne

Wizja rozwoju gminy będzie urzeczywistniana dzięki koncentracji na osiągnięciu celów strategicznych, które zostały sformułowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i potencjałów. Zakres działań przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych celów jest w dużej mierze komplementarny i stanowi jeden z wymiarów zintegrowanego podejścia do kształtowania polityki rozwoju Gminy Pawłów.

Wyznacza się 3 cele strategiczne:

1. Zwiększenie atrakcyjności Gminy Pawłów
2. Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki
3. Przyjazna dla środowiska i czysta gmina

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

W ramach wyżej wymienionych celów wyodrębnia się następujące cele operacyjne:

Tabela 23. Cele strategiczne oraz operacyjne

Cel strategiczny	Cel operacyjny
1 Zwiększenie atrakcyjności Gminy Pawłów	1.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej 1.2 Poprawa dostępności do usług na terenie gminy 1.3 Zarządzanie gminą oraz kształtowanie ładu przestrzennego 1.4 Wzrost jakości kapitału ludzkiego
2 Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki	2.1 Wykorzystanie lokalnych potencjałów endogenicznych do rozwoju turystyki 2.2 Poprawa opłacalności rolnictwa 2.3 Zwiększenie liczby przedsiębiorstw działających na terenie gminy 2.4 Wzrost jakości kadr lokalnej gospodarki
3 Przyjazna dla środowiska i czysta gmina	3.1 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych 3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii

Źródło: opracowanie własne

III. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych oraz oczekiwane rezultaty

Proces definiowania projektów pozwolił przejść od fazy diagnostycznej (jakimi potencjałami dysponuje gmina i z jakimi wyzwaniem musi się zmierzyć) po opisanie ogólnych założeń projektów (jakie działania należy podjąć). Na tym etapie przybrały one charakter konkretnych planowanych projektów:

Tabela 24. Cele operacyjne oraz kluczowe kierunki działań

Cel operacyjny	Kluczowe kierunki działań
1.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	1.1.1 Rozwój infrastruktury drogowej 1.1.2 Zwiększenie jakości i dostępności do infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej 1.1.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
1.2 Poprawa dostępności do usług na terenie gminy	1.2.1 Rozwój i upowszechnianie usług zdrowotnych 1.2.2 Pomoc społeczna i wsparcia grup defaworyzowanych 1.2.3 Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa 1.2.4 Poprawa dostępności dla osób dysfunkcyjnych
1.3 Zarządzanie gminą oraz kształtowanie ładu przestrzennego	1.3.1 Koncentracja zabudowy oraz opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego 1.3.2 Współpraca ponadlokalna 1.3.3 Wzrost kompetencji kadr administracji publicznej 1.3.4 Partnerstwo międzysektorowe 1.3.5 Rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną
1.4 Wzrost jakości kapitału ludzkiego	1.4.1 Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców 1.4.2 Wspieranie działań mających na celu wysoką jakość edukacji 1.4.3 Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego 1.4.4 Poprawa warunków do działalności społecznej i obywatelskiej mieszkańców gminy
2.1 Wykorzystanie lokalnych potencjałów endogenicznych do rozwoju turystyki	2.1.1 Wzrost potencjału turystycznego gminy w oparciu walory endogeniczne, dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki 2.1.2 Promocja gospodarcza i turystyczna gminy
2.2 Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wsparcie działalności rolniczej	2.2.1 Poprawa warunków do inwestowania 2.2.2 Tworzenie terenów inwestycyjnych 2.2.3 Wsparcie działalności rolniczej i pozarolniczej
2.3 Wzrost jakości kadr lokalnej gospodarki	2.3.1 Budowa kompetencji kluczowych na każdym etapie kształcenia oraz we wszystkich grupach wiekowych 2.3.2 Profilaktyka zdrowotna służąca utrzymaniu aktywności zawodowej pracowników
3.1 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych	3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej 3.1.2 Racjonalne gospodarowanie odpadami 3.1.3 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody
3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii	3.2.1 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie 3.2.2 Termomodernizacja budynków 3.2.3 Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Tabela 25. Kluczowe kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
<p>Cel operacyjny 1.1. Poprawa infrastruktury w sferze funkcjonalno-przestrzennej</p> <p>1.1.1. Rozwój infrastruktury drogowej</p>	<p>1. Budowa, przebudowa i/lub rozbudowa i/lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych (łącznie ok 60 km wymaga modernizacji, w tym część dróg wymaga przebudowy, wymiany nawierzchni, budowy chodników, przejść dla pieszych, budowy oświetlenia) – kluczowa w tym kontekście jest poprawa nawierzchni dróg powiatowych m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — nr 0606T na odcinku Sierzawy–Świślina, — nr 0604T na odcinku Jadowniki – Ambrożów. <p>oraz budowa 2 rond w ciągu drogi wojewódzkiej nr 756 w miejscowościach Rzepin i Ambrożów.</p> <p>2. Budowa i modernizacja chodników w miejscowościach, gdzie ma to uzasadnienie z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców, w szczególności wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 756 od Pawłowa w kierunku miejscowości Rzepin-Kolonia.</p> <p>3. Remont dróg tłuczniowo – żwirowych, przebudowa i modernizacja dróg dojazdowych do pól.</p> <p>4. Budowa infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego – drogi, ścieżki i pasy rowerowe, strefy wolne od ruchu samochodowego w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu mobilności społeczeństwa poprzez rozwijanie infrastruktury rowerowej i spacerowej.</p> <p>Modernizacja i budowa nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, stworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowych, który byłby wykorzystywany zarówno przez turystów, ale także mieszkańców gminy jako alternatywny system transportowy, stworzenie oferty obejmującej działalność placówek, organizacja imprez sportowych. Powyższe działania wpłyną pozytywnie na wizerunek obszaru oraz dadzą poczucie wspólnoty lokalnej społeczności.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Remonty (w tym ew. przebudowa/rozbudowa) i doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne m.in. sprzęt i wyposażenie TIK. 2. Rozwój edukacji przedszkolnej w zakresie realizacji dodatkowych zajęć w przedszkolu, wydłużenie godzin pracy oraz modernizacji i doposażenia obiektu. 3. Zagospodarowanie terenów zielonych m.in. poprzez poprawę ich estetyki i funkcjonalności. 4. Remont (przebudowa) boisk sportowych (zwłaszcza) przy placówkach oświatowych na terenie gminy. 5. Budowa bazy rekreacyjno-sportowej i sportowej na terenie gminy. 6. Urządzenie terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw na terenie poszczególnych miejscowości, gdzie będzie taka potrzeba, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa boiska przy Szkole Podstawowej w Godowie. 7. Budowa hali (sali) gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Sierzawach. 8. Modernizacja i doposażenie szkolnych kuchni w szkołach podstawowych na terenie Gminy Pawłów. 9. Modernizacja wraz z doposażeniem istniejących obiektów (po byłych szkołach), strażnic OSP będących jednocześnie świetlicami wiejskimi/ adaptacja na Kluby Seniora i świetlice środowiskowe, mieszkania chronione. 10. Budowa świetlic wiejskich/obiektów kultury wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu. 11. Budowa i/lub przebudowa parkingów wokół szkół na terenie gminy. 12. Budowa (rozbudowa) i/lub modernizacja (remont) stadionu/zaplecza dla klubów sportowych. 13. Budowa (rozbudowa), przebudowa, modernizacja (remont) zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej np. siłowni zewnętrznych, placów zabaw, altan, itp. w miejscowościach, w których istnieje taka potrzeba. 14. Poprawa estetyki i funkcjonalności centrum gminy i poszczególnych miejscowości (uporządkowanie, odnowienie i przystosowanie przestrzeni publicznych do pełnienia nowych funkcji, w tym rekreacyjnych i integracyjnych).

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
<p>1.1.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa, modernizacja infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji, w tym kontynuacja przebudowy i modernizacji dróg wraz z chodnikami, parkingami, budową oświetlenia oraz przystanków autobusowych na obszarze gminy Pawłów. 2. Poprawa funkcjonalno-przestrzenna obiektów i terenów na terenie rewitalizacji. 3. Przebudowa obiektów kulturalnych. 4. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji. 5. Rozbudowa monitoringu w neorwralicznych miejscach na terenie gminy Pawłów. 6. Remonty i prace konserwatorskie w celu zachowania zabytków na obszarze rewitalizacji. 7. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Pawłów w tym montaż OZE. 8. Remont (w tym przebudowa, rozbudowa) budynków biurowo-warsztatowych Gminnego Zakładu Usługowo-Inwestycyjnego w Pawłowie wraz z zagospodarowaniem terenu. 9. Poprawa infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej i edukacyjnej na terenie Gminy Pawłów. 10. Przeprowadzenie szkoleń pracowników administracji i nauczycieli. 11. Wsparcie profilaktyki zdrowotnej. 12. Przedsięwzięcia wspierające aktywność i integrację zwiększająca szanse na zatrudnienie. 13. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji. 14. Realizacja działań wynikających z Gminnego (i Lokalnego) Programu Rewitalizacji.
<p>Cel operacyjny 1.2. Poprawa dostępności do usług na terenie gminy</p>	
<p>1.2.1. Rozwój i upowszechnianie usług zdrowotnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa Ośrodka Zdrowia w Pawłowie wraz z jego doposażeniem. 2. Wyposażenie budynków POZ w nowszy sprzęt medyczny. 3. Rozwój e-usług zdrowotnych - doposażenie POZ w sprzęt informatyczny (informatyzacja Ośrodków Zdrowia). 4. Lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii zwłaszcza dla osób w wieku senioralnym. 5. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej. 6. Ochrona zdrowia mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> — pakiety świadczeń zdrowotnych wykraczających poza zakres badań podstawowych, — umożliwienie dostępu do specjalistycznych badań lekarskich poprzez uczestnictwo w akcjach ogólnopolskich i z własnej inicjatywy, — pakiety rehabilitacyjne i warsztaty terapeutyczne dla pracowników, — poprawa dostępu do specjalistów, w tym pediatrów, — doposażenie stanowisk pracy w celu poprawy ergonomii i bezpieczeństwa pracy, 7. Zwiększenie dostępu do wyspecjalizowanej opieki medycznej.
<p>1.2.2. Pomoc społeczna i wsparcia grup defaworyzowanych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie i rozwój świetlic środowiskowych jako elementu pomocy rodzinom w codziennym funkcjonowaniu. 2. Poprawa dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami w budynkach użyteczności publicznej m.in. w Urzędzie Gminy. 3. Wsparcie i aktywizacja osób w wieku senioralnym: <ul style="list-style-type: none"> — usługi opiekuńcze w terenie świadczone osobom starszym, — organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+, itp., — posiłki z dowozem do domu,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<ul style="list-style-type: none"> — pomoc sąsiadka, — lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii, — rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach, — rozwijanie opieki medycznej dla osób uzależnionych lub z zaburzeniami psychicznymi, — szkolenia dla opiekunów. <p>4. Usługi społeczne skierowane do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem, m. in. z powodu: długotrwałego bezrobocia, braku motywacji do podjęcia pracy, niepełnosprawności, niskich kompetencji społecznych i zawodowych, a także osoby biernie zawodowo. W ramach usług społecznych planuje się kompleksową aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wsparcie psychologiczne, — wsparcie zdrowotne, — kursy i doradztwo zawodowe, — staże zawodowe, — wsparcie w podjęciu zatrudnienia. <p>5. Utworzenie i działalność dziennej placówki wsparcia i opieki całodobowej.</p> <p>6. Realizacja projektów związanych z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo.</p> <p>7. Zakładanie i rozwijanie działalności Centrum Integracji Społecznej (CIS), Zakładów Integracji Społecznej (KIS), Zakładów Aktywizacji Zawodowej (ZAZ) oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ).</p> <p>8. Pomoc dla dzieci i rodzin, m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tworzenie i utrzymanie świetlic środowiskowych, — tworzenie i utrzymanie Ośrodków Interwencji Kryzysowej, — prowadzenie grup wsparcia dla dzieci i rodzin, — wsparcie rodzin zastępczych (prawne, psychologiczne itd.), — szkolenia dla asystentów rodzin.
1.2.3. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doposażenie jednostek OSP z terenu gminy Pawłów w sprzęt niezbędny do bezpiecznego przeprowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych (w szczególności jednostki wchodzące w skład KSRG) w tym samochodów bojowych i innego wyposażenia. 2. Współpraca z Policją oraz Strażą Pożarną w celu zapewnienia i poprawy bezpieczeństwa na terenie gminy. 3. Rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu.
1.2.4. Poprawa dostępności dla osób dysfunkcyjnych	Dostosowanie wszystkich obiektów użyteczności publicznej (urzędów, świetlic, szkół, obiektów OSP, itp.) do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami m.in. osób z niepełnosprawnością, seniorów, kobiet w ciąży, itp.
Cel operacyjny 1.3. Zarządzanie gminą i kształtowanie ładu przestrzennego	
1.3.1. Koncentracja zabudowy oraz opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Racjonalna gospodarka przestrzenna, w tym sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla sołectw, które nie mają opracowanego tego typu planów. 2. Zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy.
1.3.2. Współpraca ponadlokalna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspólna z innymi partnerami realizacja projektów w ramach Strategii OSi Góry Świętokrzyskie oraz MOF Miasta Pódnocy.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<p>2. Tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem produktów turystycznych w ramach Związku Gmin Gór Świętokrzyskich.</p> <p>3. Kompleksowe wsparcie dla obywateli państw trzecich i ich rodzin, które pozwoli im na lepsze funkcjonowanie na terenie gminy, m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — doradztwo zawodowe, — szkolenia zawodowe, — edukacja oraz integracja kulturalna (np. nauka j. polskiego i zwyczajów polskich itp.).
1.3.3. Wzrost kompetencji kadr administracji publicznej	<p>1. Szkolenia nauczycieli w szkołach m.in. w zakresie posługiwania się sprzętem TIK.</p> <p>2. Kształcenie kadr urzędniczych oraz poprawa warunków pracy w jednostkach publicznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działania podnoszące kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych, — warsztaty, kursy, studia podyplomowe dla pracowników administracji samorządowej i jednostek przyczyniające się do podniesienia jakości oferowanych usług, — szkolenia interpersonalne, ułatwiające kontakt z klientem, współprace w grupie, — wyjazdy studyjne dla pracowników administracji i jednostek w celu tworzenia potencjalnych partnerstw, korzystania z dobrych praktyk, — poprawa ergonomii pracy. <p>3. Rozbudowa oraz przebudowa Urzędu Gminy w Pawłowie w tym dostosowanie budynku do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.</p>
1.3.4. Partnerstwo międzysektorowe	<p>1. Wspólna realizacja projektów partnerskich z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>2. Budżet obywatelski.</p> <p>3. Zwiększenie aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców poprzez stworzenie inkubatora organizacji pozarządowych.</p> <p>4. Stworzenie skutecznego systemu konsultacji społecznych prowadzonych w sprawach ważnych dla mieszkańców.</p> <p>5. Udostępnienie lokalnych zasobów publicznych dla działań wolontarystycznych.</p> <p>6. Wypromowanie wolontariatu jako działania realizującego hobby, zainteresowania, wykorzystującego potencjał różnych grup społecznych.</p> <p>7. Podniesienie efektywności i skuteczności działań realizowanych w sferze pożytku publicznego.</p> <p>8. Usprawnienie systemu dofinansowywania i współfinansowania działań realizowanych przez NGO</p> <p>9. Stworzenie Centrum Wolontariatu oraz Wsparcia Organizacji Pozarządowych w Gminie Pawłów.</p> <p>10. Wsparcie osób w wieku senioralnym w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — utworzenie Uniwersytetu III Wieku, — wsparcie dziennych domów pobytu, zajęć dla seniorów w różnego rodzaju klubach seniora, — zakup i wypożyczenie opasek „Teleopieka”, — świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, — utworzenie grup wsparcia dla opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych. <p>11. Utworzenie cyfrowego urzędu (e-administracja), wykorzystanie nowych technologii m.in. chmury danych, stworzenie aplikacji oraz internetowego portalu obsługi interesanta, a także:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wprowadzenie e-usług umożliwiających mieszkańcom gminy załatwianie większości spraw urzędowych bez konieczności wychodzenia z domu, — stworzenie aplikacji oraz internetowego portalu obsługi interesantów,
1.3.5. Rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną	<p>1. Wdrożenie cyfrowego urzędu (e-administracja), wykorzystanie nowych technologii m.in. chmury danych, stworzenie aplikacji oraz internetowego portalu obsługi interesanta, a także:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wprowadzenie e-usług umożliwiających mieszkańcom gminy załatwianie większości spraw urzędowych bez konieczności wychodzenia z domu, — stworzenie aplikacji oraz internetowego portalu obsługi interesantów,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<ul style="list-style-type: none"> — stworzenie centralnej gminnej serwerowni danych (pomieszczenie wraz z dedykowanymi urządzeniami) do obsługi urzędu oraz monitoringu gminnego, — rozbudowa infrastruktury sieci teleinformatycznej i przetwarzania danych, — budowa portalu z elektronicznymi usługami, — cyfryzacja procedur wewnątrzadministracyjnych, w tym uruchomienie e-usług dziedzicznych wraz ze sprzętem (m.in. podatki, śmieci, faktury, woda/kanalizacja) oraz e-Rada, e-usługi oparte na formularzach, a tym samym integracja z powstającą e-platformą, — zwiększenie bezpieczeństwa danych poprzez wprowadzenie nowych technologii i urządzeń, — zakup licencji i niezbędnego oprogramowania, — zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu (komputery, UPS, serwery do wirtualizacji, monitory, drukarki, systemy operacyjne do serwerów, modernizacja i doposażenie serwerowni, modernizacja sieci internetowej) w Urzędzie Gminy oraz ich jednostkach organizacyjnych np. szkołach, ośrodkach zdrowia, itp. — modernizacja gminnych stron www,
	<ol style="list-style-type: none"> 4. Wymiana wodomierzy na system zdalnego odczytu. 5. Poprawa dostępności do szerokopasmowego internetu poprzez jego rozbudowę. 6. Zakup zestawów komputerowych /komputery, monitory, drukarki, serwery/ wraz z oprogramowaniem na potrzeby Urzędu Gminy w Pawłowie i jego jednostek m.in. szkół. 7. Rozwój poszczególnych sołectw w kierunku smart villages. 8. Stworzenie wielozadaniowej aplikacji dla gminy, która miałaby oferować błyskawiczny dostęp do gminnych aktualności i wydarzeń, informacji z Biuletynu Informacji Publicznej (dzięki niej mieszkańcy mogliby otrzymywać powiadomienie o sytuacjach kryzysowych lub np. o wyborach sędziów w danej miejscowości). 9. Rozwój e-zdrowia – przedsięwzięcia realizowane przez POZ. 10. Promowanie wykorzystania nowoczesnych technologii we wszystkich sferach życia. 11. Wsparcie dla inicjatyw mających na celu przygotowanie społeczeństwa do efektywnego korzystania z funkcjonalności w obszarze technologii informacyjno – telekomunikacyjnych. 12. Uświadamianie lokalnemu społeczeństwu korzyści, jakie można osiągnąć w wyniku optymalnego zarządzania informacją. 13. Promocja uczenia się przez całe życie, również przy pomocy technologii informatycznych. 14. Poprawa umiejętności korzystania z zasobów internetu. 15. Informatyzacja szkół i placówek oświatowych, w tym bibliotek szkolnych oraz innych budynków użyteczności publicznej na terenie gminy.
	Cel operacyjny 1.4. Wzrost jakości kapitału ludzkiego
1.4.1. Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia. 2. Wspieranie m.in. Kół Gospodyń Wiejskich i Ochotniczych Straży Pożarnych – jako organizacji przyczyniających się do kultywowania tożsamości lokalnej mieszkańców. 3. Organizacja uroczystości patriotycznych. 4. Dbanie o miejsca pamięci, krzyże przydrożne i inne elementy kultury materialnej i niematerialnej. 5. Rozwijanie patriotyzmu do ojczyzny (w szczególności wśród dzieci i młodzieży).

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<p>6 Stworzenie Izby Historii Lokalnej.</p> <p>7 Organizacja ponadlokalnych imprez kulturalnych, turystycznych, sportowych.</p>
1.4.2. Wspieranie działań mających na celu wysoką jakość edukacji	<p>1. Zwiększenie ilości miejsc żłobkowych poprzez budowę nowych obiektów lub adaptację już istniejących wraz z ich doposażeniem, wprowadzeniem zajęć dodatkowych oraz wydłużeniem ich godzin pracy.</p> <p>2. Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wydłużenie godzin pracy, — tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, — organizacja zajęć dodatkowych (rytmika, język angielski, logopedia), — doposażenie placówek, — wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, — podnoszenie kwalifikacji nauczycieli przedszkolnych, <p>3. Organizacja zajęć dodatkowych (pozaekcyjnych) w szkołach obejmujących m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przygotowanie do egzaminów ósmoklasisty, — organizację zajęć podnoszących kompetencje kluczowe w szczególności w zakresie języka obcego oraz cyfrowe (zajęcia z wykorzystaniem TIK), — wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym dla uczniów z niepełnosprawnościami, orzeczeniami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, — wsparcie w obszarze edukacji włączającej, — doposażenie placówek szkolnych w nowoczesny sprzęt i pomoce edukacyjne, — organizację dodatkowych zajęć dla uczniów, w tym wyrównawczych oraz rozwijających pasje i zainteresowania, — rozwój kompetencji miękkich i interpersonalnych przez uczniów i nauczycieli, — organizację zajęć twórczych dla dzieci, — pomoc w uzupełnianiu zaległości w nauce, — organizację zajęć szachowych w szkołach, — doradztwo zawodowe. <p>4. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli m.in. poprzez organizację szkoleń wzmacniających i uzupełniających kompetencje nauczycieli w zakresie rozumienia i organizacji procesu uczenia się i kształtowania wśród uczniów kompetencji kluczowych.</p> <p>5. Działania szkoleniowo-doradcze dla dyrektorów i nauczycieli w zakresie zarządzania zmianą (pomoc w przeprowadzeniu diagnozy i opracowania planu działań dla zespołu nauczycielskiego).</p> <p>6. Zakup niezbędnego wyposażenia informatycznego (komputery, laptopy, tablety, serwery, modernizacja sieci informatycznych, oprogramowanie, tablice interaktywne, itp.).</p> <p>7. Działania przeciwdziałające skutkom COVID-19 wśród uczniów z uwagi na alienację i ograniczenie kontaktów społecznych w trakcie nauki zdalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży, — zatrudnienie psychologów dziecięcych, — prowadzenie terapii oraz zajęć grupowych i indywidualnych dla uczniów,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
<p>1.4.3. Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego</p> <p>1.4.4. Poprawa warunków do działalności społecznej i obywatelskiej mieszkańców gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> — warsztaty i doradztwo dla rodziców, — szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych, — organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych. <p>8. Programy wczesnego wykrywania i rehabilitacji wad postawy wśród dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym.</p> <p>9. Programy zdrowotne w zakresie zwalczania nadwagi i otyłości.</p> <p>1. Poprawa stanu pomników i miejsc pamięci.</p> <p>2. Organizacja różnego rodzaju imprez kulturalnych m.in. dożynki, Dni Pawłowa, itp.</p> <p>3. Promocja kultury.</p> <p>4. Remont obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.</p> <p>5. Organizacja festiwalu i prezentacji folklorystycznych.</p> <p>6. Automatyzacja procesów bibliotecznych w bibliotekach na terenie gminy.</p> <p>7. Utworzenie w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie specjalistycznej pracowni tzw. fab lab.</p> <p>8. Remont oraz wyposażenie Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie.</p> <p>1. Budżet obywatelski.</p> <p>2. Organizacja cyklicznych spotkań z organizacjami pozarządowymi (Forum obywatelskiego).</p>
<p>Cel operacyjny 2.1 Wykorzystanie lokalnych potencjałów endogenicznych do rozwoju turystyki</p> <p>2.1.1. Wzrost potencjału turystycznego gminy w oparciu walory endogeniczne, dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki</p>	<p>1. Zagospodarowanie turystyczne wokół zbiornika „Wióry”, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — stworzenie trasy turystycznej – pieszo-rowerowej Godów-Wieloborowice wzdłuż zbiornika Wióry, — wykorzystanie walorów turystyczno-krajoobrazowych Zbiornika w Wiórach na potrzeby mieszkańców i rozwoju turystyki pieszej i rowerowej, — połączenie zbiornika „Wióry” z transportem kolejowym poprzez budowę ścieżki rowerowej łączącej miejscowość Kałków ze stacją kolejową w Stąrkowie, — wykonanie dróg wewnętrznych oraz parkingów, — ochrona siedlisk roślin i zwierząt na obszarach chronionych poprzez skanalizowanie ruchu turystycznego na wyznaczonych szlakach <p>2. Rozbudowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Pawłów zgodnie m.in. z „Koncepcją przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętego Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/22 z dnia 02.03.2022 r.) w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — (ewentualna) rozbudowa szlaku Green Velo - łącznik w Góry Świętokrzyskie, — trasa regionalna nr 157. <p>oraz wspólnie z gminami Związku Gmin Gór Świętokrzyskich w ramach OSI Góry Świętokrzyskie oraz MOF Miasta Północy.</p> <p>3. Remont (konserwacja) obecnie funkcjonujących szlaków turystycznych oraz wytyczenie i oznakowanie nowych (w zależności od potrzeb).</p> <p>4. Rozwój infrastruktury turystycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowa pól campingowych, — budowa stanowisk i miejsc postojowych dla kamperów, — budowa Miejsc Odpoczynku Rowerzystów,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
<p>2.1.2. Promocja gospodarcza i turystyczna gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> — utworzenie szlaku turystyki postindustrialnej „Żelazne Doliny” 5. Zbudowanie sieci powiązań pomiędzy instytucjami i przedsiębiorcami sektora turystycznego i około turystycznego. 6. Włączenie obiektów i terenów zabytkowych w możliwości wykorzystania ich walorów na cele społeczne, rekreacyjne i turystyczne. 1. Promocja gminy w regionie - tworzenie wspólnych produktów turystycznych w ramach Strategii Rozwoju Ponadlokalnej OSI Góry Świętokrzyskie i MOF Miasta Pódnocy. 2. Wydrukowanie folderów, ulotek, kartek pocztowych, kalendarzy, nagranie filmiku promującego gminę, zakup drobnych gadżetów z logo gminy, itp. działania promocyjne. 3. Kompleksowy system elektronicznej informacji publicznej dla mieszkańców, turystów i osób przyjeżdżających na terenie gminy: <ul style="list-style-type: none"> — nowoczesne elektroniczne tablice informacyjne w każdym sołectwie, — kompleksowy, bezpłatny system informacyjny dla mieszkańców gminy i wszystkich zainteresowanych w formie aplikacji mobilnej na telefon komórkowy, — nowoczesny, wielofunkcyjny gminny portal informacyjno-turystyczno-promocyjny z szerokim wachlarzem publicznych e-usług. 4. Utworzenie Punktu Informacji Turystycznej.
<p>2.2.1. Poprawa warunków do inwestowania</p>	<p>Cel operacyjny 2.3 Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wsparcie działalności rolniczej</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja Forum przedsiębiorców (cyklicznego spotkania integrującego środowisko przedsiębiorstw). 2. Stworzenie centrum obsługi przedsiębiorcy i inwestora (inkubatora przedsiębiorczości) - wsparcie prawne, finansowe i organizacyjne przedsiębiorców m.in. w zakresie szkoleń, wyjazdów studyjnych, projektów dofinansowujących rozpoczęcie i/lub rozwój działalności gospodarczej. 3. Pełnienie przez samorząd roli tzw. operatora (pośrednika) - udzielenie dofinansowania, dotacji i pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej z wykorzystaniem środków unijnych i krajowych. 4. Stworzenie systemu ulg i zachęt (np. podatkowych) mających ułatwić inwestorom podjęcie decyzji o lokalizacji inwestycji na terenie gminy. 5. Rozwój okołorolniczych działalności gospodarczych, związanych np. z agroturystyką, turystyką i wypoczynkiem, sprzedażą bezpośrednio produktów pochodzących z własnych gospodarstw rolnych, produkcja i sprzedaż zdrowej żywności. 6. Ułatwienia administracyjne dla nowopowstających podmiotów gospodarczych, zwłaszcza tworzących miejsca pracy na terenie gminy. 7. Promowanie podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy. 8. Rozwój współpracy sektora prywatnego z sektorem publicznym. 9. Promowanie postaw przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży.
<p>2.2.2. Tworzenie terenów inwestycyjnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie terenów inwestycyjnych - zmiany w planach zagospodarowania, wykup gruntów itd. 2. Uzbrojenie terenów poprzez budowę dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych oraz dróg wewnętrznych wraz z oświetleniem i odwodnieniem, budowę sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i deszczowej, sieci teletechnicznej. 3. Przygotowanie i promocja oferty inwestycyjnej. 4. <u>Poszukiwanie inwestorów – sprzedaż lub dzierżawa terenów inwestycyjnych.</u>
<p>2.2.3. Wsparcie działalności rolniczej i pozarolniczej</p>	<p>W związku z dużym zainteresowaniem żywnością tradycyjną i regionalną, a także poszukiwaniem produktów wysokiej jakości, z uwzględnieniem produktów ekologicznych, produktów opartych o naturalne składniki (zieleni, kosmetyki); istotnym jest stworzenie lokalnej marki, która będzie mogła pełnić następujące funkcje: identyfikacji wartości miejsca, integracji społeczności lokalnej, aktywizacji do przedsiębiorczości (tworzenie postaw przedsiębiorczych, lokalnych miejsc pracy), promocji. <u>Tworzenie pozarolniczych miejsc pracy (np. usługi dla ludności, usługi na rzecz rolnictwa) wpywać</u></p>

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<p>będzie na zrównoważony rozwój obszaru i może być efektem dywersyfikacji działalności gospodarstw rolnych (usługi turystyczne, bio-edukacja, rekreacja)</p> <p>Najważniejsze kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> — stworzenie placu handlowego - Targu Gminnego, — wsparcie osób zajmujących się rolnictwem w zwiększeniu jego dochodowości (pomoc w tworzeniu grup producenckich, organizacja szkoleń, pomoc w pozyskiwaniu środków zewnętrznych), — opracowanie wspólnego systemu związanego z promocją produktów lokalnych, — zwiększenie jakości kadr lokalnej gospodarki poprzez aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo, — wsparcie działań związanych z gospodarką cyrkularną w przedsiębiorstwach, czyli gospodarką obiegu zamkniętego, która ma być odpowiedzią na problem marnowania surowców i rosnącego zanieczyszczenia powietrza. Odpowiedzialna produkcja i konsumpcja, to kluczowe aspekty tego obszaru. Wprowadzenie zasad gospodarki cyrkularnej, szeroka edukacja w tym zakresie, przyniosą korzyści w trzech aspektach: społecznym, ekonomicznym i środowiskowym.
	<h3>2.3. Wzrost jakości kadr lokalnej gospodarki</h3>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie jakości kształcenia podstawowego (zajęcia pozalekcyjne, w tym przygotowujące do egzaminów 8-klasisty; wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi; wsparcie w obszarze edukacji włączającej; doradztwo zawodowe; podnoszenie kwalifikacji nauczycieli; doposażenie placówek). 2. Wsparcie edukacji przedszkolnej (tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, zajęcia dodatkowe dla dzieci, wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, podnoszenie kwalifikacji nauczycieli przedszkolnych). 3. Kompetencje i kwalifikacje osób dorosłych. <ul style="list-style-type: none"> — kursy i szkolenia zawodowe dla osób dorosłych w ramach Bazy Usług Rozwojowych (BUR), — podnoszenie kompetencji podstawowych osób dorosłych, w tym kompetencji cyfrowych (poza BUR), — doradztwo zawodowe. 4. Wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży: <ul style="list-style-type: none"> — zatrudnienie psychologów dziecięcych, — prowadzenie terapii oraz zajęć grupowych i indywidualnych dla uczniów, — warsztaty i doradztwo dla rodziców, — szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie zdrowotne dla pracowników przedsiębiorstw. 2. Poprawa dostępu do profilaktyki (w szczególności kardiologicznej, onkologicznej i schorzeń narządów ruchu) i rehabilitacji dla mieszkańców i pracowników firm i instytucji. 3. Wsparcie zdrowotne pracowników Urzędu Gminy w Pawłowie oraz jej jednostek pomocniczych.
	<h3>Cel operacyjny 3.1. Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych</h3>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja i częściowa wymiana sieci wodociągowej. 2. Dokończenie budowy kanalizacji na obszarze Aglomeracji Pawłów (m.in. miejscowość Jadowniki). 3. Budowa kanalizacji sanitarnej w kolejnych miejscowościach, gdzie taka sieć jest uzasadniona ekonomicznie.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<ol style="list-style-type: none"> 4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach, w których nie będzie budowana sieć kanalizacyjna. 5. Rozbudowa monitoringu sieci zarówno wodociągowej jak i kanalizacyjnej. 6. Przebudowa i/lub rozbudowa i/lub modernizacja oczyszczalni ścieków. 7. Budowa ujęcia wody w Tarczku oraz przebudowa ujęcia wody w Szerzawach oraz połączenie ją magistralą z siecią wodociągową na terenie całej gminy. 8. Modernizacja pompowni ścieków w ramach sieci kanalizacyjnej. 9. Budowa sieci wodociągowej na obszarach, gdzie powstają nowe budynki mieszkalne. 10. Budowa/rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach znajdujących się poza aglomeracją, gdzie budowa sieci jest uzasadniona ekonomicznie i jest zwarta zabudowa. 11. Opracowanie koncepcji i budowa kanalizacji deszczowej na terenie wybranych miejscowości (w zwartej zabudowie), gdzie taka kanalizacja ma sens. 12. Zakup ciągników, wozów asenizacyjnych oraz innego wyposażenia dla potrzeb Gminnego Zakładu Usługowo-Inwestycyjnego w Pawłowie do obsługi mieszkańców. 13. Modernizacja sieci hydrantów wraz z inwentaryzacją i pomiarami ciśnienia. 14. Wymiana i modernizacja zasuw sieciowych wraz z inwentaryzacją. 15. Zakup i wymiana sprzętu specjalistycznego do obsługi obiektów i urządzeń wodociągowych.
<p>3.1.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usuwanie azbestu z budynków użyteczności publicznej i prywatnych na terenie gminy. 2. Przeniesienie PSZOK w inne miejsce wraz z jego doposażeniem. 3. Współpraca z innymi samorządami w zakresie organizacji gospodarki odpadami. 4. Wyposażenie obiektów użyteczności w kosze do segregacji z tablicą informacyjną. 5. Edukacja ekologiczna w tym programy skierowane dla dzieci w zakresie gospodarki odpadami, w tym m.in. promocja kompostowania odpadów biodegradowalnych w gospodarstwach domowych. 6. Dofinansowanie zbiórek odpadów niekwalifikujących się jako odpady komunalne, m.in. opony ponadwymiarowe (np. rolnicze), odbiór folii rolniczej, itp. 7. Wyposażenie Gminnego Zakładu Usługowo-Inwestycyjnego w Pawłowie w maszyny, urządzenia i środki transportu służące do odbioru odpadów komunalnych /w przypadku świadczenia usług odbioru/.
<p>3.1.3. Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury (m.in. zakładanie ogrodów deszczowych w przestrzeni publicznej i prywatnych gospodarstwach domowych, w tym wykonanie łąk kwietnych wspomagających bioretencję, itp.) m.in.: <ul style="list-style-type: none"> — budowa zbiorników przetrzymujących do gromadzenia wód opadowych, — odmulenie cieków odprowadzający wodę, remonty przepustów, czyszczenie skarp, grobli i dna z roślinności i namutu w stawach na terenie gminy, — budowa i/lub modernizacja kanalizacji deszczowej, — zagospodarowanie wód deszczowych w ramach nieruchomości, — zakup zbiorników na wodę deszczową, — zadrzewienia, — ogrody (różnego rodzaju: kieszonkowe, deszczowe, na dachach, sensoryczne).

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<ul style="list-style-type: none"> — zagospodarowanie zieleni np. na dachach i pionowych powierzchni budynków a także filarach, wiaduktach, nieużywanym krawcach betonowych zabezpieczeń nadbrzeży, wiat przystankowych i śmietnikowych.
	<p>2. Ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej np. w zakresie braku nawożenia, składowania nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków.</p>
	<p>3. Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> — prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, — prowadzenie prac przeciwerozrywnych, — zalesienie, — tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, — ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradet, — retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz — zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.
	<p>4. Ochrona gleb np. usuwanie odpadów pochodzących z działalności rolniczej tj. folii rolniczych, siatki i sznura do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag.</p>
	<p>5. Zgodnie z Aktualizacją gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na lata 2016-2021 (aPGW), którego obowiązywanie zostało wydłużone zgodnie z art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 17 listopada 2021r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.Poz.2368), działania przypisane do kompetencji poszczególnych podmiotów, które mają znaczenie dla rozwoju gminy Pawłów to:</p>
	<p>a) działania do realizowania przez gminę:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata, — budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Pawłów,
	<p>b) działania do realizowania przez właścicieli nieruchomości:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, — regularny wywóz nieczystości płynnych, — budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
	<p>c) działania do realizowania przez właścicieli/użytkowników obiektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia, — prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć wód podziemnych o poborze przekraczającym 1000 m³/d.
	<p>Cel operacyjny 3.2. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii</p>
3.2.1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje związane z montażem urządzeń OZE na obiektach użyteczności publicznej m.in. szkoły, świetlice/remizy. 2. Montaż instalacji z zakresu odnawialnych źródeł energii (PV, solary, pompy ciepła) w budynkach prywatnych (tzw. projekty parasolowe). 3. Budowa farmy fotowoltaicznej na terenie gminy. 4. Budowa magazynów energii elektrycznej dla potrzeb instytucji publicznych na terenie gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
	<ol style="list-style-type: none"> 5. Budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych. 6. Usprawnienie systemów ciepłowniczych, gazowych i elektroenergetycznych (zarówno w budynkach użyteczności publicznej jak i obiektach wielorodzinnych).
3.2.2. Termomodernizacja budynków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (m.in. świetlice wiejskie). 2. Termomodernizacja domów i mieszkań prywatnych (w tym wymiana pieców) w celu wywiązania się z uchwały nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliwa.
3.2.3. Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscach niedoświetlonych oraz na odcinkach, gdzie linia oświetleniowa nie istnieje, a powstają nowe zabudowania. 2. Modernizacja istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Tabela 26. Obszary operacyjne oraz ich oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia oraz źródła finansowania

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
1.1.1. Rozwój infrastruktury drogowej	<ol style="list-style-type: none"> Jakość dróg (zarówno gminnych jak i powiatowych) na terenie gminy – jest w bardzo dobrym stanie. We wszystkich miejscowościach gminy zdecydowana większość dróg dojazdowych do pól jest utwardzona. Wybudowano nowe przejścia dla pieszych oraz nowe chodniki, co zwiększyło poziom bezpieczeństwa w gminie. 	<p>Liczba przebudowanych, wyremontowanych dróg gminnych [w km]: min. 20</p> <p>Liczba zmodernizowanych dróg wewnętrznych/dojazdowych do pól – min. 30 km</p> <p>Liczba przebudowanych/ wyremontowanych dróg powiatowych [w km]: min. 40</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 15 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027 Środki Urzędu Wojewódzkiego Województwa Świętokrzyskiego Fundusz Dróg Samorządowych</p>
1.1.2. Zwiększenie jakości i dostępności do infrastruktury kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej	<ol style="list-style-type: none"> Szkoły Podstawowe/Przedszkola na terenie gminy są wyremontowane oraz doposażone w nowoczesny sprzęt w szczególności TIK. Na terenie gminy powstaje nowa infrastruktura sportowa (głównie przy szkołach). Boiska (przy placówkach szkolnych) zostały wyremontowane. Na terenie poszczególnych miejscowości (gdzie jest taka potrzeba) urządzono tereny rekreacyjne wraz z budową boisk, siłowni zewnętrznych, placów zabaw. Kuchnie w szkołach zostały wyremontowane. 	<p>Liczba wyremontowanych szkół min. 9</p> <p>Liczba doposażonych szkół min. 9</p> <p>Liczba wyremontowanych przedszkoli - 3</p> <p>Liczba wybudowanych nowych boisk sportowych – min. 3</p> <p>Liczba wybudowanych sal gimnastycznych – min. 1</p> <p>Liczba urządzonych terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw – min. 5</p> <p>Liczba wyremontowanych kuchni w szkołach min. 5</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 6 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna oraz priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Środki różnych fundacji i stowarzyszeń.</p>
1.1.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	<p>Obszar rewitalizacji stanowi wsiółkę gminy oraz perłę Powiatu starachowickiego przyciągając coraz większą liczbę turystów.</p>	<p>Powierzchnia zrewitalizowanych terenów – min. 3 ha</p> <p>Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – min. 2</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 15 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 5.4. Infrastruktura</p>

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
<p>1.2.1. Rozwój i upowszechnianie usług zdrowotnych</p>	<p>1. Polepszenie jakości usług zdrowotnych świadczonych na terenie gminy, w tym e-usług. 2. Zwiększenie liczby świadczonych usług zdrowotnych. 3. Dobre funkcjonujący POZ posiadający wysokiej jakości wyposażenie (sprzęt medyczny). 4. Na terenie gminy są realizowane programy profilaktyki zdrowotnej.</p>	<p>rewitalizacyjnych – min. 3</p>		<p>w turystyce i kulturze, Działanie 6.1. Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT), Działanie 6.3. Wzmacnianie lokalnych potencjałów, Działanie 6.4. Rozwój Lokalny kierowany przez społeczność (EFRR) Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027 RPO WŚ 2021-2027: Działanie 6.2 Rewitalizacja miast</p>
	<p>1. Liczba wdrożonych projektów z zakresu e-usług zdrowotnych – min. 1 2. Liczba obiektów POZ wyposażonych w nowoczesny sprzęt medyczny – min. 4 3. Liczba wykonanych zabiegów rehabilitacji (zwłaszcza dla Seniorów) – ok. 200/rocznie 4. Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – min. 1</p>	<p>Liczba wdrożonych projektów z zakresu e-usług zdrowotnych – min. 1 Liczba obiektów POZ wyposażonych w nowoczesny sprzęt medyczny – min. 4 Liczba wykonanych zabiegów rehabilitacji (zwłaszcza dla Seniorów) – ok. 200/rocznie Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – min. 1</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 1,5 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 5.3 Infrastruktura ochrony zdrowia Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p>
<p>1.2.2. Pomoc społeczną i wsparcia grup defaworyzowanych</p>	<p>1. Na terenie gminy działają świetlice środowiskowe skierowane do rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem. 2. Budynki użyteczności publicznej są dostosowane do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.</p>	<p>Liczba funkcjonujących świetlic środowiskowych na terenie gminy – wg potrzeb – min. 3 Liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami – min. 10 Liczba projektów zrealizowanych na rzecz wsparcia dla seniorów – min. 3 Liczba działających Klubów Seniora, Senior+,</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 3 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p>

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
	<p>3. Gmina pomaga Seniorom poprzez m.in. świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i inne usługi społeczne.</p> <p>4. GOPS realizuje przedsięwzięcia nakierowane na pomoc osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym pomagając podopiecznym w ich usamodzielnieniu.</p>	<p>Dzienny Dom Senior+ - min. 3</p> <p>Liczba projektów skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – min. 2</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów związanych z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo – min. 2</p>		<p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki różnych fundacji i stowarzyszeń.</p>
<p>1.2.3. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa</p>	<p>1. Jednostki OSP (w szczególności te należące do KSRG) są dobrze wyposażone.</p> <p>2. Zmniejsza się liczba przestępstw i wykroczeń popełnianych na terenie gminy.</p> <p>3. Obiekty OSP zostały wyremontowane (częściowo przebudowane) oraz doposażone (w niektórych przypadkach rozszerzono funkcje w kierunku działalności świetlicowej).</p> <p>4. Na terenie gminy funkcjonuje transport publiczny zapobiegający wykluczeniu transportowemu mieszkańców.</p>	<p>Liczba doposażonych jednostek OSP – min. 2</p> <p>Liczba wyremontowanych (przebudowanych) budynków OSP min. 4</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Dotacje Wojewody Świętokrzyskiego</p>
<p>1.3.1. Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego</p>	<p>Na terenie wszystkie sołectwa mają opracowane plany zagospodarowania przestrzennego.</p>	<p>Liczba opracowanych i przyjętych Planów Zagospodarowania Przestrzennego - 17</p>	<p>Szacunkowa wartość: 0,5 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p>
<p>1.3.2. Współpraca ponadgminna (m.in. w ramach OSI Góry Świętokrzyskie i MOF Miasta Pawłocice i MOF Miasta Pódnoc)</p>	<p>Gmina Pawłów jest aktywnym partnerem w ramach OSI Góry Świętokrzyskie/MOF Miasta Pódnoc i wspólnie z innymi samorządami realizuje projekty partnerskie.</p>	<p>Liczba projektów partnerskich zrealizowanych przy udziale Gminy Pawłów – min. 2</p>	<p>Szacunkowa wartość: 2 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 5.4. Infrastruktura w turystyce i kulturze, Działanie 6.1. Rozwój miast i miejskich obszarów</p>

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
1.3.3. Wzrost kompetencji kadr administracji publicznej	Pracownicy Urzędu Gminy stale podnoszą swoje kompetencje stanowiąc wzór dla innych JST. Dodatkowo na terenie gminy zrealizowany zostanie projekt mający na celu wsparcie zdrowotne pracowników UG oraz jednostek organizacyjnych.	Liczba zrealizowanych projektów mających na celu wsparcie zdrowotne pracowników UG oraz jej jednostek organizacyjnych – min. 1	Szacunkowa wartość: 1,5 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027
1.3.4. Partnerstwo międzysektorowe	Na terenie gminy JST wspólnie z organizacjami pozarządowymi realizuje projekty partnerskie, w tym budżet obywatelski.	Liczba projektów partnerskich realizowanych na terenie gminy wspólnie przez JST oraz organizacje społeczne – min. 3 Liczba projektów z zakresu kształcenia kadr urzędniczych – min. 1	Szacunkowa wartość: 2 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Środki różnego rodzaju fundacji i stowarzyszeń
1.3.5. Rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną	1. Na terenie całej gminy działa system zdalnego odczytu wodomierzy. 2. UG jest świetnie wyposażoną jednostką świadczącą znaczną część swoich usług w sposób cyfrowy. 3. Na terenie gminy rozwija się internet światłowodowy. 4. Część miejscowości rozwija się w kierunku smart villages stanowiąc wzór dla innych wsi na terenie województwa świętokrzyskiego.	Liczba projektów mających na celu wymianę wodomierzy na system zdalnego odczytu min. 1 Liczba wdrożonych nowych e-usług dla mieszkańców – min. 10 Liczba miejscowości określanych mianem smart villages – min. 3	Szacunkowa wartość projektów: 3 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027
1.4.1. Zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców	Organizacja pozarządowe (głównie Koło Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne) są nośnikiem kultywowania tożsamości lokalnej, a środowisko szkolne	Liczba zrealizowanych projektów z obszaru zwiększenia poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców – min. 3	Szacunkowa wartość projektów: 0,2 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
	wzmocnia patriotyzm lokalny (oraz do ojczyzny) zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży			Wsi
1.4.2. Wspieranie działań mających na celu wysoką jakość edukacji	<p>1. Szkoły realizują projekty podnoszące kompetencje kluczowe uczniów.</p> <p>1. Realizacja w szkołach projektów pomagającym dzieciom i młodzieży na ograniczenie negatywnych skutków związanych z nauką zdalną.</p> <p>2. Na terenie gminy realizowane są projekty z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej.</p>	<p>Liczba zrealizowanych projektów w zakresie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych z wykorzystaniem TIK – min. 2</p> <p>Liczba projektów przeciwdziałających skutkom COVID-19 wśród uczniów z uwagi na alienację i ograniczenie kontaktów społecznych w trakcie nauki zdalnej – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej – min. 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 1,5 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027; priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi
1.4.3. Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego	<p>1. Świetlice wiejskie/remizy OSP zostały rozbudowane/przebudowane oraz doposażone, zaś znaczna część pomników i zabytków na terenie gminy – odnowiona.</p> <p>2. Co roku na terenie gminy są organizowane imprezy o zasięgu ponadlokalnym.</p> <p>3. Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Pawłowie został zmodernizowany/ przebudowany oraz doposażony.</p> <p>4. Część zabytków na terenie Gminy Pawłów została poddana renowacji.</p>	<p>Liczba wyremontowanych obiektów zabytkowych – min. 3</p> <p>Liczba wyremontowanych/przebudowanych remiz OSP/świetlic wiejskich – min. 3</p> <p>Liczba doposażonych świetlic wiejskich/remiz OSP - min. 4</p> <p>Liczba wyremontowanych pomników i miejsc pamięci – min. 4</p> <p>Liczba zorganizowanych międzygminnych imprez kulturalnych – min. 6</p> <p>Liczba przebudowanych/ zmodernizowanych Ośrodków Kultury – 1</p> <p>Liczba zabytków poddanych renowacji – min. 3</p>	Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Środki Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027
1.4.4. Poprawa warunków do działalności społecznej i obywatelskiej mieszkańców gminy	Na terenie gminy organizowane są cykliczne spotkania przedstawicieli władz gminnych i organizacji pozarządowych.	Liczba zorganizowanych cyklicznych Forum Obywatelskich min. 4	Szacunkowa wartość projektów: 0,1 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
<p>2.1.1. Wzrost potencjału turystycznego gminy w oparciu walory endogeniczne, dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki</p>	<p>1. W wyniku realizacji szeregu inwestycji w infrastrukturę turystyczną nastąpił wzrost osób odwiedzających Gminę Pawłów.</p> <p>2. Na terenie gminy powstają nowe szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe.</p> <p>3. Większość miejscowości gminy ma pięknie zagospodarowane centrum wsi.</p> <p>4. Teren wokół zbiornika „Wióry” został zagospodarowany na cele turystyczne.</p>	<p>Liczba wybudowanych ścieżek rowerowych [w km]: min. 6</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów mających na celu zagospodarowanie wokół zbiornika „Wióry” – min. 5</p> <p>Liczba wytyczonych i oznakowanych szlaków turystycznych – min. 3</p> <p>Liczba miejscowości w których poprawiono estetykę centrum wsi – min. 8</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 6 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 5.4. Infrastruktura w turystyce i kulturze, Działanie 6.1. Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT), Działanie 6.3. Wzmacnianie lokalnych potencjałów, Działanie 6.4. Rozwój Lokalny kierowany przez społeczność (EFRR)</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p>
<p>2.1.2. Promocja gospodarcza i turystyczna gminy</p>	<p>Gmina Pawłów (wspólnie z gminami z OSi Góry Świętokrzyskie oraz MDF Miasta Północy) promuje swoje walory turystyczne i gospodarcze.</p>	<p>Liczba zrealizowanych projektów z obszaru promocji i turystyki – min. 1</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 0,2 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p>
<p>2.2.1. Tworzenie warunków dla nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego</p>	<p>1. W gminie funkcjonuje nowoczesne rolnictwo z łańcuchem dostaw do Klienta docelowego.</p> <p>2. Gmina szeroko promuje produkty lokalne.</p>	<p>Liczba opracowanych wspólnych systemów promocji produktów lokalnych – 1</p> <p>Liczba projektów mających na celu wsparcia dla rolników (m.in. rolnictwo ekologiczne, skracanie łańcuchów dostaw i stworzenie funkcjonalnych połączeń rolnicy-przedsiębiorcy) – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów z zakresu promocji gospodarczej i promocji produktów lokalnych – min. 1</p> <p>Liczba zorganizowanych szkoleń dla rolników – min. 5</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 0,5 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy WPR</p>
<p>2.2.2. Tworzenie grup producenckich</p>	<p>Na terenie gminy prężnie działają grupy producenckie.</p>	<p>Liczba utworzonych grup producenckich – min. 2</p>	<p>Szacunkowa wartość</p>	<p>Źródła finansowania:</p>

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
2.3.1. Poprawa warunków do inwestowania	Cykliczne organizowane spotkania przedsiębiorców z przedstawicielami władz samorządowych przełożyły się na poprawę klimatu przedsiębiorczości na terenie gminy	Liczba zorganizowanych Forum Przedsiębiorców – min. 1	projektów: 0,1 mln zł	<p>Budżet gminy WPR</p> <p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 1.3. Promocja gospodarcza regionu i doradztwo dla MŚP Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027</p>
2.3.2. Tworzenie terenów inwestycyjnych	W wyniku wykupu gruntów samorząd pozyskał nowe tereny inwestycyjne oferowane przedsiębiorcom.	Liczba terenów inwestycyjnych oferowanych przedsiębiorcom [w ha] min. 2	Szacunkowa wartość projektów: 1 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 1.3 Promocja gospodarcza regionu i doradztwo dla MŚP Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027</p>
2.4.1. Budowa kompetencji kluczowych na każdym etapie kształcenia oraz we wszystkich grupach	Na terenie gminy stale podnoszona jest jakość edukacji przedszkolnej i szkolnej oraz wspierane są działania związane z „uczeniem się przez całe życie” wśród osób dorosłych	Liczba projektów edukacyjnych zrealizowanych na terenie gminy – min. 4	Szacunkowa wartość projektów: 1 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 - priorytet 8 EFS</p>

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
wiekowych				oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi
2.4.2. Profilaktyka zdrowotna służąca utrzymaniu aktywności zawodowej pracowników	Wzrasta rola profilaktyki wśród przedsiębiorców i instytucji publicznych działających na terenie gminy	Liczba projektów w zakresie wsparcia zdrowotnego dla pracowników – min. 2	Szacunkowa wartość projektów: 0,2 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 - priorytet: 8 EFS
3.1.1. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aglomeracja Pawłów została w pełni skanalizowana. 2. Do roku 2030 Gmina Pawłów ma w pełni rozwiązany problem z gospodarką ściekową (w części sołectw zostanie wybudowana sieć kanalizacyjna, zaś w miejscowościach, gdzie budowa sieci jest nieefektywna ekonomicznie – zostaną wybudowane przydomowe oczyszczalnie ścieków). 3. Część sieci wodociągowej na terenie gminy zostanie przebudowana i zmodernizowana. 4. Rozbudowa monitoringu sieci zarówno wodociągowej jak i kanalizacyjnej. 5. Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy zostały przebudowane i/lub rozbudowane. 6. Budowa ujęcia wody w Tarczku oraz modernizacja ujęcia w Szerzawach. 	<p>Liczba projektów nakierowanych na modernizację sieci wodociągowej – min. 1</p> <p>Liczba miejscowości, w których wybudowano sieć kanalizacyjną – min. 15</p> <p>Liczba przebudowanych i rozbudowanych oczyszczalni ścieków – 1</p> <p>Liczba wybudowanych indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków – min. 300</p> <p>Liczba projektów z zakresu rozbudowy monitoringu sieci wodociągowej jak i kanalizacyjnej – 1</p> <p>Liczba ujęć wody</p> <p>Liczba ujęć wody</p> <p>przebudowanych/zmodernizowanych na terenie gminy – min. 1.</p> <p>Liczba wybudowanych ujęć wody – min. 1</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 30 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 2.4. Infrastruktura wodno-ściekowa (dla aglomeracji), Działanie 2.3. Gospodarowanie zasobami wody i przeciwdziałanie klęskom żywiołowym, Działanie 2.6. Ochrona dziedzictwa i różnorodności biologicznej</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO) dla inwestycji poza aglomeracjami</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>WPR 2021-2027</p>
3.1.2. Racjonalne gospodarowanie	Do 2030 r. zostanie usunięty azbest z budynków użyteczności publicznej i	Liczba projektów mających na celu usuwanie azbestu z wszelkich budynków na terenie gminy –	Szacunkowa wartość	Źródła finansowania: Budżet gminy

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
odpadami	<p>prywatnych.</p> <p>Na terenie gminy cyklicznie realizowane są projekty nakierowane na rozwój edukacji ekologicznej w szczególności wśród dzieci i młodzieży.</p>	<p>min. 3</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji ekologicznej – min. 3</p>	<p>projektów: 0,2 mln zł</p>	<p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 2.5. Gospodarowanie odpadami Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
3.1.3. Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody	<p>Gmina wspiera bioretencję tworząc błękitno-zieloną infrastrukturę.</p>	<p>Liczba projektów wspierających bioretencję – min. 3</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 2 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
3.2.1. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie	<p>1. Zdecydowana większość budynków użyteczności publicznej posiada PV, solary i/lub pompy ciepła.</p> <p>2. Samorząd realizuje projekty parasolowe dla mieszkańców związane z zakupem i montażem PV i innych elementów OZE na/w prywatnych budynkach mieszkańców.</p>	<p>Liczba projektów z zakresu montażu instalacji fotowoltaicznych na obiektach gminnych – min. 1</p> <p>Liczba projektów parasolowych w zakresie OZE na budynkach mieszkalnych – min. 1.</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 2.1. Efektywność energetyczna, Działanie 2.2. Zielona energia</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>WPR 2021-2027</p>
3.3.2. Termomodernizacja budynków	<p>Wszystkie budynki użyteczności publicznej na terenie gminy zostały poddane termomodernizacji.</p>	<p>Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji: min. 3</p> <p>Liczba projektów z zakresu termomodernizacji</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 2 mln</p>	<p>Źródła finansowania:</p> <p>Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata</p>

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
3.2.3. Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	W terminach wskazanych w uchwałach Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego na terenie gminy funkcjonują jedynie ekologiczne źródła ciepła.	budynków mieszkalnych wraz z modernizacją kotłowni oraz montażem OZE – min. 1 Liczba budynków prywatnych, w których wymieniono na ekologiczne źródła ciepła – ponad 500	zł	2021-2027: Działanie 2.1. Efektywność energetyczna, Działanie 2.2. Zielona energia Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027
	Gmina Pawłów posiada optymalną strukturę (ilość i jakość) nowoczesnego oświetlenia ulicznego.	Liczba projektów nakierowanych na rozbudowę oświetlenia ulicznego w miejscach niedoświetlonych oraz na odcinkach, gdzie linia oświetleniowa nie istnieje, a powstają nowe zabudowania – min. 1 Liczba projektów z zakresu modernizacji istniejącego oświetlenia ulicznego - min. 1	Szacunkowa wartość projektów: 1 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027: Działanie 2.1. Efektywność energetyczna, Działanie 2.2. Zielona energia Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027

Źródło: opracowanie własne

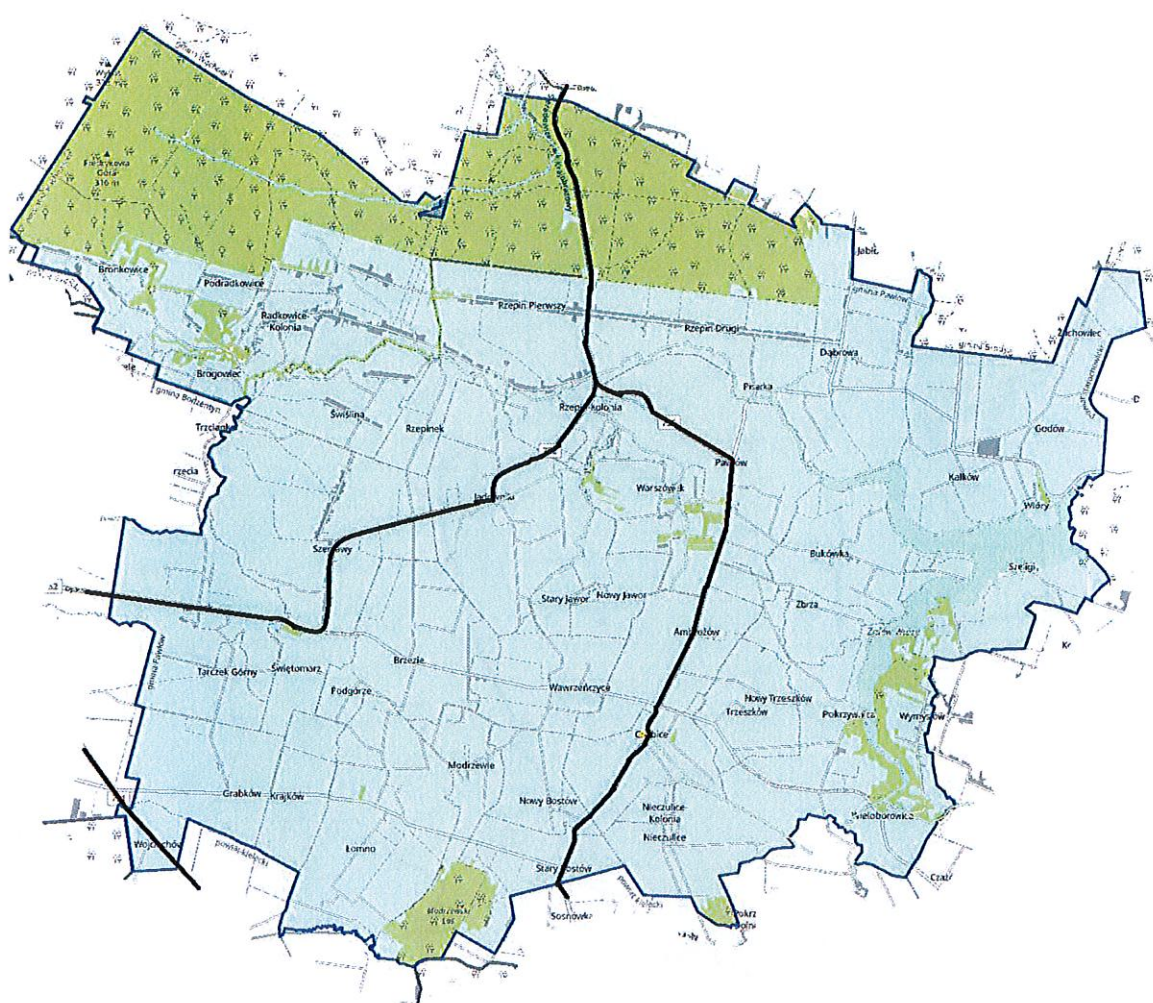
IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, strategia rozwoju gminy musi być opracowywana z wykorzystaniem zintegrowanego podejścia. Tego rodzaju podejście wymusza konieczność planowania i jednoczesnego łączenia ze sobą zagadnień z różnych sfer:

- społecznej,
- gospodarczej,
- przestrzenno–funkcjonalnej.

Kompleksowy dokument ma zapewnić koordynację przestrzenną wszelkich planowanych działań w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem i ładem przestrzennym.

Poniższe mapy prezentują model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Pawłów.

Legenda:

- Funkcje terenu:** tereny zabudowane (szary kwadrat) lasy (ciemnozielony kwadrat) wody (niebieski kwadrat) obszar rolniczo - osadniczy (ciemnoniebieski kwadrat)
- Układ transportowy:** drogi wojewódzkie nr 756, 752, 751 (czarna linia) główne drogi gminne, powiatowe (ciemnoniebieska linia)
- Struktura osadnicza:** ośrodek centralny (duży czarny koło) ośrodki lokalne (małe czarne koło) granice obszaru Gminy Pawłów (niebieska linia)
- Pawłów, Kalków – nazwy miejscowości**

Mapa 10. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – podział administracyjny

Źródło: opracowanie własne

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – gospodarowanie przestrzenią

Legenda:

Funkcje terenu: tereny zabudowane lasy wody obszar rolniczo - osadniczy

Układ transportowy: drogi wojewódzkie nr 756, 752, 751 główna drogi gminne, powiatowe

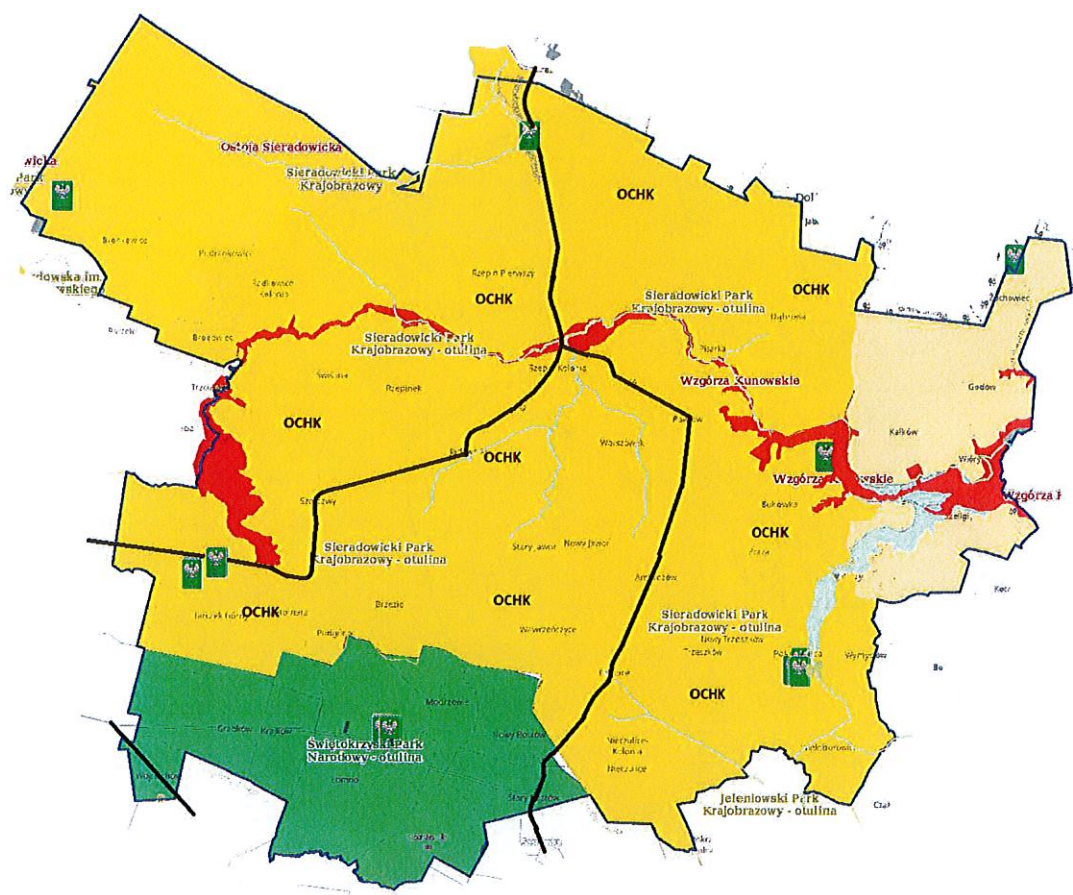
Struktura osadnicza: ośrodek centralny ośrodki lokalne granice obszaru Gminy Pawłów

Pawłów, Kalków – nazwy miejscowości

Mapa 11. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – gospodarowanie przestrzenią

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

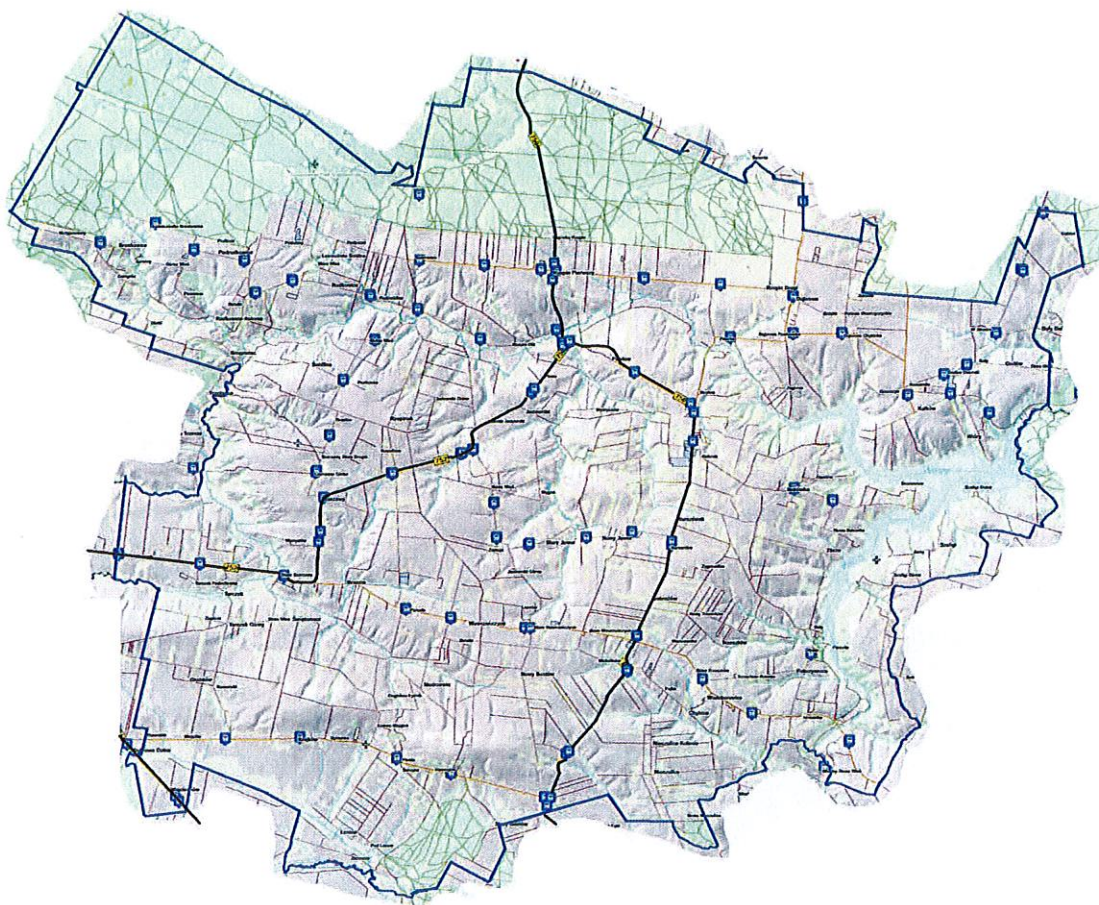

Legenda:

Obszary chronione: obszary NATURA 2000 ■ otulina parku narodowego ■ parki krajobrazowe ■
 obszar chronionego krajobrazu ■ pomniki przyrody ■
Elementy niebieskiej infrastruktury: zbiorniki wodne ■ rzeki ■
Infrastruktura uzupełniająca: tereny zabudowane ■ drogi wojewódzkie nr 756, 752, 751 ■
 główne drogi gminne, ■ powiatowe granice sołectw ■
 granice obszaru Gminy Pawłów ■ **Pawłów, Kalków** – nazwy miejscowości

Mapa 12. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zasoby naturalne i ochrona środowiska
 Źródło: opracowanie własne

Legenda:

Infrastruktura drogowa drogi wojewódzkie nr 756, 752, 751 — pozostałe drogi gminne i powiatowe — przystanek autobusowy granice obszaru Gminy Pawłów
Pawłów, Kałków – nazwy miejscowości

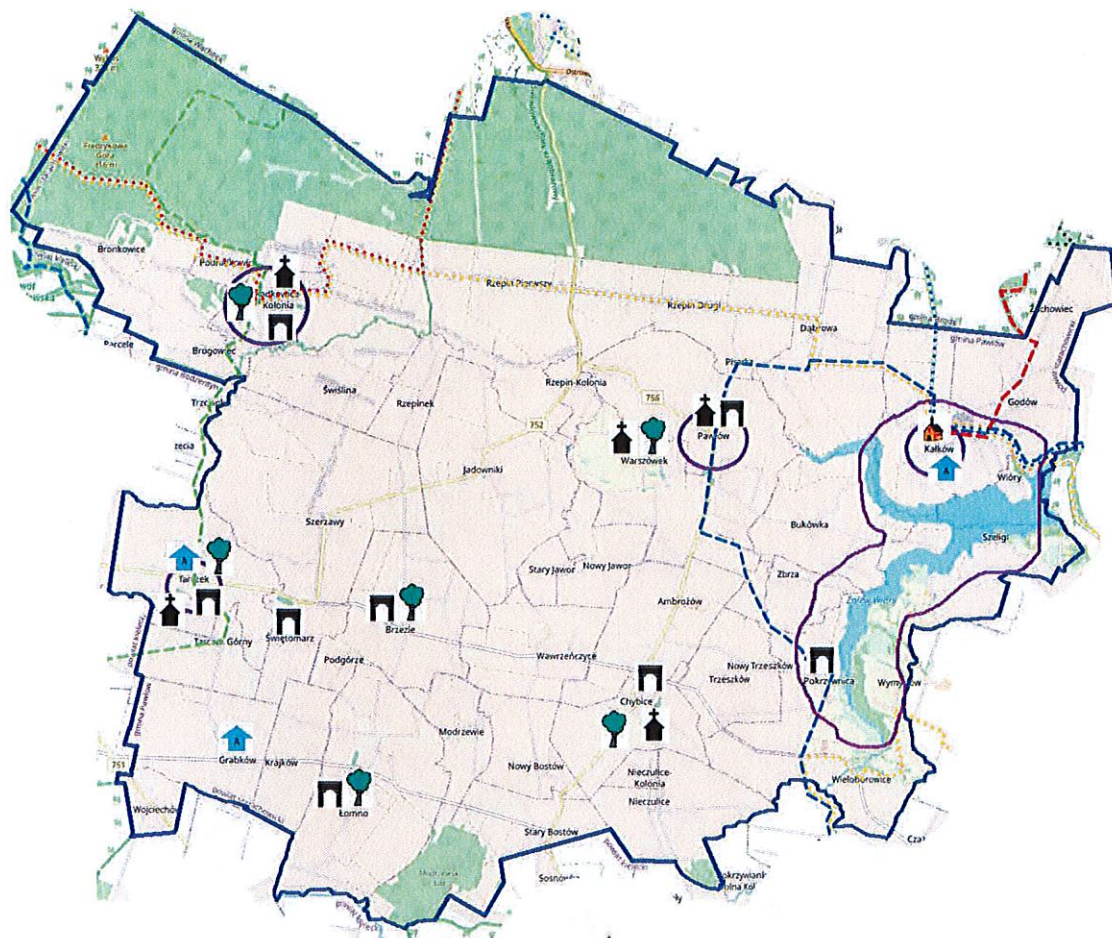
Funkcje terenu: tereny zabudowane lasy wody

Mapa 13. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – komunikacja

Źródło: opracowanie własne

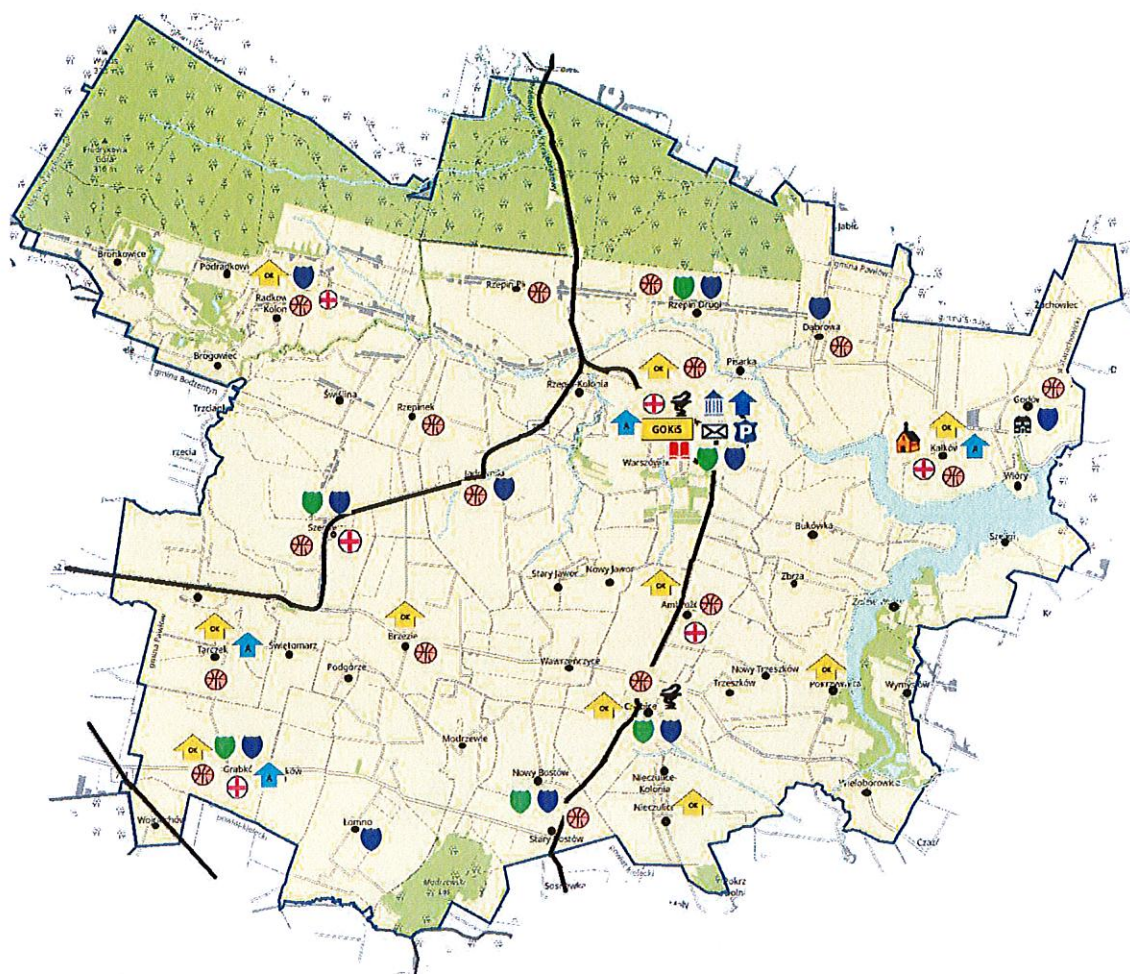
Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

- obszar turystyczno rekreacyjny miejscowości turystyczne
- Wybrane szlaki turystyczne:** szlak pieszy zielony Starachowice – Łączna PKS szlak pieszy niebieski Tarczek – Świąty Krzyż szlak pieszy czerwony Mieksie Centrum Kultury Skarżysko – Kamienna – Kalków żółty szlak rowerowy „Miejsce Mocy” czerwony szlak rowerowy wokół Starachowic niebieska trasa rowerowa Śladami Zabytków Techniki Doliny Kamiennej
- Obiekty turystyczne:** obiekty zabytkowe agroturystyka Sanktuarium w Kalkowie zabytkowe kościoły zabytkowe parki lasy obszary rolniczo – osadnicze
- Elementy niebieskiej infrastruktury:** zbiorniki wodne rzeki
- Infrastruktura uzupełniająca:** tereny zabudowane drogi wojewódzkie nr 756, 752, 751 pozostałe drogi gminne i powiatowe granice sołectw granice obszaru Gminy Pawłów **Pawłów, Tarczek** – nazwy miejscowości

Mapa 14. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – turystyka
Źródło: opracowanie własne

Legenda:

- Ochrona zdrowia:** ośrodki zdrowia apteka
- Opieka społeczna:** Ośrodek Pomocy Społecznej Dom Pomocy Społecznej
- Usługi społeczne:** przedszkola, szkoły podstawowe, licea poczta Urząd Gminy
- Bibloteka** **Gminny Ośrodek Kultury i Sportu** **infrastruktura sportowa i rekreacyjna**
- świetlice wiejskie** **Sanktuarium w Kałkowie** **Agroturystyka**
- Elementy niebieskiej infrastruktury:** zbiorniki wodne rzeki
- Infrastruktura uzupełniająca:** tereny zabudowane drogi wojewódzkie nr 756, 752, 751
- pozostałe drogi gminne i powiatowe granice sołectw
- granice obszaru Gminy Pawłów **Pawłów, Kałków** – nazwy miejscowości

Mapa 15. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – ochrona zdrowia, opieka społeczna, usługi społeczne
Źródło: opracowanie własne

Legenda:

- W zakresie usług społecznych: modernizacja infrastruktury szkolnej, przedszkolnej**
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej modernizacja/rozbudowa/doposażenia
- infrastruktury zdrowotnej (e-usługi zdrowotne)
- w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej : modernizacja ujęć wody, rozbudowa/modernizacja**
- kanalizacji, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- Infrastruktura uzupełniająca: tereny rolniczo - osadnicze** **tereny zabudowane** **drogi**
- wojewódzkie nr 756, 752, 751 **główne drogi gminne i powiatowe** **lasy**
- rzeki **granice obszaru Gminy Pawłów** **Pawłów, Kalków – nazwy miejscowości**

Mapa 17. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – planowane kluczowe działania
Źródło: opracowanie własne

V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Osiągnięcie określonych celów zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga prowadzenia zdecydowanej, świadomej i kompleksowej polityki przestrzennej obejmującej wszystkie dziedziny gospodarowania oraz systemy budujące te działania. Polityka ta powinna być nakierowana przede wszystkim na ochronę bezcennej wartości środowiska naturalnego, do których zaliczają się wartości krajobrazowe i kulturowe oraz zapewnienie niezbędnych uzasadnionych rezerw terenowych dla realizacji funkcji związanych z różnymi formami zabudowy. Obserwowana w ostatnich latach ekspansja zabudowy wiąże się z uruchomieniem szeregu niekorzystnych zmian w środowisku przyrodniczym. Niekorzystnym następstwem rozwoju zabudowy jest wzrost związanych z nią oddziaływań – wzmożona penetracja terenu przez zwierzęta domowe, niekontrolowane zaśmiecanie, zmiany warunków siedliskowych szaty roślinnej, a przede wszystkim zmniejszanie się powierzchni czynnej biologicznie. Równocześnie z rozwojem funkcji mieszkaniowych i usługowych łączy się potrzeba realizacji układów komunikacyjnych służących ich obsłudze, co powoduje zwiększenie natężenia ruchu samochodowego, powodując tym samym wzrost zanieczyszczenia powietrza i pogorszenie klimatu akustycznego. Zmiany dotyczące struktury wizualnej spowodowane są głównie niedostosowaniem gabarytów budynków do skali przestrzeni. Intensywność przekształceń związanych z ekspansją zabudowy może okazać się znacząca, zwłaszcza dla bardziej wrażliwych komponentów środowiska.

Warto również pamiętać, że planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym polegającym na sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ich realizacji w drodze podejmowania stosownych decyzji administracyjnych, dokonywaniu okresowych ocen ich aktualności, a także wprowadzaniu do ich ustaleń zmian gwarantujących tworzenie prawa miejscowego, umożliwiającego realizację bieżących celów społeczno-gospodarczych zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnej, przy równoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i wymogów przepisów szczególnych.

W sferze rozwoju przestrzennego, gmina nie posiada występujących znaczących przeszkód ograniczających rozwój sieci osadniczej tzn. nie ma jednoznacznych obszarów intensywnej zabudowy mieszkaniowej. Większość wsi posiada znaczące możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy oraz w formie zabudowy uzupełniającej, wypełniającej niezainwestowane przestrzenie. Rozwój tego typu zabudowy jest najbardziej pożądanym ze względów ekonomicznych, ekologicznych i związanych z racjonalizacją zarządzania gminą (realizacja zadań własnych). Obecnie do najważniejszych determinantów warunkujące rozwój gminy należy:

- wiejski charakter gminy na terenie powiatu starachowickiego,
- wykształcenie się ośrodka centralnego – miejscowości Pawłów, która jest miejscem koncentracji działalności prowadzonych dla ludności całej gminy; to na terenie tej centralnej miejscowości mieszkańcy realizują szereg usług publiczno-administracyjnych,
- zdecydowana większość miejscowości cechuje się zabudową stosunkowo mało intensywną, rozmieszczoną wzdłuż dróg, bez wykształcenia lokalnych centrów (wsie typu „ulicówka”); miejscowości te zazwyczaj są także słabiej wyposażone w zakresie usług,
- warunki fizyczno-geograficzne są w dużym stopniu zróżnicowane.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

W kontekście planowania i kształtowania polityki przestrzennej w gminy należy się również odnieść do dokumentów planistycznych wyższego rzędu (przyjętych uchwałami Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego). Obecnie cele, zasady i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej określa *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2870). Dokument ten wraz ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno-gospodarczego. Poniższe ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej powinny być zatem spójne i zgodne z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego. Działania ujęte w niniejszej *Strategii* wpisują się w cele ujęte w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* tj.

Cel strategiczny nr 1 „Zwiększenie atrakcyjności Gminy Pawłów” jest spójny z Celami strategicznymi SR WŚ 2030+: *1 Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie, 3 Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi, 4 Sprawne zarządzanie regionem.*

Cel strategiczny 2: „Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki” jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+ *1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie, 3. Wspólnota i przestrzeń, które łączą ludzi.*

Cel strategiczny 3: „Przyjazna dla środowiska i czysta gmina” jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+: *2. Przyjazny dla środowiska i czysty region, 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi.*

Ponadto, przedmiotowa Strategia uwzględnia zapisy dotyczące Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) zidentyfikowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*. Gmina Pawłów należy do OSI *Góry Świętokrzyskie* oraz OSI MOF Miasta Północy.

W związku z tym przedmiotowa Strategia jest spójna ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* w zakresie uwzględnienia w ww. dokumencie celów strategicznych w wymiarze społecznym i gospodarczym, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa oraz obszarów strategicznej interwencji (art. 11 ust. 1c pkt. 6 i 7 wskazanej regulacji).

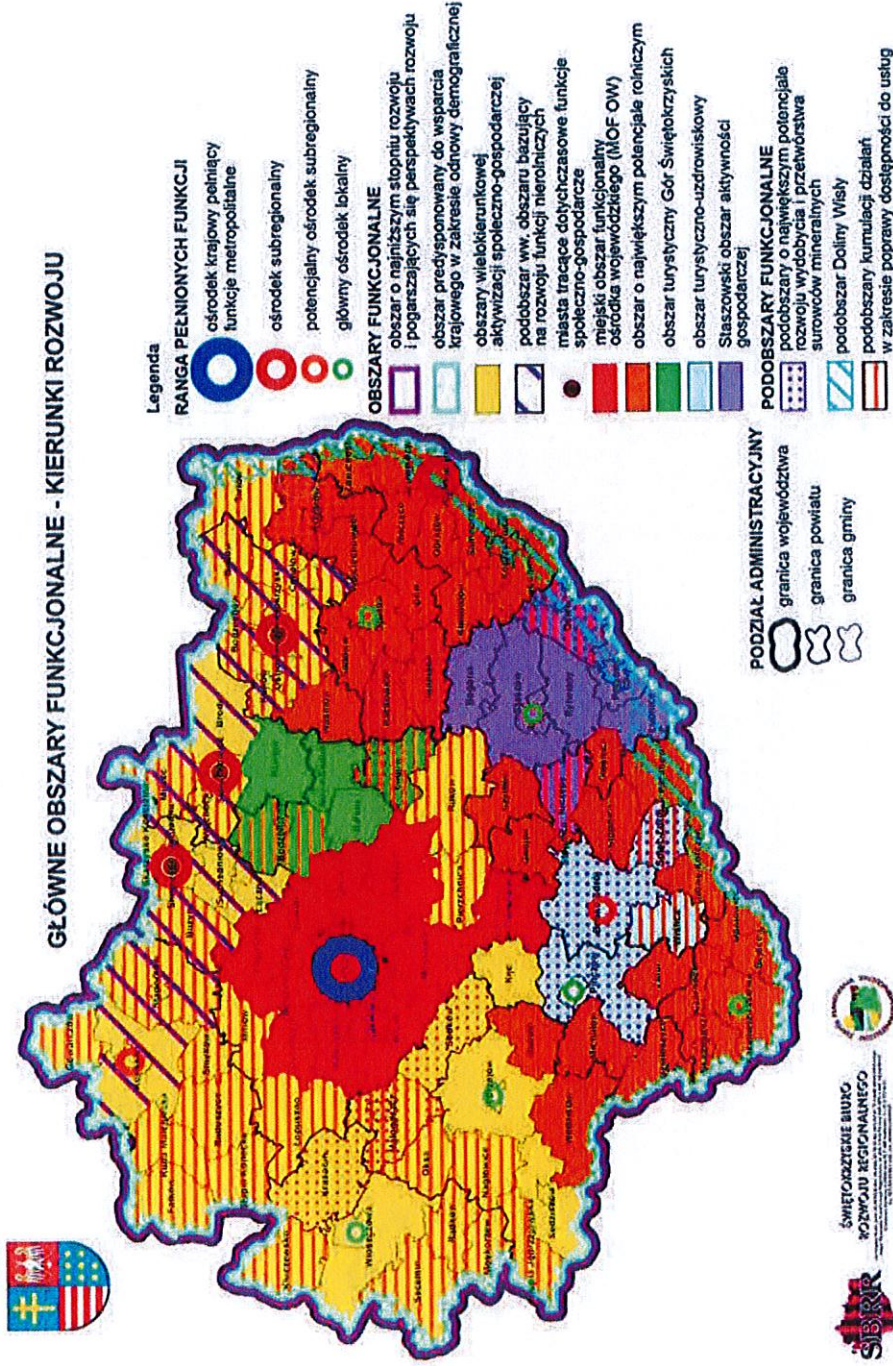
Ważne dla ustaleń i rekomendacji są również zapisy „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” w kontekście Gminy Pawłów. Dokument ten wskazuje, że gmina stanowi wspólnie z 4 innymi gminami (Bieliny, Bodzentyn, Łągów i Nowa Słupia) obszar turystyczny Górze Świętokrzyskich, a jako główną funkcję samego ośrodka gminnego przewidziano wielofunkcyjną aktywizację społeczno-gospodarczą o przewadze funkcji rolniczych.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Mapa 19. Kierunki rozwoju wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego
 Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Obecnie samorząd posiada „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” wraz z dwoma zmianami:

- zmiana nr 1 przyjęta uchwałą Nr XIV/187/15 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 29 grudnia 2015r.
- zmiana nr 2 przyjęta uchwałą Nr XXXVI/404/17 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 29 listopada 2017 r.

Samorząd posiada również Planów Zagospodarowania Przestrzennego dla 18 sołectw:

AMBROŻÓW

- uchwała nr XXX/274/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Ambrożów na terenie gminy Pawłów.

BUKÓWKA

- uchwała nr XXX/275/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Bukówka na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XX/203/12 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 28 sierpnia 2012r. w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Bukówka na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XX/204/12 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 28 sierpnia 2012r. w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Bukówka na terenie gminy Pawłów,

CHYBICE

- uchwała nr XXX/287/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Chybice na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XVIII/185/12 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 25 czerwca 2012r. w sprawie uchwalenia zmiany Nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Chybice na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XVIII/380/14 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie zmiany Nr 2 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Chybice na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XXXIX/457/18 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 27 lutego 2018r. w sprawie zmiany Nr 3 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Chybice na terenie gminy Pawłów,

DĄBROWA

- uchwała nr XXX/276/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Dąbrowa na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XXIII/275/16 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 12 października 2016r. w sprawie zmiany nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Dąbrowa na terenie gminy Pawłów,

GODÓW

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

- uchwała nr XXX/277/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Godów na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XII/161/15 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 30 października 2015r. w sprawie zmiany nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Godów – obszar Godów I na terenie gminy Pawłów,

KAŁKÓW

- uchwała nr XXX/278/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kałków na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XXXVIII/379/14 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie zmiany nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kałków na terenie gminy Pawłów,

NIECZULICE

- uchwała nr XXX/279/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Nieczulice na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XXXIV/339/13 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 27 listopada 2013r. w sprawie zmiany nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Nieczulice na terenie gminy Pawłów,

PAWŁÓW

- uchwała nr XXX/280/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pawłów na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XLVI/373/10 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 10 listopada 2010r. w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pawłów na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XI/120/19 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 30 października 2019r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pawłów na terenie gminy Pawłów,

POKRZYWIANKA

- uchwała nr XXX/281/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pokrzywianka na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XX/205/12 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 28 sierpnia 2012r. w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pokrzywianka na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr IX/93/19 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 26 czerwca 2019r. w sprawie zmiany nr 2 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pokrzywianka na terenie gminy Pawłów,

RADKOWICE KOLONIA

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

- uchwała nr II/12/2018 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 grudnia 2018r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części sołectwa Radkowiec Kolonia na terenie gminy Pawłów,

RZEPIN DRUGI

- uchwała nr XXX/282/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rzepin II na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XXXVI/352/13 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie zmiany Nr 1 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rzepin Drugi na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XXXIX/394/22 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 27 maja 2022r. w sprawie zmiany Nr 2 w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rzepin Drugi na terenie gminy Pawłów,

SZELIGI

- uchwała nr XXX/283/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rzepin II na terenie gminy Pawłów,

SZERZAWY

- uchwała nr XXIV/233/12 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 28 listopada 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Szerzawy na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr XXV/251/12 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 27 grudnia 2012r. zmieniająca uchwałę nr XXIV/233/12 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 28 listopada 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Szerzawy I na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr V/53/19 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 5 marca 2019r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Szerzawy II na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr X/103/19 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 18 września 2019r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Szerzawy II na terenie gminy Pawłów,

ŚWIŚLINA

- uchwała nr V/54/19 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 5 marca 2019r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Świślina na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr X/104/19 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 18 września 2019r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Świślina na terenie gminy Pawłów,

TARCZEK

- uchwała nr XXX/284/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tarczek na terenie gminy Pawłów,
- uchwała nr II/11/18 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 grudnia 2018r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Tarczek na terenie gminy Pawłów,

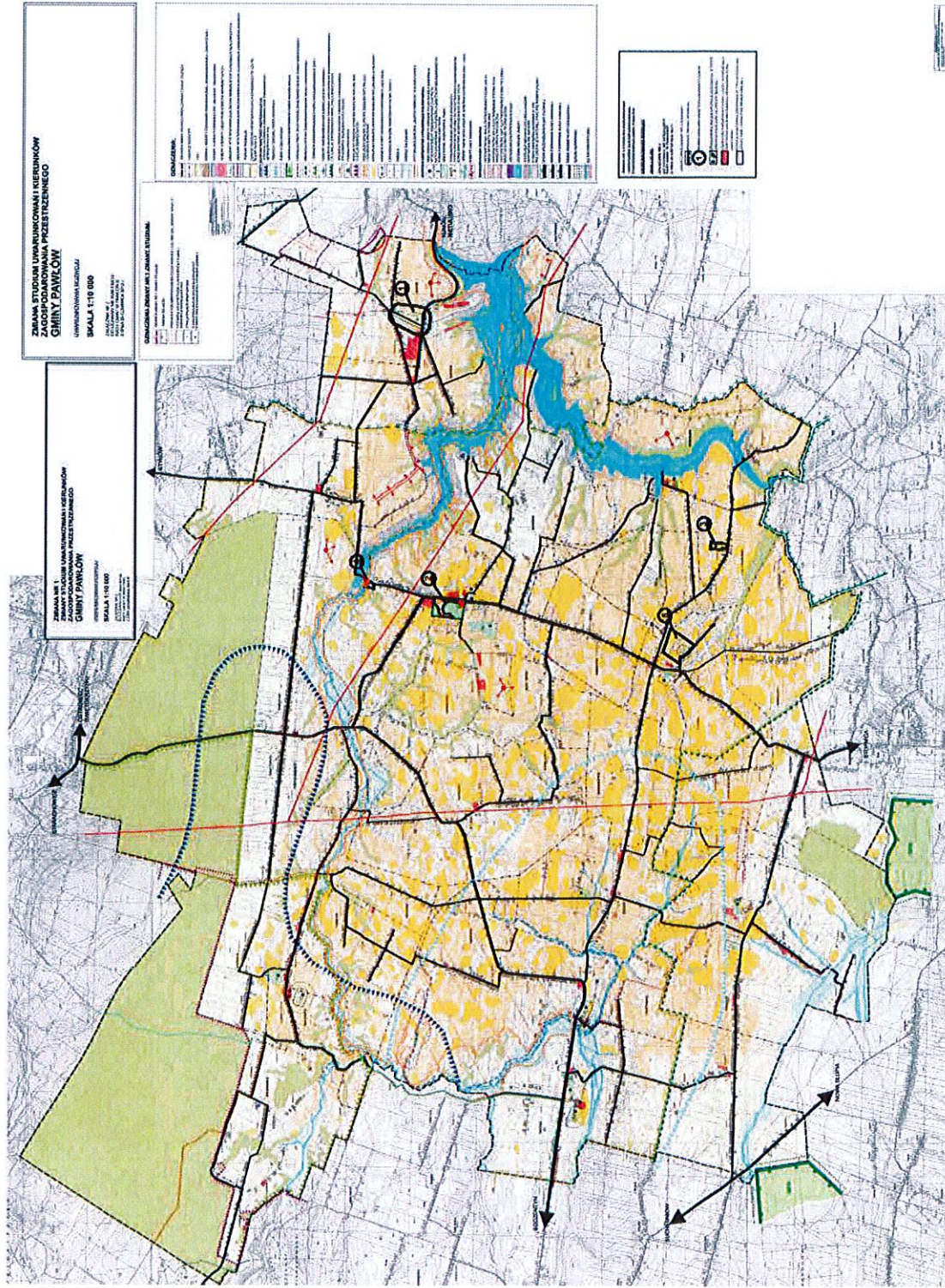
TRZESZKÓW

- uchwała nr XXX/285/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Trzeszków na terenie gminy Pawłów,

WIELOBOROWICE

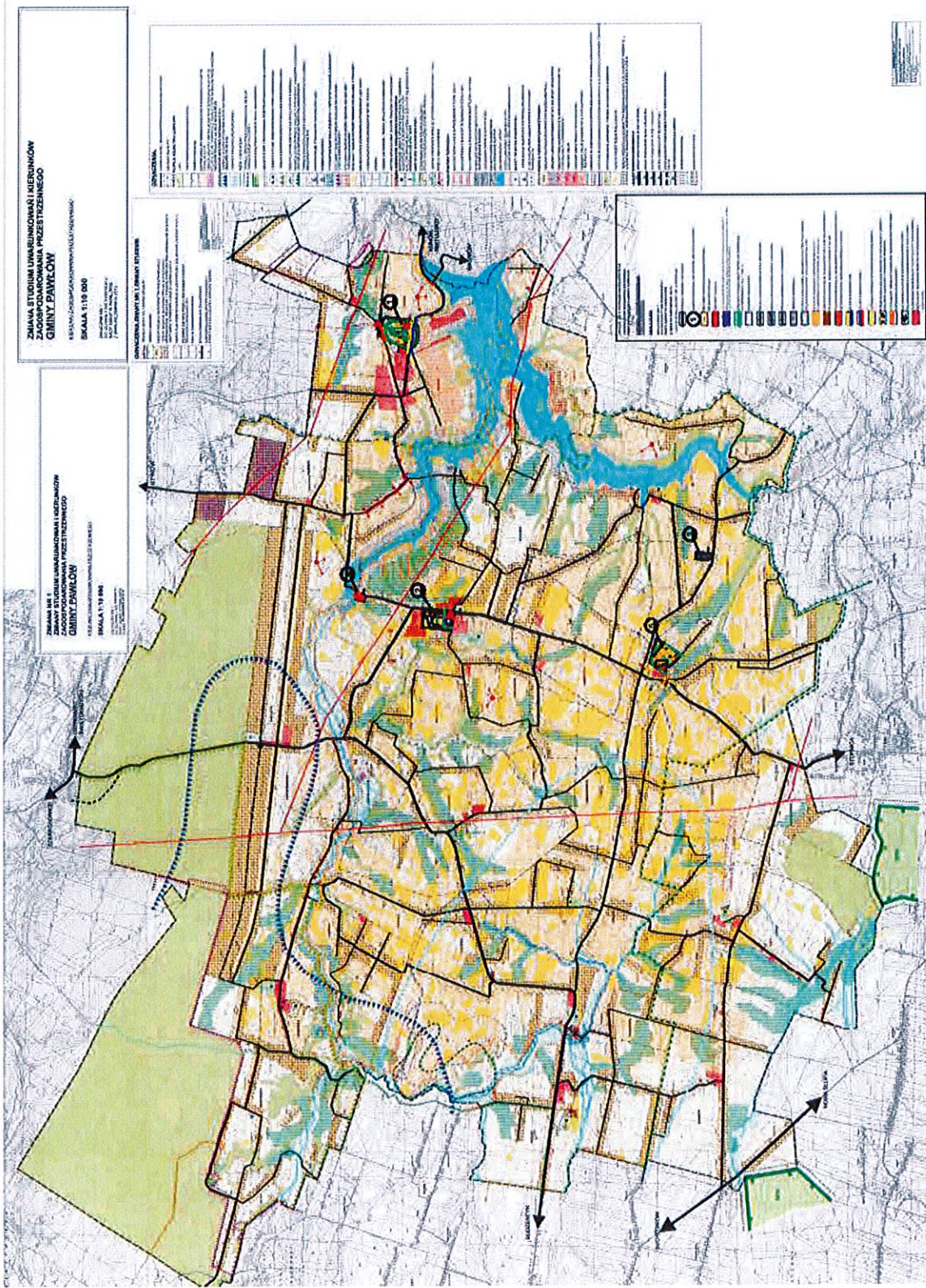
- uchwała nr XXX/286/06 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 14 września 2006r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Wieloborowice na terenie gminy Pawłów.

Mapa 20. Uwarunkowania rozwoju w Gminie Pawłów
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (zmiana nr 2)

Mapa 21. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w Gminie Pawłów
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (zmiana nr 2)

Z kolei Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego dla gmin (w tym także Pawłowa) należących do *OSI Góry Świętokrzyskie* – rekomenduje następujące działania:

- Intensyfikacja zagospodarowania obiektów turystycznych i miejscowości pełniących funkcje centrów turystycznych oraz miejscowości obsługi ruchu turystycznego w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- rozwój OSI jako obszaru *silver economy* oraz *smart villages*,
- rozwój przemysłu czasu wolnego,
- rozwój systemów oczyszczania ścieków i odpadów komunalnych,
- ochrona i wykorzystanie potencjału cennych walorów, przyrodniczych kulturowych i krajobrazowych, w tym ochrona Świętokrzyskiego Parku Narodowego i terenów Natura 2000,
- rozwój infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej,
- zabezpieczenie przed skutkami suszy, w tym dostosowanie rolnictwa do zmian klimatycznych,
- rozwój mechanizmów ograniczających negatywny wpływ ruchu turystycznego w obszarach chronionych o największej presji i rozwój zróżnicowanych form turystyki przyjaznej środowisku,
- regulacja sphywu wód,
- rozwój infrastruktury ochrony środowiska, wspieranie termomodernizacji zabudowy i wykorzystania energii odnawialnej w obiektach turystycznych i obiektach użyteczności publicznej,
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych (w tym architektury regionalnej),
- wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia,
- rozwój podstawowych usług publicznych: społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki sportu i rekreacji,
- rozwój edukacji kulturalnej i turystycznej opartej na bazie dziedzictwa kulturowego regionu,
- poprawa dostępności transportowej oraz rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu (w tym rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego),
- rozbudowa i dostosowanie infrastruktury drogowej i pieszo-rowerowej w sposób adekwatny do skali i potrzeb ruchu turystycznego,
- zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy,
- koordynacja dokumentów planistycznych, programów ochrony i rozwoju w obszarze Gór Świętokrzyskich, w tym opracowanie kompleksowej strategii rozwoju turystyki oraz planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Gór Świętokrzyskich,
- tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych w tym wykorzystanie georóżnorodności jako najważniejszej marki OSI.

Wybrane rekomendowane kierunki działań dla OSI Miasta Północy mające znaczenie dla gminy Pawłów:

- rozwój funkcji turystycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego,
- ochrona różnorodności biologicznej,
- ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego,
- zabezpieczenie przed skutkami ograniczonego dostępu do wody, niskimi zasobami wodnymi,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- wspieranie termomodernizacji zabudowy i wykorzystania energii odnawialnej w obiektach użyteczności publicznej,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

- rozwój społecznych/komunalnych form mieszkalnictwa, w tym wykorzystanie programów krajowych,
- wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia,
- rozwój podstawowych usług publicznych: społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki sportu i rekreacji,
- rozwój usług publicznych w ośrodkach lokalnych,
- podnoszenie standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym rozwój sieci telekomunikacyjnych,
- rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu,
- budowa ścieżek rowerowych - oddzielonych od pasa drogi przeznaczonego do ruchu pojazdów samochodowych,
- rozwój sieci telekomunikacyjnych,
- zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy,
- tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych.

Wskazane rekomendacje wynikające z OSI opisanych w „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+” będą realizowane m.in. poprzez cele, kierunki działań oraz projekty strategiczne wskazane w niniejszej *Strategii*.

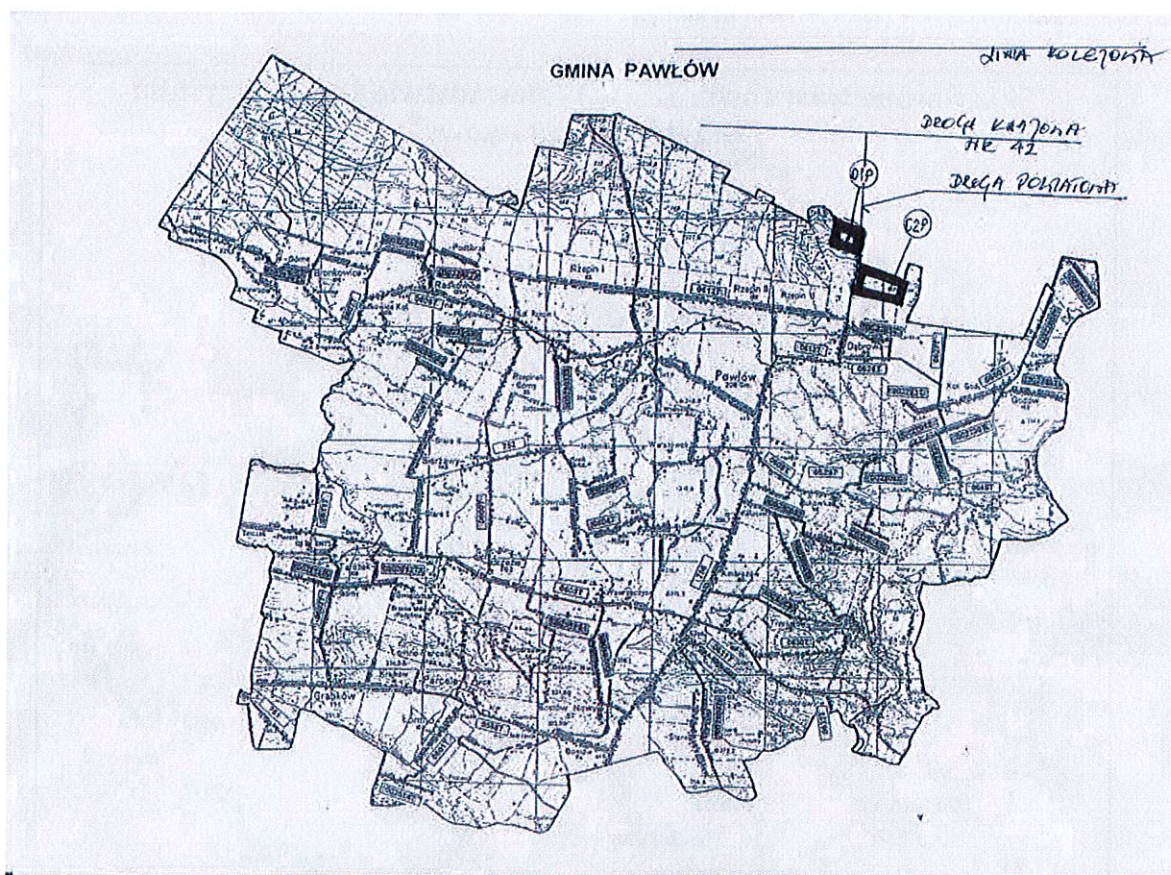
Mając na uwadze elementy i obszary konstytuujące strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy Pawłów określa się poniższe ustalenia i rekomendacje do lokalnych polityk przestrzennych:

- **w zakresie kształtowania elementów właściwych dla wzmocnienia i rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych**
1. Przestrzenie publiczne należy uwzględniać jako organiczną część ośrodków osadniczych, stanowiącą podstawowy element integrujący układy ruralistyczne (wiejskie) i decydujące o atrakcyjności obszaru dla zamieszkania.
  2. W planowaniu terenów mieszkaniowych, usługowych i innych należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, pasaży handlowych, terenów sportowo-rekreacyjnych, itp.) przy zachowaniu historycznych założeń, układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych.
  3. W procesie planowania struktur osadniczych należy uwzględniać:
    - porządkowanie struktur przestrzennych (ruralistycznych) z zachowaniem skali i form zabudowy charakterystycznych dla terenów wiejskich,
    - planowanie terenów urbanizacji warunkowanych równoczesną realizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
  4. Za podstawowe strefy rozwoju gospodarczego wskazuje się obszary atrakcyjne inwestycyjnie dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej obejmujące tereny na kierunkach głównych powiązań transportowych.
  5. Planowanie lokalizacji terenów aktywności gospodarczej w obszarach z istniejącym lub zaplanowanym pełnym uzbrojeniem terenów inwestycyjnych umożliwiającym osiągnięcie wysokich standardów zagospodarowania.
  6. Uciążliwe lub wysokospecjalistyczne aktywności/przedsięwzięcia gospodarcze należy lokalizować w wyodrębnionych strefach umożliwiającym eliminację środowiskowych kolizji

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

funkcjonalnych oraz kształtowanie powiązań pomiędzy sferą produkcyjną a bazą badawczo-rozwojową. Za główne ogniwa organizacji przestrzeni gospodarczej na obszarze gminy uznaje się teren przemysłowy w miejscowości Dąbrowa.

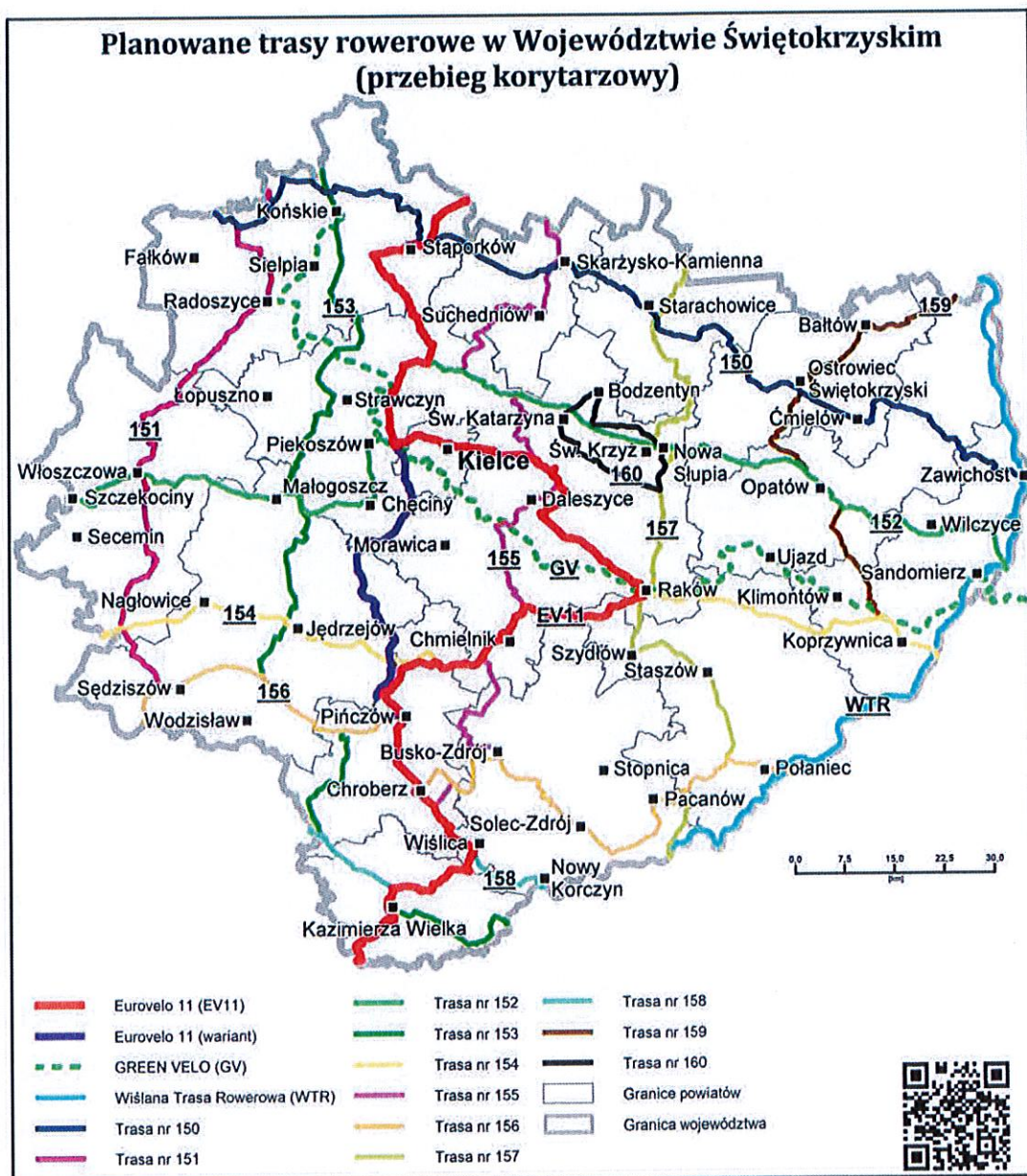

Mapa 22. Usytuowanie terenów inwestycyjnych w miejscowości Dąbrowa na tle Gminy Pawłów
Źródło: <https://pawlow.pl/tereny-inwestycyjne/>

7. W celu zwiększenia atrakcyjności kultury lokalnej rekomenduje się poszerzenie oferty instytucji kultury o nowe funkcje oraz ich eksponowanie w przestrzeni, a także powiązanie potencjałów kulturowych z turystyką poprzez:
  - włączenie do programów rozwoju turystyki: dawnych zespołów rezydencjonalnych, zespołów sakralnych, zabytków techniki, budynków użyteczności publicznej, zagospodarowanie w formie szlaków turystycznych lub tras rowerowych,
  - wykorzystywanie ocalałych obiektów dziedzictwa kulturowego jako wzorników w kształtowaniu lokalnej przestrzeni, a także bazy dla tworzenia instytucji kultury,
  - wspieranie rozwoju tworzenia izb regionalnych (historii lokalnej),
  - objęcie ochroną wszelkich przejawów działalności kulturowej i kulturotwórczej, przetrwałych tradycji, obrzędów, stroju ludowego oraz wspieranie współczesnych form kontynuacji tradycji lokalnych,
  - ochronę i eksponowanie miejsc pamięci narodowej, w tym miejsc wydarzeń i walk historycznych.
8. Dbalność o zachowanie zabytków zlokalizowanych na terenie gminy.

9. Budowa tras rowerowych na obszarze gminy zgodnie z założeniami „Koncepcji przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętej uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/2022 z 2 marca 2022r. oraz w ramach OSI Góry Świętokrzyskie i MOF Miasta Północy.

Mapa 23. Planowane trasy rowerowe w Województwie Świętokrzyskim (przebieg korytarzowy)
Źródło: „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

- w zakresie kształtowania elementów wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej
1. System przyrodniczy gminy Pawłów powinien być wzajemnie spójny i uwzględniać elementy regionalnej sieci ekologicznej.
  2. W kształtowaniu zagospodarowania w granicach korytarzy ekologicznych należy:
    - utrzymywać przestrzeń wolne od zabudowy,

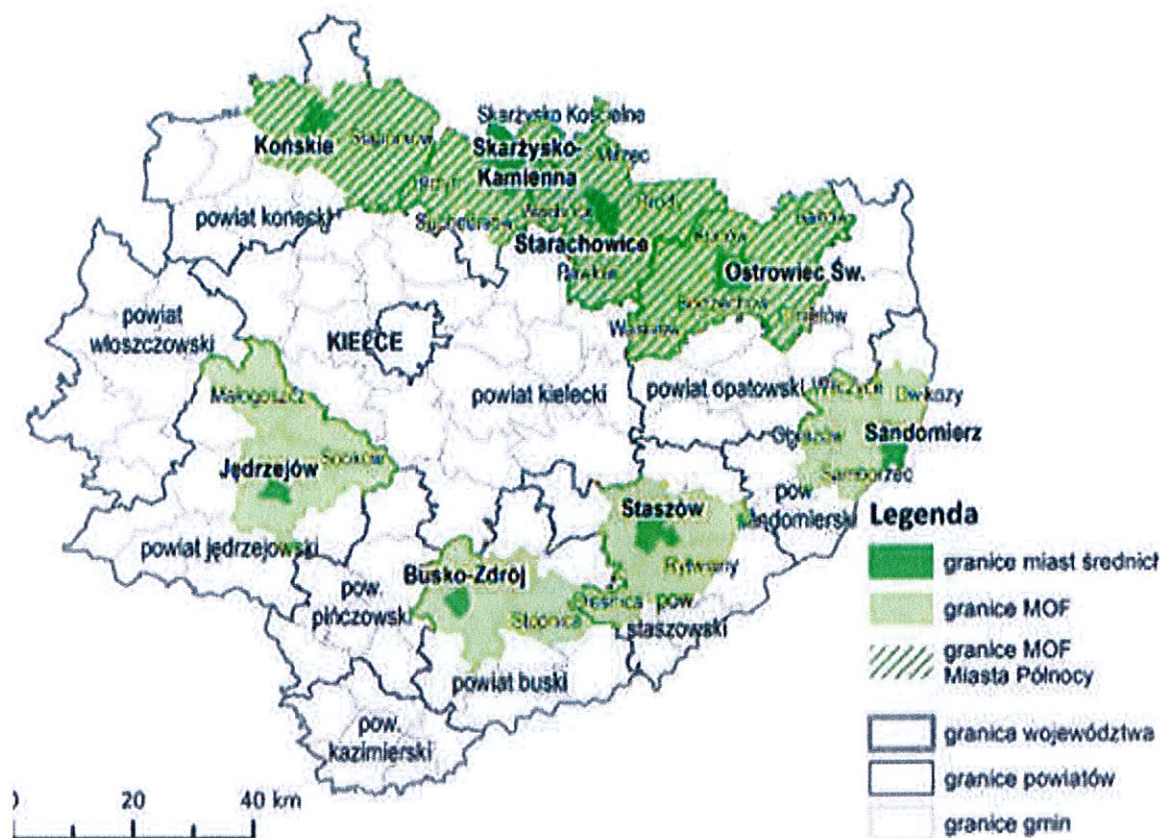
- zapewnić odpowiednie rozwiązania przestrzenne umożliwiające migrację zwierząt (np. mosty ekologiczne, przepusty, estakady itp.) w przypadku konieczności sytuowania nasypów ziemnych poprzecznie do osi korytarza, w tym kształtowanie naturalnych alternatywnych sposobów łączności ekologicznej (obejść ekologicznych),
  - kształtować pasmowe struktury przyrodnicze (fąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych),
  - uwzględnić zwiększanie ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienia,
  - zapewnić poprawę stanu hydrologicznego rzek.
3. Ze względu na wrażliwość, walory turystyczne środowiska i rangę ochrony ustala się kierunki turystycznego wykorzystania obszarów objętych ochroną prawną lub wskazanych do objęcia taką ochroną, tj.:
- obszary rozwoju rekreacji wypoczynkowej i turystyki krajoznawczej obejmujące obszary chronione z uwzględnieniem czynnej ochrony ekosystemów służącej podnoszeniu walorów turystycznych,
  - planowane w lokalnych dokumentach planistycznych (mpzp, suikzp) obszary chronione z uwzględnieniem ograniczeń działań wpływających negatywnie na przedmiot ochrony.
4. Przeznaczanie lasów na cele rekreacyjne uzależnia się od utrzymania funkcji ekologicznej (biologicznej, klimatycznej itp.) oraz drożności przestrzeni leśnej.
- **w zakresie kształtowania elementów infrastruktury technicznej**
1. W celu poprawy jakości powiązań transportowych oraz poprawy sprawności i bezpieczeństwa ruchu w obszarach zurbanizowanych wskazuje się wprowadzenie lub utrzymanie rezerw terenowych niezbędnych do realizacji kluczowych w tym zakresie zamierzeń inwestycyjnych, tj. rozbudowy i poprawy parametrów technicznych dróg wojewódzkich oraz powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy.
  2. Uwzględniając istniejące i planowane elementy infrastruktury transportowej, przeładunkowej i magazynowej, a także integrację systemów transportowych w odniesieniu do podstawowych środków transportu (drogowy, rowerowy), zasięgu obsługi (krajowy, regionalny, lokalny) oraz formy transportu (zbiorowy, indywidualny) wskazuje się miejscowość Pawłów do rozwoju funkcji logistycznej i realizacji międzygałęziowego węzła integrującego transport na obszarze gminy.
  3. W celu zapewnienia dostępności do gminnego ośrodka obsługi skupiającego funkcje usługowe oraz zwiększenia mobilności mieszkańców lokalne polityki przestrzenne powinny uwzględniać przywrócenie i usprawnienie powiązań komunikacyjnych miejscowości wiejskich z ośrodkiem lokalnym.
  4. W ramach przeciwdziałania uciążliwościom akustycznym generowanym przez ruch komunikacyjny wskazuje się nie lokalizowanie (w lokalnych dokumentach planistycznych) funkcji wrażliwych na uciążliwości hałasu na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych drogowych powiązań transportowych.
  5. Za kluczowe zamierzenia inwestycyjne wpływające na poprawę funkcjonowania układu podstawowych powiązań elektroenergetycznych uznaje się poprawę stabilności zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych.
  6. Wskazuje się potrzebę koncentracji zabudowy z wyjątkiem funkcji „uciążliwych”.

- w zakresie kształtowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej
1. W celu ochrony terenów rolnych przed degradacją oraz minimalizowania negatywnych skutków ekonomicznych związanych z rozpraszaniem zabudowy, wskazuje się:
    - ograniczenie i zatrzymanie procesów urbanizacji poprzez zakaz wyznaczania nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania (dopuszcza się możliwość włączenia w granice tych terenów, nieruchomości lub ich części położonych pomiędzy zainwestowanymi nieruchomościami, stanowiącymi dopełnienie istniejących struktur zabudowy),
    - zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolnych (upraw polowych, łąk i pastwisk),
    - niwelowanie potencjalnych konfliktów przestrzennych poprzez kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową.
  2. W celu ochrony walorów przestrzeni rolniczej
    - minimalizowanie negatywnego oddziaływania na krajobraz obiektów kubaturowych poprzez ograniczenie zajmowanej przez nie powierzchni oraz wysokości obiektów,
    - ochrona otwarc widokowych i szerokich panoram przed zwartymi ciągami zabudowy zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów nieleśnych posiadających walory przyrodnicze (np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych),
    - utrzymanie istniejących warunków gruntowo-wodnych.

wspólna historia związana z rozwojem Centralnego Okręgu Przemysłowego. Teren ten cechuje szczególnie niekorzystna sytuacja demograficzna, wysoki poziom bezrobocia i niska dynamika dochodów samorządów.

Mapa 25. OSI MOF Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze
 Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ s. 64

Szczegółowe rekomendacje i proponowane kierunki działań w ramach obu OSI przedstawiono w rozdziale V.

VII. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań

Obszary strategicznej interwencji (OSI) to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o różnym charakterze, mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie – posiadać potencjał rozwojowy. Obszary te wymagają podjęcia określonych działań mających na celu zniwelowanie występującego problemu bądź też wykorzystanie zidentyfikowanego potencjału. Wyznaczenie OSI na poziomie lokalnym jest fakultatywne.

W Gminie Pawłów za obszar strategicznej interwencji uznaje się obszar rewitalizacji zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Pawłowie nr IV/43/19 z dnia 30 stycznia 2019r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłów”.

Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy są tożsame z podobszarami rewitalizacji i są to:

- 1) PODOBSZAR REWITALIZACJI „Pawłów-Wióry”
- 2) PODOBSZAR REWITALIZACJI „Droga Królewska”
- 3) PODOBSZAR REWITALIZACJI „Radkowice”

Obszar rewitalizacji obejmuje następujące miejscowości z terenu gminy Pawłów: Pokrzywnica, Brzezcie, Pawłów, Kałków, Tarczek, Grabków, Łomno, Godów, Radkowice z uwagi na to, że występują na tym terenie nasilone zjawiska kryzysowe:

- w sferze społecznej: blisko 30% pomocy społecznej przyznawanej przez gminę, trafia do mieszkańców wskazanych miejscowości, w tym 29% zasiłków celowych, 25% zasiłków okresowych i 13% zasiłków stałych. Liczba osób bezrobotnych na planowanym do rewitalizacji obszarze przekracza 25% mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym młodzież i długotrwale bezrobotni stanowią blisko 24%). Planowany do rewitalizacji obszar jest miejscem 20% zdarzeń o charakterze kryminalnym, 80% wykroczeń o charakterze drogowym oraz aż 82% innych zdarzeń ujętych w klasyfikacji m.in. jako kradzieże, włamania. Na tych obszarach często występują zjawiska patologiczne, najczęściej alkoholizm i narkomania.

- w sferze, gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

3 projekty strategiczne (podstawowe):

1. Modernizacja i dostosowanie infrastruktury Rekreacyjno-administracyjnej do potrzeb mieszkańców Gminy Pawłów wraz z poprawą estetyki sołectwa i funkcjonalności przestrzeni publicznej
2. DROGA KRÓLEWSKA – szlak pieszo-rowerowy z infrastrukturą rekreacyjno-sportową i ścieżkami przyrodniczymi
3. Modernizacja i dostosowanie infrastruktury Rekreacyjno-administracyjnej do potrzeb mieszkańców Gminy Pawłów wraz z poprawą estetyki sołectwa i funkcjonalności przestrzeni publicznej

Kierunki działań:

- poprawa techniczna budynku Ośrodka Zdrowia w Pawłowie – rozbudowa, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych,
- modernizacja budynku GOPS,
- rozbudowa budynku UG o salę konferencyjno-wystawienniczą wraz z termomodernizacją budynku,
- potrzeba zbudowania sanitariatów przy UG,
- poprawa infrastruktury drogowej na terenie gminy Pawłów m.in. realizacja zadania pn. Poprawa bezpieczeństwa na terenie miejscowości Pawłów poprzez budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 756 na odc. miejscowości Pawłów - projekt Województwa Świętokrzyskiego,
- rozwiązanie problemu środowiskowego poprzez wymianę eternitu na terenach przemysłowych,
- poprawa bezpieczeństwa na terenie miejscowości Pawłów poprzez zakup i montaż monitoringu,
- wspieranie przedsiębiorców z terenu gminy Pawłów poprzez realizację wspólnych inwestycji na terenie gminy Pawłów (m.in. istnieje potrzeba zwiększenia liczby miejsc parkingowych w miejscowości Pawłów),
- rozwój infrastruktury sportowej, pracowni matematycznych i przyrodniczych w placówkach oświatowych na terenie Gminy Pawłów (inwestycja obejmując m.in. rozbudowę Szkół Podstawowych w Godowie i Jadownikach o salę gimnastyczną).

VIII. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia rozwoju jest dokumentem zawierającym podstawowe wytyczne dotyczące kierunków rozwoju gminy. Zarządzanie realizacją *Strategii* odbywa się – najpierw - na poziomie celów strategicznych oraz operacyjnych, a następnie kierunków działań służących realizacji tych celów. Na każdym z tych poziomów ustalono układ instytucjonalny, podmioty zaangażowane w zarządzanie oraz funkcje i zasady pracy poszczególnych zespołów/osób. Zarządzanie *Strategią rozwoju* będzie przebiegać zgodnie ze schematem podzielonym na etapy planowania, realizacji, monitorowania i ewaluacji. Zatem schemat zarządzania strategicznego przedstawia się następująco:

Poziomy realizacji Strategii	Poziomy instytucjonalnego zarządzania	Etapy
- cele strategiczne, - cele operacyjne, - kierunki działań - projekty	- Wójt Gminy - Komitet zarządzający wdrażaniem Strategii - Koordynator Strategii - koordynatorzy projektów	- planowanie, - realizacja, - monitorowanie, - ewaluacja

Źródło: opracowanie własne

System wdrażania i monitorowania Strategii

Cele strategiczne będą realizowane poprzez cele operacyjne, które definiuje się jako zbiór projektów, których realizacja zmierza do osiągnięcia określonego celu strategicznego.

Po przeprowadzonej ogólnej weryfikacji wykonalności projektów pod kątem prawnym, organizacyjnym, środowiskowym i finansowym Koordynator wdrażania Strategii, przedstawia je Wójtowi Gminy do akceptacji. Następnie, zarekomendowany projekt, Wójt konsultuje ze Skarbnikiem i Radą Gminy w celu ostatecznego zatwierdzenia go lub odrzucenia.

Zbiór takich projektów jest podstawą do konstruowania planów inwestycyjnych, które zostaną bezpośrednio przełożone na roczny budżet gminy oraz wieloletnią prognozę inwestycyjną.

Metodyka zarządzania projektami realizowanymi przez Urząd Gminy w Pawłowie oraz przez jednostki organizacyjne będzie podstawą systemu zarządzania strategicznego w oparciu o zapisy *Strategii rozwoju*.

Wdrażanie Strategii

Właściwy proces wdrażania *Strategii* wymaga wspólnych wysiłków pracowników Urzędu Gminy oraz społeczności lokalnej. Konieczne jest również rejestrowanie, analiza i aktualizacja kluczowych uwarunkowań rozwoju. Proces ten zapewni możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne. Mogą one bowiem spowodować konieczność modyfikacji celów przyjętych w *Strategii* oraz wymuszać zmianę sposobów ich realizacji. Dlatego ważne jest, aby podejmować następujące działania:

- w corocznym *Raporcie o stanie gminy* należy uwzględnić jakie przedsięwzięcia (przyczyniające się do realizacji poszczególnych celów *Strategii*) zostały zrealizowane w poprzednim roku oraz jakie są w trakcie realizacji,
- jeśli nie zajdą szczególne okoliczności wymagające wcześniejszej aktualizacji, *Strategia* powinna być zaktualizowana przynajmniej raz w okresie jej obowiązywania,
- w kolejnych latach sprawozdania z realizacji działań zawartych w *Strategii* przedstawiane będą na sesji, podczas której prezentowany jest *Raport o stanie gminy*,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

- szczegółowe projekty realizujące cele ujęte w Strategii, powinny być przygotowywane od marca do września każdego roku na podstawie sugestii kierowników jednostek oraz decyzji Wójta i Rady Gminy,
- osobą odpowiedzialną za zebranie, opracowanie i przedstawienie informacji na sesji Rady Gminy będzie powołany przez Wójta Koordynator Strategii,
- Rada Gminy będzie oceniać skuteczność wdrażania Strategii raz w roku podczas sesji, na której prezentowany będzie *Raport o stanie gminy*.

Szczegółowy plan monitorowania i ewaluacji zapisów *Strategii* przedstawia się następująco:

Miesiąc	Zadanie	Odpowiedzialność
II	Aktualizacja <i>Raportu o stanie gminy</i>	Sekretarz
VI	Informacja na sesji Rady Gminy o stanie realizacji Strategii	Koordynator Strategii
III-VIII	Przygotowanie aktualizacji Strategii (o ile będzie taka potrzeba)	Sekretarz i Koordynator Strategii
IX	Uchwała Rady Gminy w sprawie ewentualnej aktualizacji Strategii	Rada Gminy
IX-X	Składanie wniosków do projektu budżetu na kolejny rok	Sołtysi, Radni, Kierownicy jednostek, Skarbnik, mieszkańcy
XI	Przekazanie projektu uchwały budżetowej do Regionalnej Izby Obrachunkowej i Rady Gminy	Wójt, Skarbnik
XII	Uchwała Rady Gminy w sprawie budżetu	Wójt, Skarbnik, Rada Gminy

Monitorowanie *Strategii*

Przeprowadzenie procesu monitorowania *Strategii* odbywać się będzie na bieżąco w cyklach corocznych, a do jego realizacji powinna zostać wyznaczona osoba lub osoby reprezentujące władze samorządowe. Ich główną funkcją będzie (w szczególności) pozyskiwanie informacji na temat działań /projektów realizowanych w gminie oraz ocena dotychczasowych rezultatów wdrażania *Strategii* oraz wskazanie – w przypadku opóźnień - ewentualnych konkretnych działań naprawczych.

Efektem procesu monitorowania *Strategii* powinna być coroczna ewaluacja efektów, obejmująca w szczególności zestawienia wartości zdefiniowanych i monitorowanych w danym okresie wskaźników efektywności realizacji poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.

Zaleca się coroczną ewaluację wyników wdrażania *Strategii* - na podstawie uzyskanych wskaźników z realizacji zadań i projektów, które w danym roku są w trakcie realizacji lub zostały zakończone.

Działania mające na celu monitorowanie *Strategii* rozwoju opierają się na założeniu, iż uchwalenie planów rozwojowych stanowi etap inicjujący właściwe poczynania strategiczne w aspekcie rozwoju gminy, nie zaś koniec prac. Decydując się na budowę strategii władze gminy opowiedziały się za nowym typem zarządzania bazującego na świadomej i perspektywicznej polityce strategicznej. Z tą myślą organizowany nadzór nad realizacją Strategii, zakładać powinien trzy kierunki działania:

1. aktualizowanie danych zebranych na etapie diagnozy

W celu bardziej optymalnego wykorzystania zestawień diagnostycznych należy aktualizować istniejące dane i jest to jeden z zasadniczych etapów monitoringu Strategii umożliwiający obserwację dynamiki zmian zachodzących w wybranych dziedzinach życia oraz dostrzeganie kształtujących się potrzeb mieszkańców.

Proponowana częstotliwość wspomnianych prac:

Aktualizowanie ilościowych danych statystycznych dla profilu społecznego oraz gospodarczego – raz w połowie realizacji Strategii, oraz w miarę pojawiania się aktualnych danych za minione okresy, uzupełnianie informacji jakościowych dla profilu środowiskowego w miarę zachodzących zmian i potrzeb, monitorowanie opinii i nastrojów społecznych – lub jeśli zachodzi taka potrzeba np. przed podejmowaniem strategicznych dla gminy decyzji, w celu rozpoznania stanowiska społeczności lokalnej.

2. nadzór nad realizacją kolejnych celów rozwoju i oceną efektu działań strategicznych

Nadzór nad realizacją kolejnych celów rozwoju powinien być gwarantem wdrażania planów rozwoju ustalonych w *Strategii*. W czasie realizacji założeń strategicznych należy zwrócić uwagę, aby sformułowana wizja oraz cele szczegółowe miały swe odzwierciedlenie w planowanych konkretnych zadaniach i ich efektywnym wdrażaniu.

3. nadzór nad zasadnością utrzymania lub zmiany wyznaczonych celów rozwojowych

Kolejny etap monitoringu stanowi nadzór nad zasadnością modyfikacji wyznaczonych celów i działań strategicznych. Decyzja o ewentualnej modyfikacji celów rozwojowych zależy w dużej mierze od tzw. luki efektywności, czyli różnicy między wyznaczonymi celami i zadaniami a wynikami wdrażania zamierzonych celów. Jeśli pojawia się rozbieżność między planami a realizacją wówczas można, a niekiedy wręcz należy skorygować priorytety rozwojowe. Dla każdego przedsięwzięcia wyznaczone zostaną wskaźniki realizacji (zob. rozdział III), które posłużą do oceny stanu wdrażania działań strategicznych. Wskaźniki te będą wykorzystane przy opracowaniu sprawozdań z realizacji rocznych planów. Nieosiągnięcie założonych parametrów jakościowych i ilościowych (pożądanych zmian i ich wielkości) będzie podstawą do wprowadzenia działań korygujących.

Stopień realizacji przedsięwzięć - mierzony wskaźnikami wskazany w rozdziale III - może wpływać na modyfikację przyjmowanych w następnych latach działań i celów.

Wskaźniki realizacji Strategii

Dla każdego z celów strategicznych określono zestaw wskaźników, za pomocą których możliwe będzie monitorowanie postępu w jego osiągnięciu, a także ocena stopnia satysfakcji władz samorządowych

z poziomu i szybkości obserwowanych zmian. Wskaźniki przedstawiono w rozdziale III.

IX. Ramy finansowe i źródła finansowania

Cele strategiczne i operacyjne, opracowane w ramach niniejszej Strategii, które stanowią podstawę do podejmowania i realizacji konkretnych projektów mogą być finansowane z dochodów własnych samorządu oraz ze środków zewnętrznych – będą to m.in.:

- Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027,
- Wspólna Polityka Rolna (WPR 2021-2027),
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO),
- Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,

oraz środki:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
  - Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
  - Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
  - Wojewody Świętokrzyskiego,
  - Marszałka Województwa Świętokrzyskiego,
  - Powiatu Starachowickiego,
  - Powiatowego Urzędu Pracy,
- oraz pożyczki i kredyty bankowe.

W rozdziale III przy poszczególnych kierunkach działań przypisano także możliwe źródła finansowania poszczególnych projektów. Jednocześnie nowy okres programowania środków unijnych stwarza możliwość pozyskania przez Gminę Pawłów dotacji na działania służące *stricte* realizacji celów i działań zawartych w *Strategii*. Wykorzystanie tej możliwości (w istotnym stopniu) uzależnione jest od aktywności władz gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł dofinansowania projektów.

Poniżej prezentuje krótki opis poszczególnych programów mogących stanowić źródła finansowania projektów opisanych w *Strategii*:

Instrumenty wynikające z polityk rozwojowych Unii Europejskiej

Gmina Pawłów będzie mogła skorzystać z instrumentów przygotowywanych na nową perspektywę finansową 2021-2027, a w przypadku PROW z dodatkowej puli wynikającej z wydłużenia horyzontu realizacji tego programu.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)

następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FENIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Planowany budżet z UE to z ponad 25 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji. Planowany budżet UE to ok 7,9 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

to następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu:

- poprawy sytuacji osób na rynku pracy,
- zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- zapewnienia opieki nad dziećmi,
- podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)

jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na:

- zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego,
- udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców,
- zapewnieniu cyberbezpieczeństwa (w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji),
- rozwoju gospodarki opartej na danych wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe,
- rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych,
- wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców.

Planowany budżet z UE dla FERC to ok. 2 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)

jako jedyny program ponadregionalny realizowany będzie w Polsce po raz trzeci. Zakres wsparcia obejmuje dofinansowanie rozwoju przedsiębiorczości, rozwój i modernizację systemu dystrybucji energii, adaptację do zmian klimatu i ochronę przyrody, zrównoważoną mobilność miejską, gospodarkę o obiegu zamkniętym, zwiększenie dostępności transportowej (drogowej i kolejowej), miejsca aktywności społecznej oraz produkty turystyczne, wsparcie podmiotów świadczących usługi sanatoryjne/uzdrowiskowe. Wkład UE do programu to 2,5 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027

Na poziomie regionalnym środki polityki spójności będą dostępne w ramach kontynuacji dotychczasowych Regionalnych Programów Operacyjnych. Zaangażowanie środków UE w ten program wyniesie 1,403 mld euro, z czego 829 mln euro ze środków EFRR, a 277 mln euro ze środków EFS+.

Programy dedykowane obszarom wiejskim

Na nową perspektywę finansową przygotowany jest Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027, który zgodnie z założeniami Wspólnej Polityki Rolnej będzie koncentrował się na wspieraniu rozwoju sektora rolno-spożywczego (w szczególności w sektorze owoców i warzyw) oraz działaniom związanym z oddziaływaniem rolnictwa na klimat i środowisko. Proponowane środki dla Polski w ramach WPR na lata 2021-2027 to 30,6 mld euro.

Krajowy Plan Odbudowy (KPO)

przygotowywany na podstawie Europejskiego Planu Odbudowy; przeznaczony na zwiększenie produktywności gospodarki oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w wybranych obszarach.

Inicjatywy zarządzane z poziomu europejskiego (np. Erasmus+, LIFE, Cyfrowa Europa, Interreg) lub dostępne na podstawie umów międzynarodowych (Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego).

Instrumenty finansowane z budżetu państwa, funduszy celowych i innych krajowych środków publicznych

Poza środkami wsparcia Unii Europejskiej Gmina Pawłów będzie mogło ubiegać się o dofinansowanie działań w ramach dostępnych instrumentów krajowych. Do najważniejszych należą:

- **Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych** mający na celu bezzwrotne dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce;
- **Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg** w ramach którego finansowane będą projekty związane z budową, przebudową, remontem dróg powiatowych lub dróg gminnych oraz przebudową dróg wewnętrznych, które po uzyskaniu właściwych parametrów technicznych będzie można zaliczyć do odpowiedniej kategorii dróg publicznych;
- **Program Rozwoju Elektromobilności** w ramach którego finansowane będą projekty związane z rozwojem elektromobilności oraz transportem opartym na paliwach alternatywnych;
- **Program Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych** – to instrument wsparcia samorządów, które będą mogły realizować inwestycje w formule społecznego budownictwa czynszowego;
- **Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych** w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całej Polsce m.in.: na inwestycje ważne dla społeczności lokalnych;
- pozostałe programy finansowane z budżetu państwa, m.in.:
  - ✓ w zakresie ochrony środowiska - realizowane przez NFOŚiGW, właściwy WFOŚiGW;
  - ✓ w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi – realizowane przez PFRON, a także Program Senior+, Program „Aktywni+” na lata 2021-2025;
  - ✓ w zakresie kultury – dotacje Ministerstwa Kultury i Dziedzicwa Narodowego.

Wskazane powyżej źródła finansowania należy rozpatrywać jako katalog otwarty, który może ulec zmianom. Z uwagi na aktualnie opracowywaną nową perspektywę finansowania 2021-2027, czas realizacji projektów nastąpi w latach 2023-2030. Tym samym należy zakładać, że w tym okresie pojawią się również inne programy dotacyjne skierowane na rozwój inwestycji w samorządach. Identyfikacja i wybór potencjalnych źródeł, z których mogą być finansowane poszczególne przedsięwzięcia w ramach *Strategii* wymaga właściwej organizacji i koordynacji procesu pozyskiwania tych środków. W związku z powyższym zakłada się bieżące monitorowanie źródeł finansowania przez pracowników Urzędu Gminy, co daje gwarancje ciągłej aktualizacji i dostosowywania najlepszych źródeł finansowych do realizacji zamierzonych inwestycji.

X. Zgodność z dokumentami strategicznymi

„Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030” nie jest jedynym opracowaniem, które dotyczy planowania strategicznego w gminie. Samorząd posiada kilka innych dokumentów dotyczących różnych sfer rozwoju. Wzajemna komplementarność *Strategii Rozwoju* z innymi dokumentami planistycznymi zarówno lokalnymi jak i ponadlokalnymi ma podnieść efektywność podejmowanych w jego ramach działań, a dodatkowo podnosi znacznie jego ogólną wartość oraz prawdopodobieństwo realizacji. Niniejsza Strategia jest komplementarna m.in. z niżej wymienionymi dokumentami:

- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pawłów,
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+,
- Krajowa Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS),
- Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły,

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pawłów

Obowiązującym dokumentem w gminie jest program przyjęty uchwałą nr IV/43/19 Rady Gminy Pawłów z dnia 30 stycznia 2019r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pawłów”. Działania ujęte w Strategii Rozwoju wpisują się w cel nadrzędny ujęty w LPR tj. Podniesienie społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej spójności gminy poprzez realizację kompleksowych i zintegrowanych projektów i działań rewitalizacyjnych. W Programie Rewitalizacji sformułowano cele strategiczne, które są spójne z celami wyznaczonymi w Strategii, tj.

- CS1. Zintegrowane wspólnoty sąsiedzkie i lokalne,
- CS2. Wzrost poziomu zatrudnienia i wielkości mikro- i małych firm,
- CS3. Wysoka dostępność budynków/obiektów/terenów sportowych, rekreacyjnych, społecznych i kulturowych dla mieszkańców,
- CS4. Poprawa środowiska naturalnego.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Dokument przyjęty uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. Działania ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Pawłów są komplementarne z celami „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+”, tj.

CEL STRATEGICZNY 1. INTELIGENTNA GOSPODARKA I AKTYWNI LUDZIE

Cel operacyjny 1.2. Kompetentne kadry dla gospodarki regionu. Kluczowe kierunki działań:

1.2.2. Rozwój i promocja szkolnictwa zawodowego

1.2.3. Budowa kompetencji kluczowych na każdym etapie kształcenia oraz we wszystkich grupach wiekowych

1.2.4. Promocja i wsparcie uczenia się przez całe życie, w tym w celu zwiększania kompetencji cyfrowych

1.2.5. Profilaktyka zdrowotna służąca utrzymaniu aktywności zawodowej pracowników

CEL STRATEGICZNY 2. PRZYJAZNY DLA ŚRODOWISKA I CZYSTY REGION

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Cel operacyjny 2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego. Kluczowe kierunki działań

2.1.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

2.1.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami

2.1.3. Ograniczenie niskiej emisji

2.1.4. Ekologiczna mobilność, w tym transport publiczny i infrastruktura Rowerowa

2.1.5. Edukacja ekologiczna

2.1.6. Ochrona bioróżnorodności

2.1.8. Ochrona gleb

Cel operacyjny 2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych. Kluczowe kierunki działań

2.2.1. Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody

2.2.2. Przeciwdziałanie skutkom zagrożeń naturalnych

2.2.3. Ograniczenie wpływu i skutków oddziaływania człowieka na środowisko (ochrona środowiska przyrodniczego)

2.2.4. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w miastach

Cel operacyjny 2.3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna. Kluczowe kierunki działań

2.3.2. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce, sferze publicznej i mieszkalnictwie

2.3.3. Zwiększenie efektywności energetycznej i zarządzania energią

CEL STRATEGICZNY 3. WSPÓLNOTA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ, KTÓRE ŁĄCZĄ LUDZI

Cel operacyjny 3.1. Silny kapitał społeczny w regionie. Kluczowe kierunki działań

3.1.1. Zwiększenie poczucia tożsamości regionalnej mieszkańców

3.1.3. Wspieranie działań mających na celu wysoką jakość edukacji

3.1.4. Rozwój instytucji kultury i dziedzictwa kulturowego

3.1.5. Poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE. Działania ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Pawłów są spójne z celami ujętymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

****

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r Prawo wodne w strategii rozwoju gminy uwzględnia się m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt. 1-3 ww. ustawy tj.

- Plan przeciwdziałania skutkom suszy
- Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy
- Plany zarządzania ryzykiem powodziowym

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027 został przyjęty na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (DZ. U. 2021 r. poz. 1615). Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych, ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę Polski. Przeciwdziałanie skutkom susz zarówno w Polsce, jak i w Europie stanowi coraz poważniejszy problem. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych uregulowaniach prawnych m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego. Pierwszym etapem rozwoju suszy jest susza atmosferyczna. Najprościej rzecz ujmując jest ona konsekwencją względnie długiego okresu bez opadów atmosferycznych lub wspólnie występujących wysokich temperatur i niskich sum opadów (na skutek wysokich temperatur dochodzi do parowania wody co w konsekwencji prowadzi do obniżenia poziomu wód).

Susza rolnicza jest bezpośrednim następstwem długotrwałej suszy atmosferycznej. Długotrwały brak opadów w naturalnej konsekwencji prowadzi do spadku zawartości wody w glebie. Jest to szczególnie poważne zagrożenie dla rolników i ich upraw. Niedostateczna ilość wody może być czynnikiem, który doprowadzi do poważnych strat w uprawach, przekładając się na spadek ogólnej produkcji roślinnej. Skutki takiej sytuacji możemy odczuć wszyscy jako konsumenci produktów rolnych (spadek produkcji przełoży się na wzrost cen).

Susza hydrologiczna jest kolejnym etapem rozwoju suszy. Dochodzi do niej wówczas, gdy poprzednie dwa etapy niebezpiecznie się przedłużają. Charakteryzuje się pogłębieniem stanów uprzednio wskazanych a także obniżeniem stanów wód w rzekach, jeziorach oraz zbiornikach wodnych poniżej przyjętych stanów średnich.

Susza hydrogeologiczna jest ostatnim i w konsekwencji najgroźniejszym etapem rozwoju zjawiska suszy. Charakteryzuje się wyraźnym obniżeniem poziomu wód podziemnych w stosunku do stanu średniego. Zjawisko to można obserwować np. na przykładzie wysychających studni przydomowych. Wystąpienie tego etapu suszy stanowi ogromne zagrożenie dla człowieka oraz dla całego systemu gospodarczo – społecznego państwa.

Przedstawione w PPSS informacje wskazują, iż gmina Pawłów to obszary charakteryzujące się zarówno słabym, umiarkowanym jak i silnym oraz ekstremalnie silnym zagrożeniem wystąpienia suszy rolniczej, słabym i umiarkowanym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrologicznej oraz silnym i ekstremalnie silnym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrogeologicznej. Według klas łączonego zagrożenia suszą na terenie gminy Pawłów występują obszary:

- umiarkowanego,
- silnego zagrożenia suszą oraz
- ekstremalnego zagrożenia suszą.

„Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030” zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Wskazuje na to cel strategiczny nr 3 Przyjazna dla środowiska i czysta gmina. W ramach ww. celu strategicznego przewidziano szereg działań związanych z ochroną środowiska naturalnego, podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców, rozwojem infrastruktury komunalnej, likwidowaniem zbiorników bezodpływowych na rzecz sieci kanalizacyjnej i przydomowych

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

oczyszczalni ścieków. W tym zakresie *Strategia Rozwoju Gminy* jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy. Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy – Prawo wodne PPSS obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy

Główny cel dokumentu, czyli przeciwdziałanie skutkom suszy doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

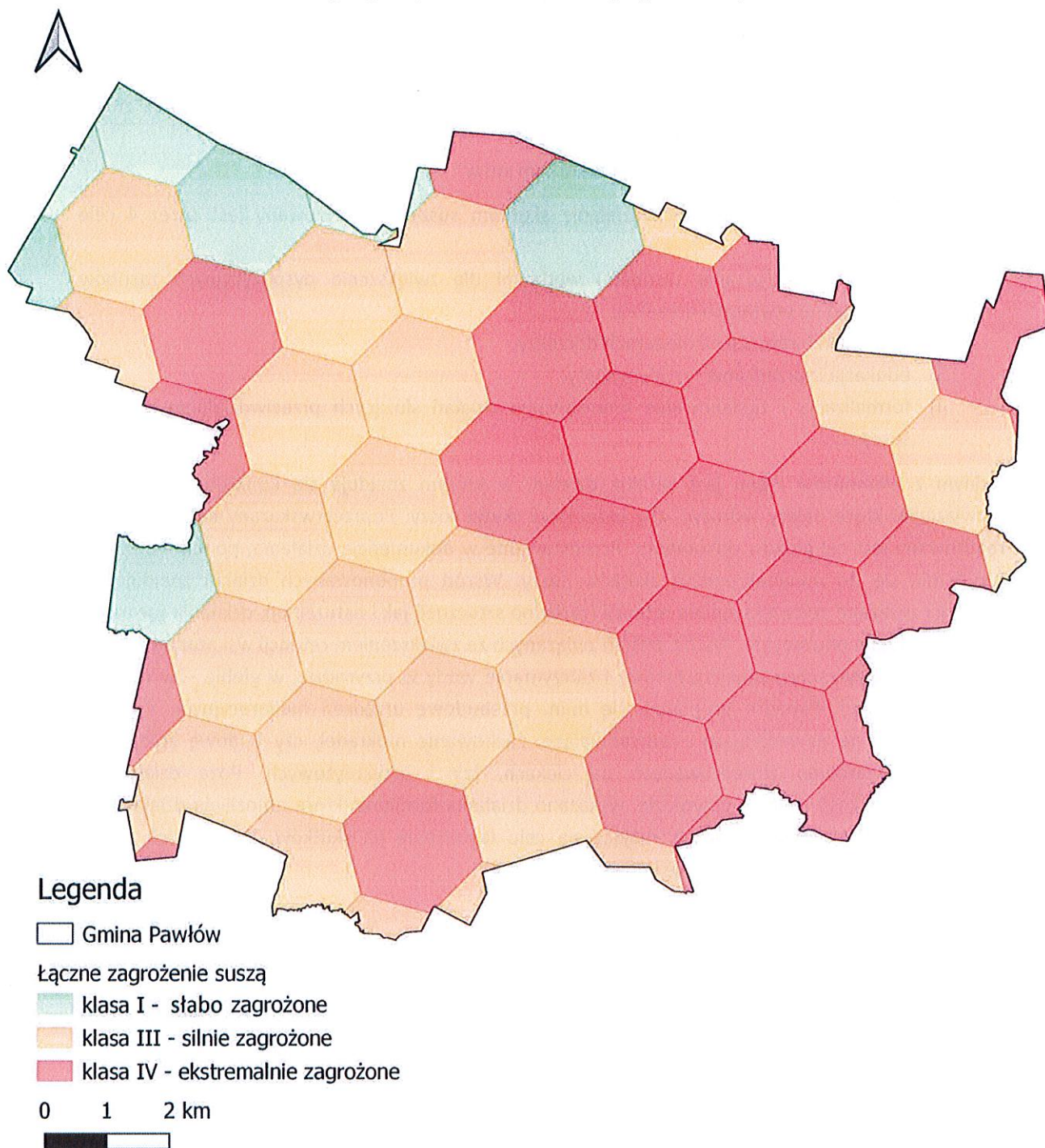
- 1) skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy;
- 2) zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy;
- 3) edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy;
- 4) formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy

Jednym z elementów Planu jest katalog działań, w którym znajdują się konkretne, mierzalne rozwiązania, które należy wdrożyć, aby ograniczyć skutki suszy. Poprzez wskazany katalog działań realizowany jest cel główny dokumentu. Przedstawione w dokumencie działania, po ich wdrożeniu przyczynią się do minimalizowania skutków suszy. Wśród proponowanych działań znajdują się działania związane ze zwiększeniem retencji (zarówno sztucznej, jak i naturalnej), działania formalne, a także działania edukacyjne. Wśród działań związanych ze zwiększeniem retencji wskazano działania mające ograniczyć spływ powierzchniowy i zatrzymanie wody w przyrodzie, w glebie – w miejscu, gdzie spadł opad. Ponadto proponuje się m.in. przebudowę urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniającej na nawadniająco – odwadniające, zachowanie mokradeł, czy budowę zbiorników wodnych – zarówno zlokalizowanych na ciekach, jak i przykorytowych. Poza działaniami zwiększającymi ilość wody w przyrodzie, wskazano działania formalne, które umożliwią działanie, w trakcie wystąpienia zjawiska suszy, mające na celu łagodzenie jej skutków. Wśród nich należy wymienić m.in. czasowe ograniczenie korzystania z wód.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Mapa 27. Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu QGIS

Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest zgodny z celami środowiskowymi, w zakresie dobrego stanu wód, o których jest mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Przeciwdziałanie skutkom suszy wpisuje się bezpośrednio w cel strategiczny nr 3 „Przyjazna dla środowiska i czysta gmina”, cel operacyjny nr 3.1 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych oraz kierunki działań nr:

- 3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- 3.1.3 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody

Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły

Aktualnie obowiązującym dokumentem jest Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły przyjęty na mocy rozporządzenia z dnia 4 listopada 2022r. w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły (DZ.U. z 2023r. poz. 300), który stanowi drugą aktualizację Planu gospodarowania wodami. Obszar Gminy Pawłów położony jest w dorzeczu Wisły w regionie wodnym Śródkowej Wisły, a najważniejszymi ciekami znajdującymi się w granicach gminy są: Pokrzywianka, Świślina i Psarka. Na obszarze dorzecza Wisły wyznaczonych jest obecnie:

- 2251 JCWP
- 94 JCW podziemnych.

Na obszarze dorzecza Wisły ustanowiono również obszary chronione, które w szczególny sposób są traktowane w planie gospodarowania wodami – pełen wykaz obszarów chronionych obejmuje⁹:

- jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
- obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym;

Obszar objęty *Strategią* znajduje się w zasięgu 5 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych oraz jednej jednolitej Części Wód Podziemnych, których charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej.

---

⁹ Zgodnie z art. 16 ust. 32 ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, 2687, z 2023 r. poz. 295, 412)

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Tabela 27. Charakterystyka Jednostek Wód Powierzchniowych znajdujących się na obszarze Gminy Pawłów

Lp.	Kod i nazwa JCWP ¹⁰	Status JCWP	Stan (ogólny) ¹¹	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego ¹²	Przypisane cele środowiskowe ¹³
1	RW2000062348529 Pokrzywianka	NAT ¹⁴	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny stan chemiczny: dla złączonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
2	RW20000323479 Kamienna od Żarnówki do Świśliny	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złączonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
3	RW200006234859 Świślina do zb. Wióry	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych
4	RW20000623489 Świślina od zb. Wióry do ujścia	NAT	zły stan wód	zagrożona	stan chemiczny: dla złączonych wskaźników [benzo(a)piren(w),fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry umiarkowany stan ekologiczny (złączone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku

¹⁰ Informacje podstawowe

¹¹ Ocena stanu JCWP

¹² Presje determinujące stan wód

¹³ Cel środowiskowy

¹⁴ naturalna jednostka część wód

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Lp.	Kod i nazwa JCWP ¹⁰	Status JCWP	Stan (ogólny) ¹¹	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego ¹²	Przypisane cele środowiskowe ¹³
5	RW200023234859 Zb. Wióry	SZCW ¹⁵	zły stan wód	zagrożona	według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w+b)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Tabela 28 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Podziemnych znajdujących się na obszarze Gminy Pawłów

L.p.	Kod JCWPd ¹⁶	Stan JCWPd ¹⁷	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego ¹⁸	Przypisane cele środowiskowe ¹⁹
1	GW2000102	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

¹⁵ SZCW - silnie zmieniona część wód

¹⁶ Informacje podstawowe

¹⁷ Ocena stanu JCWPd

¹⁸ Presje determinujące stan JCWPd

¹⁹ Cele środowiskowe dla JCWPd

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Wszystkie pięć znajdujących się na terenie Gminy Pawłów jednolitych części wód powierzchniowych oznaczają się stanem ogólnym określonym jako zły stan wód. Jedyna znajdująca się w granicach gminy JCWPd GW2000102 charakteryzuje się stanem ogólnym dobrym.

Działania przyczyniające się do osiągnięcia celów środowiskowych dla wód powierzchniowych i podziemnych oraz obszarów chronionych zostały zamieszczone w kartach Charakterystyki które znajdują się pod adresem www: <https://apgw.gov.pl> w zakładce KARTY CHARAKTERYSTYKI.

Analizowany obszar znajduje się w zasięgu udokumentowanego obszaru ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) 419 Bodzentyn – dawnego GZWP nr 419 (pow. 49,6 km², zasoby dyspozycyjne 7056 m³/d); środkowo- i górnodowoński - D2,3; szczelinowo -krasowy (wapienie, dolomity).

Na analizowanym terenie znajdują się strefy ochronne ujęć wody:

- 1) strefa ochronna ujęcia wody w miejscowości Ambrożów ustanowiona rozporządzeniem nr 6/2005 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 9 listopada 2005r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wody podziemnej w miejscowości Ambrożów (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 267 poz. 3280 z 2006r. nr 184 poz. 2132),
- 2) strefa ochronna ujęcia komunalnego w miejscowości Szerzawy ustanowiona rozporządzeniem nr 3/2005 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 19 lipca 2005r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej dla ujęcia wody podziemnej w miejscowości Szerzawy (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 172 poz. 2054 z 2006r. nr 184 poz. 267)

Niniejsza Strategia przewiduje realizację działań przypisanych do JCWP znajdujących się w zasięgu gminy poprzez realizację zadań z zakresu gospodarki wodno – ściekowej m.in.:

- budowę indywidualnych systemów oczyszczania ścieków,
- modernizację sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

„Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030” jest zgodna z ustaleniami zawartymi w „Planie Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły”, gdyż zostały one uwzględnione m.in. celach i działaniach ujętych w:

- celu strategicznym nr 3 „Przyjazna dla środowiska i czysta gmina”,
- celu operacyjnym nr 3.1 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych,
- kierunkach działań nr: 3.1.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz 3.1.3 Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami wody.

W/w cele ujęte w Strategii przyczynią się do realizacji celów środowiskowych w gospodarowaniu wodami. Pod pojęciem celów środowiskowych rozumie się osiągnięcie i utrzymanie:

- co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- co najmniej dobrego stanu wód podziemnych,
- norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione,
- a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów od wód zależnych.

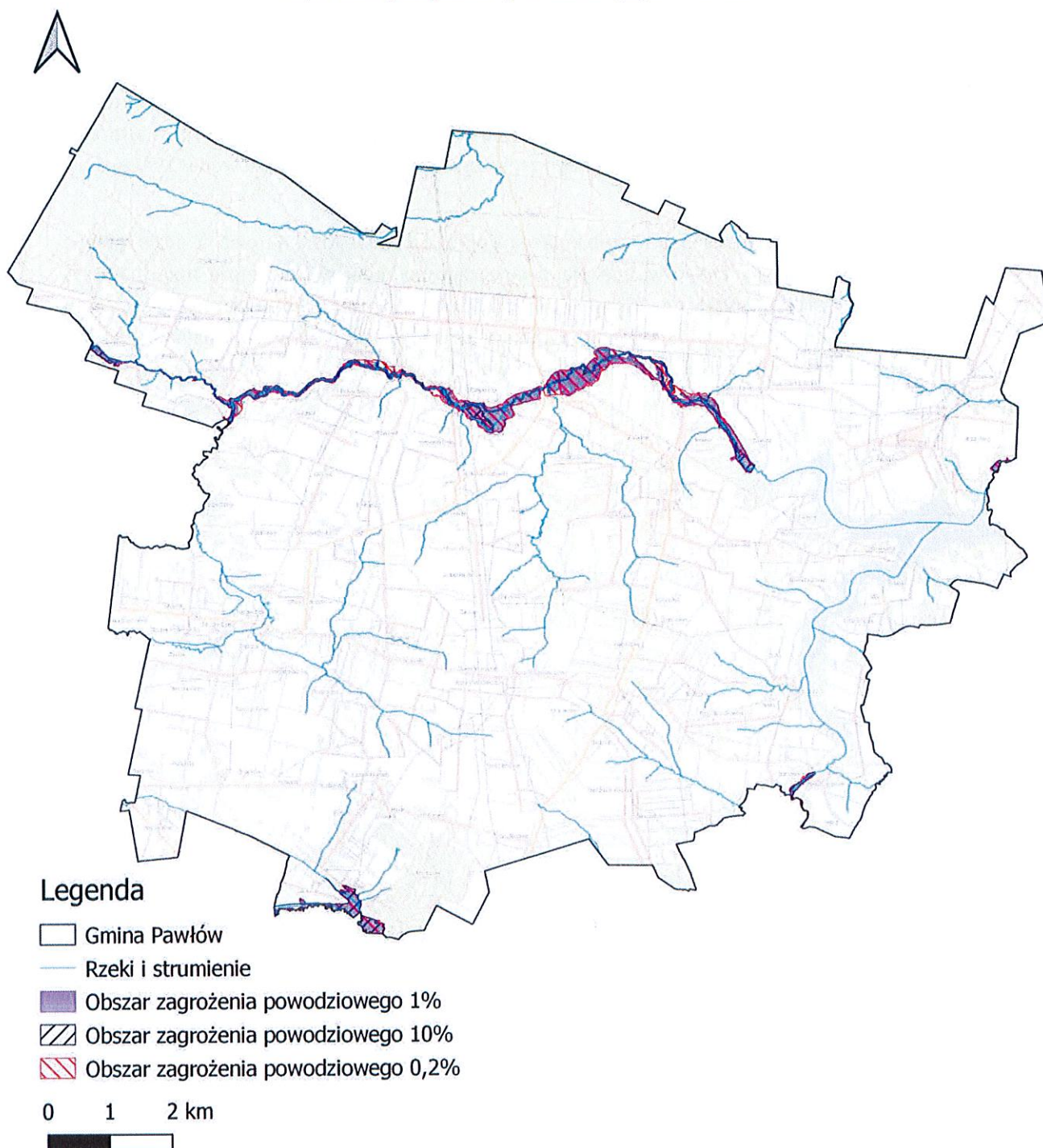
Ryzyko powodziowe

Analizując dostępne na stronie Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie mapy przedstawiające obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% stwierdzono, że na terenie Gminy Pawłów występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewu wodą Q1% oraz dla zalewu wodą Q10%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu gdzie zgodnie z ar. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudnia zarządzenie ryzykiem powodziowym. Wszystkie działania ujęte w strategii będą analizowane pod kątem zagrożenia powodziowego.

Mapa 28. Mapa zagrożenia powodziowego gmina Pawłów

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu QGIS

Zgodnie z **Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły** przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra infrastruktury z dnia 18 października 2022. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (DZ.U. z 2022r. poz 2739) zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne w granicach gminy Pawłów nie wskazano konieczności realizacji zadań o znaczeniu strategicznym.

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

W ramach realizacji *Strategii gminy* będą wspierały działania dotyczące gospodarki wodnej na terenie gmin tj. ochronę wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleby, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesienie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków.

Warto również dodać, że na terenie Gminy Pawłów zlokalizowanych jest wiele obszarów narażonych na usuwanie się mas ziemi. Według projektu SOPO (III etap realizacji) w gm. Pawłów zlokalizowano 25 osuwisk oraz 25 terenów zagrożonych ruchami masowymi.

XI. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

Zgodnie z prawem²⁰ podmiotami uprawnionymi na poziomie lokalnym do prowadzenia polityki rozwoju są władze gmin. Przygotowanie dokumentów strategicznych, których zapisy będą oddziaływały na ogół społeczeństwa, wymaga zapewnienie udziału mieszkańców w procesie partycypacji społecznej, co pozwala na udoskonalenie przygotowywanej polityki, a następnie uzyskanie lepszych efektów jej realizacji, ponieważ:

- skuteczniej można określić potrzeby, potencjały i wyzwania, które często „wymykają się” statystyce publicznej oraz danym o charakterze ilościowym;
- pozwala na poznanie oczekiwań i preferencji mieszkańców (różnorodnych punktów widzenia) i na tej podstawie przyjęcie hierarchii działań kluczowych dla całej społeczności;
- daje poczucie sprawczości mieszkańcom, co zachęca do zwiększonej integracji, aktywności i kreatywności;
- daje poczucie „uwspólnienia” celów, a nawet współodpowiedzialności za przygotowaną politykę, co zapewnia włączenie się mieszkańców w realizację jej postanowień, a przynajmniej ogranicza potencjalne konflikty;
- sprzyja wzrostowi świadomości społecznej na temat celów i zasadności działań podejmowanych przez władze lokalne;
- stanowi element edukacyjny dla społeczności lokalnej wpływając na budowanie relacji opartej na otwartości, poszanowaniu poglądów i potrzeb wszystkich mieszkańców;
- zapewnia informowanie mieszkańców nie tylko na temat planów, ale i efektów realizowanych działań.

Przygotowanie i realizacja niniejszej *Strategii* zakłada współuczestnictwo interesariuszy, czyli partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie m.in. działających na rzecz ochrony środowiska, promowania włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji, a ich udział został przewidziany w całym procesie strategicznym w różnych formach.

Partycypacja społeczna na etapie przygotowania strategii

Przyjęty partycypacyjno-eksperycki tryb prac sprawił, że partnerzy społeczno-gospodarczy byli włączeni w proces tworzenia dokumentu na każdym jego etapie. Po opinię społeczeństwa sięgano wielokrotnie używając różnych form współdziałania i tworzenia relacji.

Etap 1 Faza diagnostyczna

W dniu 3 października 2022r. zarządzeniem nr 140/2022 Wójta Gminy Pawłów w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu *Diagnozy Strategicznej dla „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”* wyznaczono konsultacje społeczne w terminie od 11.10.2022 r. do dnia 25.10.2022 r.

---

²⁰ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Pozwoliło to na uzyskanie zróżnicowanych ocen i opinii od reprezentantów kluczowych środowisk już na etapie „**Diagnozy strategicznej**”, która poza danymi statystycznymi pochodzącymi ze źródeł administracyjnych, uzupełniona została informacjami o charakterze jakościowym. Ich celem była:

- weryfikacja wstępnych wniosków diagnostycznych,
- określenie głównych problemów i wyzwań, a także przyczyn ich występowania;
- uzyskanie propozycji działań, które należy podjąć w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów.

Raport z konsultacji społecznych oraz zarządzenie nr 158/2022 Wójta Gminy Pawłów z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie zatwierdzenia **Diagnozy Strategicznej dla „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030”** – zostały opublikowane na stronie internetowej Gminy Pawłów.

Kolejną formą konsultacji było - **badanie opinii liderów – rozmowy z władzami gminy**. Jej celem była:

- weryfikacja opinii władz lokalnych;
- określenie atutów i problemów rozwojowych obszaru oraz niezbędnych działań;
- omówienie diagnozy w kontekście wniosków dla gminy.

Etap 2 Faza koncepcyjna

Włączenie mieszkańców na tym etapie przygotowania dokumentu *Strategii* pozwoliło **przygotować propozycje wizji, misji, celów strategicznych i operacyjnych**, a następnie uzyskać ich akceptację społeczną. Partnerzy społeczno-gospodarczy wnieśli również znaczący wkład do dyskusji nad proponowanymi **koncepcjami projektowymi**.

Rodzaj konsultacji: spotkania strategiczne

Spotkania strategiczne poświęcone zostały zaprezentowaniu wizji, misji i celów *Strategii*, a także wypracowaniu koncepcji projektów zintegrowanych. Celem spotkań było:

- uzyskanie akceptacji społecznej dla propozycji wizji i celów strategicznych,
- uzupełnienie, weryfikacja i usystematyzowanie działań określonych we wstępnych propozycjach projektowych,
- sformułowanie nowych koncepcji projektowych bazujących na diagnozie oraz wiedzy interesariuszy.

Rodzaj konsultacji - upublicznienie projektu Strategii

Na stronie internetowej gminy zamieszczono projekt *Strategii* oraz formularz uwag.

Rodzaj konsultacji – akcja informacyjna

Poza organizacją spotkań i konsultacji on-line przez cały czas prowadzona była **akcja informacyjna**. Na stronie internetowej gminy informowano na bieżąco mieszkańców o działaniach podejmowanych w celu przygotowania dokumentu, postępach prac, wynikach przeprowadzonych działań konsultacyjnych.

Rodzaj konsultacji – instytucje opiniodawcze

Kolejną formą konsultacji strategii było przekazanie jej do konsultacji/wydania opinii przez:

- ościennie (sąsiadujące) samorzady tj. Bodzentyn, Brody, Kunów, Nowa Słupia, Starachowice, Waśniów, Wąchock,
- zarząd powiatu starachowickiego,
- zarząd województwa świętokrzyskiego,
- związki gmin i stowarzyszeń (Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego, Związek Gmin Gór Świętokrzyskich),
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach,
- organizacje pozarządowe (m.in. Lokalna Grupa Działania – Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej),
- przedsiębiorcy,
- mieszkańcy.

Partycypacja społeczna na etapie realizacji strategii i oceny jej efektów

Zmieniające się uwarunkowania, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne powodują konieczność modyfikacji zaplanowanych działań. Tak jak w przypadku przygotowania polityki rozwojowej również etap realizacji i wprowadzania ewentualnych zmian wymaga aktywnej współpracy ze społecznością lokalną, a także instytucjami, których funkcjonowanie i decyzje wpływają na sytuację społeczno-gospodarczą gminy.

Głównym „łącznikiem” pomiędzy samorządem a mieszkańcami są różnego rodzaju organizacje społeczne i grupy nieformalne działające na terenie gminy. Kontakt z mieszkańcami jest również utrzymywany dzięki innym, mniej sformalizowanym mechanizmom, które będą uruchamiane w sposób elastyczny, w zależności od potrzeb. Należą do nich:

1. działania informacyjne:

- informacje zamieszczane na stronie internetowej gminy oraz social mediach,
- informacje w materiałach drukowanych,
- współpraca z lokalnymi mediami.

2. spotkania, warsztaty i debaty:

- planowane do wdrożenia (w ramach niniejszej Strategii) spotkania władz gminy z przedsiębiorcami, rolnikami, organizacjami pozarządowymi; spotkania te umożliwią dyskusję na tematy bieżące, ale również na temat kierunków rozwoju gminy,
- dyskusje nad raportami o stanie gminy, których elementem będzie również informacja o stanie realizacji strategii rozwoju,
- dyskusje podczas spotkań sołeckich, zebrań komisji i Rady Gminy,

3. badania opinii i gromadzenie informacji:

- organizowanie badań ankietowych na temat oceny procesów, które zaszły na obszarze gminy w trakcie wdrażania *Strategii*,

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

- okresowe badania opinii mieszkańców dotyczące oceny efektów realizowanych projektów,
- zbieranie opinii o realizacji *Strategii* zgłaszanych różnymi kanałami, zarówno do przedstawicieli poszczególnych partnerów (NGO's, przedsiębiorców), jak i grup nieformalnych.

4. włączenie w działania:

- możliwość zgłaszania pomysłów projektowych w ustalonej procedurze,
- włączanie się mieszkańców w dyskusje dotyczące projektowania szczegółowych rozwiązań w ramach wybranych projektów (np. urządzenie przestrzeni publicznych),
- system zbierania, selekcji i wsparcia realizacji wartościowych przedsięwzięć lokalnych wzmacniających efekty realizacji projektów strategicznych (np. budżet obywatelski).

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Marek Sieniek

Spis tabel

Tabela 1 Dostęp poszczególnych miejscowości do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	10
Tabela 2 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Pawłów w latach 2017- 2021	11
Tabela 3 Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (wyrażona w %)	11
Tabela 4 Masa wytworzony odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca na terenie Gminy Pawłów w latach 2019-2021	11
Tabela 5 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna na terenie gminy Pawłów.....	13
Tabela 6 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Pawłów	14
Tabela 7. Analiza SWOT Gminy Pawłów w obszarze przestrzennym	16
Tabela 8 Przyrost naturalny w gminie Pawłów w latach 2015-2021	19
Tabela 9 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Pawłów w podziale na płeć na koniec 2021r.	19
Tabela 10 Podział miejscowości gminy Pawłów wg liczby mieszkańców wg stanu na 31.12.2021r.....	20
Tabela 11 Prognoza demograficzna dla powiatu starachowickiego i województwa świętokrzyskiego do roku 2050r.....	21
Tabela 12 Struktura ludności w Gminie Pawłów w roku 2020 i 2030 wg prognoz GUS w podziale na grupy ekonomiczne i płeć	21
Tabela 13 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Pawłowie w 2017 i 2021r.....	22
Tabela 14 Liczba udzielonych porad w latach 2015-2021	22
Tabela 15 Liczba uczniów, dzieci w wieku przedszkolnym i żłobkowym na terenie Gminy Pawłów w roku szkolnym 2012/2013 oraz 2021/2022	23
Tabela 16 Liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych na terenie Gminy Pawłów	23
Tabela 17 Dostęp poszczególnych sołectw w gminie do budynków typu strażnice OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 30.06.2022r.....	24
Tabela 18. Analiza SWOT Gminy Pawłów w obszarze społecznym	25
Tabela 19 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2015-2021 na terenie Gminy Pawłów według klas wielkości	28
Tabela 20 Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Pawłów w latach 2016-2021.....	28
Tabela 21 Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Pawłów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego	31
Tabela 22. Analiza SWOT Gminy Pawłów - sytuacja gospodarcza.....	33
Tabela 23 Cele strategiczne, operacyjne oraz kluczowe kierunki działań	37
Tabela 24 Kluczowe kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami	39
Tabela 25. Obszary operacyjne oraz ich oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia oraz źródła finansowania	51
Tabela 26 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na obszarze Gminy Pawłów.....	103

Spis map

Mapa 1 Położenie Gminy Pawłów na tle województwa świętokrzyskiego	6
Mapa 2 Podział Gminy Pawłów na sołectwa	7
Mapa 3 Układ drogowy na terenie Gminy Pawłów	8
Mapa 4 Aglomeracja Pawłów	9
Mapa 5 Regiony gospodarki odpadami w województwie świętokrzyskim	12
Mapa 6 Obszary chronione na terenie Gminy Pawłów	15
Mapa 7 Węzły koncentracji ruchu turystycznego i obszary ich potencjalnego oddziaływania w woj. Świętokrzyskim w 2020r.	29
Mapa 8 Szlaki piesze na terenie Gminy Pawłów.....	30

Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030

Mapa 9 Regionalna trasa rowerowa nr 157.....	31
Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – podział administracyjny	62
Mapa 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – gospodarowanie przestrzenią	63
Mapa 12 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zasoby naturalne i ochrona środowiska	64
Mapa 13 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – komunikacja.....	65
Mapa 14 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – turystyka	66
Mapa 15 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – ochrona zdrowia, opieka społeczna, usługi społeczne	67
Mapa 16 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – tereny zabudowy	68
Mapa 17 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – planowane kluczowe działania	69
Mapa 18 Kierunki polityki przestrzennej – synteza ustaleń wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	72
Mapa 19 Kierunki rozwoju wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.....	73
Mapa 20 Uwarunkowania rozwoju w Gminie Pawłów	78
Mapa 21 Kierunki zagospodarowania przestrzennego w Gminie Pawłów	79
Mapa 22 Usytuowanie terenów inwestycyjnych w miejscowości Dąbrowa na tle Gminy Pawłów	82
Mapa 23 Planowane trasy rowerowe w Województwie Świętokrzyskim (przebieg korytarzowy)	83
Mapa 24 OSI Góry Świętokrzyskie	86
Mapa 25 OSI MOF Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	87
Mapa 26 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych	100
Mapa 27 Mapa zagrożenia powodziowego gmina Pawłów.....	107

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Marek Sieniek

UZASADNIENIE

„Strategia Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030” jest priorytetowym dokumentem planistycznym, który poprzez swój zakres, a także sposób dochodzenia do ujętych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o gminie, określa długoletnie kierunki jej rozwoju oraz wskazuje działania, których wykonanie przyczyni się do rozwoju Gminy Pawłów w najbliższych latach.

Strategię Rozwoju można również określić jako długookresowy proces wytyczania i uzyskania celów wspólnoty samorządowej. Określa ona kierunki działania, dążenia i kluczowe preferencje rozwoju społeczno – gospodarczego gminy oraz ukazuje sposoby i narzędzia wdrożeniowe. Dokument jest również odpowiedzią na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o Strategię oraz efektywną próbą adaptacji do standardów europejskich.

Strategia podlegała konsultacjom na podstawie art. 10f. 1 ustawy o samorządzie gminnym określonym w uchwale nr XXXIII/329/21 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 30 listopada 2021r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030, w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Projekt strategii rozwoju gminy uzyskał pozytywną opinię Zarządu Województwa Świętokrzyskiego stanowiącą załącznik nr 1 do uchwały nr 6202/2022 z 2 grudnia 2022r. w sprawie: wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Pawłów do roku 2030” ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.

Wójt Gminy Pawłów przystąpił także do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.).

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach zaopiniował bez zastrzeżeń projekt *Strategii wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko* (znak pisma: NZ.9022.5.40.2023 z 19.06.2023r.)

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach zaopiniował przedłożony projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (WOO-III.410.3.20.2023.KW.6 z 05.04.2024r.).

We listopadzie 2022r. przekazano projekt Strategii do konsultacji z:

- ościennymi gminami tj. Bodzentyn, Brody, Kunów, Nowa Słupia, Starachowice, Waśniów, Wąchock,
- zarządem powiatu starachowickiego,
- związkami gmin i stowarzyszeń (Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego, Związek Gmin Gór Świętokrzyskich),
- Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie (uzgodnienie znak: WA.RZP.610.76.2022.LS. z dnia 27.01.2023r.)

Projekt Strategii został również poddany konsultacjom z mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i jednostkami organizacyjnymi Gminy Pawłów m.in. poprzez upublicznienie projektu strategii na stronie internetowej Gminy Pawłów w terminie od 23.11.2022r. do 22.12.2022r. Zgłoszone uwagi uwzględniono. Przeprowadzono także konsultacje projektu Strategii wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko od dnia 16 kwietnia 2024 r. do dnia 27 maja 2024 r.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.